

ROLDUC'S JAARBOEK

ONDER REDACTIE VAN

L. LINSEN, Pr. EN
Dr. FERD. SASSEN, Pr.

VI.

1926

B. A. POTHAST. †

Bernard Antoine Pothast.

Van de tegenwoordige inwoners van Rolduc hebben zeker maar weinige dengene, wiens naam boven dit artikel staat, gekend. Toch leeft de naam Pothast in ons huis voort en telken jare, wanneer op Palmzondag in onze kerk de vierstemmige Matheuspassie wordt uitgevoerd, komt hij op veler lippen, al weten velen waarschijnlijk niet, dat de drager ervan gedurende bijna 60 jaren te Rolduc is werkzaam geweest. — Vele oud-leerlingen daarentegen bewaren aan Pothast levendige herinneringen, en daarom komt het mij gewenscht voor, een levensschets van hem in ons jaarboek op te nemen. Het samenstellen daarvan werd niet weinig vergemakkelijkt door het feit, dat wij in het bezit kwamen van zijn autobiographie, en van een aparte autobiographie musicale (twee dikke cahiers, samen ruim 300 bladzijden). — Behalve deze twee levensbeschrijvingen, bezitten wij nog een dagboek van Pothast loopend van 1843 tot 1898, tot titel voerend „Annales de Rolduc depuis le 1er Mai 1843, commencées en Octobre 1878 par B. A. Pothast, élève depuis le 2 Oct. 1839, professeur depuis le 2 Octobre 1845 jusqu'au 18 Juillet 1898”. — Niet ten onrechte schreef Pothast boven zijn autobiographie den tekst van Beda: „aut discere, aut docere aut scribere dulce habui — leeren, of onderwijzen of schrijven was mijn lust”. — Uit zijne annalen is een interessante verzameling van Rolducsche herinneringen te maken; zulks kan geschieden in een volgend nummer van ons jaarboek. Thans houden wij ons bezig met de persoon van Pothast en in het bijzonder met zijn muzikale loopbaan en zijn muzikale praestaties.

Vooraf, in eenigszins breede trekken zijn levensloop: Bernard, Antoine Pothast werd geboren te Sittard 7 October 1824. Als herinneringen uit zijn eerste jeugd teekent hij de kinderziekten o.m. op, waarmee hij te kampen had; hij vertelt, dat hij tamelijk laat begonnen is met praten, maar dat hij later de schade heeft ingehaald. Sittard had toen tertijsde nogal last van inkwartiering — en

vader Pothast, die blijkbaar niet Belgisch gezind was, ontving ten zijnen huize de Hollandsche soldaten met vreugde en trots. Zoonlief zong met piepende kinderstem door Sittard's straten: „En avant, marchons contre les canons”. Eensdaags was een der soldaten zoo onvoorzichtig den knaap wat buskruit te geven, waarop deze een brandend kooltje wierp; toen hij erop blies verbrandde hij zijn neus en verloor bijna zijn beide oogen.

Vermeld zij ook, dat Bernard reeds heel vroeg zich ermee bezig hield, op zolder in zijn ouderlijk huis „Mis te lezen” voor zijn kameraadjes; er stond ook een preekstoel, dien hij beklom om het woord Gods (?) tot zijn jeugdige toehoorders te richten. — Eens stortte die preekstoel in en liep de jonge predikant een pijnlijke snit op in zijn tong.

Hij deed te Sittard 19 Mei 1836 onder pastoor L. Janssen zijn eerste H. Communie, en wordt daarna opgenomen in de „Confrérie de St. Nepomucène”. (?) Na zijn opleiding aan de lagere school bezoekt hij van October 1836 tot Augustus 1839 het College van mijnh. Kallen. Het H. Vormsel ontving hij uit de handen van Mgr. van Bommel en moest zich daarvoor begeven naar het Belgische plaatsje Leuth, aan de Maas (20 Aug. 1839). — Na de groote vacantie van dat jaar gaat hij naar Rolduc, toen Klein Seminarie van het Bisdom Luik. Om te Rolduc te worden opgenomen, moet hij toelatingsexamen doen in het Groot Seminarie te Luik. Uitvoerig beschrijft hij de reis daarheen: eerst gaat het te voet naar Maastricht, waar overnacht wordt; den volgenden morgen, nog voordat de stadspoort geopend is, staat hij daar gereed, om per diligence verder te reizen naar Luik. Daags daarna moet hij examen doen. — Hij had zich aangeboden voor de Poésie, „mais l'homme propose et les examinateurs disposent”, hij wordt geplaatst op de Quatrième; 2 October vinden wij hem te Rolduc; met tranen in de oogen had hij afscheid genomen van zijn dierbare familie en het geliefde Sittard, en het duurde betrekke-

lijk lang, voordat hij zich te Rolduc thuis gevoelde; hij had nogal last met het Fransch; „het Nederlandsch”, schrijft hij, „werd er verwaarloosd”. Na 14 dagen werd hij evenwel bevorderd tot de Troisième. Zijn gedrag was, naar het schijnt, niet altijd voorbeeldig, want voor 1841 teekent hij op, dat hij kennis gemaakt heeft met het „compareat”, omdat hij op wandeling zijnde tot den eerw. begeleider, die de leerlingen plotseling denzelfden weg deed terugkeeren, gezegd had: „c'est ridicule que de retourner sur ses pas”. — Later werd hij andermaal voor dezelfde straf op No. 13 ontboden, omdat hij tegen het uitdrukkelijk verbod repetitie had gehouden „mais je me suis caché aux lieux communs” en het geval liep af met een terechtwijzing van den directeur alleen. Ook werd hij meermalen genooterd „pour avoir parlé à l'étude”; zulks wil evenwel niet zeggen, dat hij echt onregelmatisch was, want met zekeren trots schrijft hij neer, dat hij in de zes jaren van zijn leerlingenschap te Rolduc nooit te laat is opgestaan of te laat is gekomen in het gebed.

Met zijn studie ging het weldra goed en bij de prijsuitdeelingen was hij niet de minst bedeelde. In het voorbijgaan zij vermeld, dat de prijsuitdeeling in de kerk geschiedde, „la distribution des prix a eu lieu, **comme de coutume**, à l'église: 1. pièce de théâtre; 2. chœurs de Guill. Tell de Rossini, etc.” — Over de Rhetorica deed Pothast twee jaren, niet omdat hij niet geslaagd was in het overgangsexamen, maar wegens het groote getal aanstaande priesters, moest er geremd worden en kreeg men te Rolduc een Rhétorique inférieure en een Rhétorique supérieure. O zalige tijden van olim! denkt ongetwijfeld Degene, op Wiens schouders de last thans drukt van het bestuur van ons bisdom.

In 1843 maakt Pothast het vertrek mee van de Belgen naar Sint Truyen. Een der professoren trachtte hem over te halen mee te gaan naar België, maar Pothast hield te veel aan zijn eigen land, om daaraan gevolg te geven.

Dan begint voor hem de studie der Philosophie, en nog filosoof zijnde wordt hij reeds belast met onderwijs aan 9 leerlingen, n.l. in de Division supérieure des cours spé-

ciaux pour les Allemands. Hij heeft eenige voorrechten en draagt de toga; hij voert tot titel „monsieur”, zulks ter onderscheiding van de gewone leeraren, die „régent” genoemd worden. Na de philosophie volgt de studie der theologie onder leiding van Dir. Peters. 12 Oct. 1845 ontvangt hij te Rolduc uit de handen van Mgr. Paredis de tonsuur en de mindere orden; 29 Aug. 1847 volgt zijn wijding tot subdiaken in de Kathedrale Kerk te Roermond, 22 April 1848 die van diaken in de huiskapel van den Roermondschen Kerkvoogd, en 23 Sept. van hetzelfde jaar werd hij priester gewijd in de Munsterkerk te Roermond. Daags daarna droeg hij zijn plechtige eerste H. Mis op in de parochiekerk te Sittard — en van dien tijd af aan was hij tot Juli 1898 priester-leeraar te Rolduc. Toen ging hij een welverdiende rust genieten bij zijn dierbare zusters te Sittard en overleed aldaar 13 Maart 1904.

Ofschoon Pothast ook als priester, en als leeraar o.a. in Fransch, Duitsch en Aardrijkskunde vele verdiensten voor Rolduc verworven heeft, lag zijn meest in het oog loopende arbeid op het gebied van de muziek en daar aan willen wij thans onze aandacht wijden.

Toen Pothast nog maar een knaap was van 10 jaren, begon reeds zijn muzikale opleiding. Hij zong toen al mee in het kerkelijk koor, en al had hij (volgens eigen verklaring) niet juist een mooie stem, hij zong vast en was daarom bij het koor zeer welkom. Zijn vader „een echte musicus” gaf hem de eerste lessen in piano; later begeleidde een zekere mijnh. Reinier zijn pianospel met de viool. Pothast schrijft, dat, wat hij van piano kende, grootendeels te danken was aan eigen oefening — „mais je ne suis jamais devenu un vrai pianiste”. — Ook leerde hij heel vroeg viool, al verzetten zich de grootouders daartegen, omdat zij dat instrument te wereldsch vonden voor een aanstaand priester. Voor dat instrument kreeg hij les van een zekeren Groschel „violiste gracieux et habile”, en zoover was hij daarin gevorderd, dat hij als kleine jongen reeds mocht meespelen in het stedelijk orkest van Sittard. Vooral toen hij te Rolduc kwam, legde hij zich met ijver toe op het vioolspel, met het gevolg, dat hij ook

heel wat jaren daarna niet onverdienstelijk dat instrument bespeelde.

In den tijd der Belgen was er te Rolduc geen pianoleeraar, een student der philosophie was met het pianoonderwijs belast. Met dezen kreeg Pothast het gauw te kwaad, omdat hij hem weer met de beginselen wilde doen aanvangen. Wel was er toen reeds te Rolduc een orkest, waarin Pothast viool speelde.

Zijn liefde voor de muziek nam dagelijks toe, en weldra voelde hij in zich den drang om zelf te componeeren. „Quel jeune amateur de musique ne se sent pas gratté du désir de composer?” Pothast kon aan dat verlangen geen weerstand bieden. Zijn eerste compositie was een solo met Brummstimmen; toen hij zijn werk wilde laten uitvoeren, werd hij smadelijk uit de muziekzaal verdreven. In 1841 verstoutte hij zich een Mis te componeeren voor Soprano, Tenor en Bas met orgelbegeleiding. Zijn vader heeft die Mis te Sittard uitgevoerd, doch zelf schrijft Pothast er later over: „Quelles horreurs en fait de quintes et d'octaves fausses, de modulations, telles quelles! Du rythme, il y en avait assez”. — Terzelfder tijd arrangeerde hij stukken voor de harmonie, waarin hij dapper de trombon blies.

In 1843 op een leeftijd van ruim 18 jaar — toen werd Rolduc Klein Seminarie voor Nederlandsch Limburg — werd Pothast, wat hij bleef tot 1894, „maitre de chapelle — kapelmeester” van de inrichting; met allen ijver werpt hij zich op de harmonieleer, en tegelijk op de directie van het zangkoor en het orkest. Dir. Peters en le régent Ariens (avec sa belle et flexible voix de ténor) wonen de oefeningen steeds bij. Een kerkorgel had men toen ter tijde te Rolduc niet; eindelijk kwam er een klein harmonium en toen de pianoleeraar van der Weghe verklaarde, het instrument niet te kunnen bespelen, viel die taak ook aan Pothast ten deel — „et des années durant je devrai tenir l'instrument à tous les offices, messes, saluts, matines, vêpres”. 's Morgens in de communautetsmis stemde hij aan en begeleidde hij op de **contrebasse**, zelf zegt hij „c'est incroyable”; Eens in een Kerstnacht deed hij dat met de

cello. „Wat men al niet durft, als men jong is”.

Om zijn muzikale kennis te vermeerderen, krijgt Pothast verlof van zijn directeur, om wekelijks naar Aken te gaan en van den organist van de Munsterkerk **Zimmers** les te krijgen in piano- en harmonieleer; doch ten bewijze dat de jonge musicus het reeds ver gebracht heeft, diene, dat genoemde heer **Zimmers** van inzicht van een door Pothast gecomponeerde vierstemmige Mis verklaarde, dat hij dezen leerling nauwelijks iets kon leeren. Toch was deze den leermeester dankbaar en toonde hij zijn dank o.m., door eenige van diens composities te Rolduc te doen uitvoeren.

Is het te verwonderen, dat de studie der Philosophie wel wat in de verdrukking kwam? Pothast vermeldt zelf, dat hij in een compositie voor **Physiek** niet voldaan had, „à la leçon qui suit, Erens me chasse grossièrement de la classe”. En zoo kwam het, dat zijn professoren (hij noemt Canoy, Beelen en later Erens) klaagden, en van Dir. Peters den maatregel eischten, dat Pothast het componeeren moest staken. Of hij zich daaraan volgbaar onderwierp? Zeker is het, dat hij in de jaren 1844 en 1845, toen hem een apart kamertje werd aangewezen, vaak tot middernacht blijkt bezig geweest te zijn met arrangeeren en componeeren van muziek.

Onder de composities van dezen tijd dienen vermeld te worden „Le Chant de David”, „La fête de Daphé”, en een klein Oratorium, „l'Angelus”, hetwelk in de kerk op het jubé werd uitgevoerd. Daar het harmonium niet voldeed, werd een piano naar boven geheschen, en het orkest begeleidde het laatste koor „Sancta Maria”, hetwelk zeer in den smaak viel.

Pothast teekent ook op, dat hij eenige stukken dirigeerde bij gelegenheid van een bezoek van Mgr. van Bommel, en van den doortocht van Koning Willem II.

30 Mei 1846 wacht hem een groot muzikaal genot: hij woont met Ariens de generale repetitie bij van de Schöpfung te Aken. **Mendelsohn** dirigeert, en **Jenny Lind** zingt. „Grand Dieu, quelle jouissance pour moi et cela la 1e fois de ma vie! Quelle révélation!” Middernacht keert hij te Rolduc terug, na

den weg heen en weer te voet te hebben afgelegd.

15 Juli van hetzelfde jaar op het feest van Dir. Peters en opnieuw bij de prijsuitdeeling wordt het treurspel „Säul” van Alfieri te Rolduc opgevoerd, en wordt daarin een lied van Pothast gezongen, dat hij reeds aan geeft als zijn 48ste opus. De latere directeur Everts vervulde in dat treurspel de rol van Säul.

22 November richt Ariens „la société de St. Cécile” op, waarvan de tegenwoordige Muziekinstellingen te Rolduc de voortzetting zijn. Ariens zelf werd voorzitter, Everts secretaris en Pothast directeur.

Dat Pothast bezig was naam te maken als musicus blikt uit het volgende: Een zijner kennissen stuurde twee zijner composities n.l. l'Angelus en le Chant de David ter beoordeeling aan **Charles Reissinger**, eerste kapelmeester van den koning van Saksen, welke zich volgenderwijze over de toegezonden werken uitlaat: „In einer groszen Anzahl von Sätzen ist viel schönes, viele Modulationen sind neu und gewählt; der Componist beweist auch, dasz er fühlt, aber er hüte sich vor zu vielem Moduliren, schreibe einfacher und halte sich fern von dem Galanten. Der junge Componist verdient Aufmunterung, er schreibe mehr und arbeite fleissig. Die Muse sind ihm hold”.

24 Sept. 1848 zingt Pothast zijn eerste plechtige H. Mis in de parochiekerk te Sittard, en wordt onder directie van zijn vader een 4-stemmige Mis van den jongen priester zelf uitgevoerd. Volgens den componist slaagde de uitvoering, en was het zeker wel een zeldzaamheid, dat bij de eerste Mis een eigen compositie van den neomist wordt gezongen.

Einde 1848 wordt er te Rolduc een torensklok gewijd, en arrangeert en dirigeert Pothast eenige uittreksels uit „die Glocke” van Romberg.

In het schooljaar 1848—1849 verhuist Pothast naar No. 2 op den heereingang, en betreft hij de kamer, waarin hij tot zijn vertrek in 1898 zal zijn gehuisvest. Toen kocht hij ook het gipsen beeldje van Mozart, waarover oud-directeur Reighard in het laatste

Jaarboek schreef, en dat Pothast nog in 1889 het schoonste stuk van zijn kamer noemde.¹⁾

Boven spraken wij van de vierstemmige Mis van Pothast; die retoucheerde hij in 1850 en zond ze ter beoordeeling aan den reeds genoemden kapelmeester Reissinger. Met zekere voldoening vermeldt Pothast zijn oordeel; hij noemt het een kleinen cursus in harmonieleer waard: „Die Stimmenführung ist flieszend geworden, das eckige und herb klingende ist verschwunden; gröszere Reinheit ist in Ihre Harmonie gekommen, gröszere Freiheit in der Modulation haben Sie gewonnen. Ich glaube dasz diese Messe des Druckes würdig ist”. Hetgeen dan ook gebeurde. De componist droeg ze op aan Mgr. Paredis en hij kreeg toen verlof om zijn titel van régent te veranderen in dien van „professeur”. Ook kardinaal von Geissel uit Keulen ontvangt een exemplaar van zijn vierstemmige Mis en toont er zich dankbaar voor.

Dato 17 Juli 1850 noteert Pothast: „Ik dirigeer het nationale lied en een koor in tegenwoordigheid van Maximiliaan II, koning van Beieren”. Zijne Majesteit bezocht n.l. de baden te Aken, en gaf gevolg aan de uitnodiging van den Rolducschen directeur, om de inrichting te komen bezoeken. Dat bezoek is uitvoerig beschreven in de annalen van Rolduc door Pothast.

De durf van Pothast neemt toe. Voor de prijsuitdeeling van 1850 waagt hij zich aan de opvoering van de eerste opera „Joseph in Egypte”. Het is een enorm werk van maandenlange repetitie. Dir. Peters wil van den gesproken tekst niet weten en noemt het stuk een oratorium. De uitvoering, waarbij bekende Akensche musici hun hulp verleen den, en die door vader Pothast met rechtmatigen trots werd bijgewoond, noemt de jonge dirigent een succes.

Uit dezen tijd vermelden wij een compositie, getiteld „Bildhauer”, woorden van prof. Everts, en opgedragen aan het personeel der bekende beeldhouwersfirma Stolzenberg en Co. te Roermond.

In Mei 1851 krijgt Pothast een eigen piano van de gebr. Berden uit Brussel (prijs 788 fr.).

¹⁾ Zie Rolduc's Jaarboek 1925, blz. 100.

Hoe het instrument de Rolducsche roode poort binnenkwam mag niet worden vermeld. De musicus is in de wolken „Oh quelle jouissance, quel bonheur pour moi, ayant toujours dû composer jusque là sur un méchant piano de la maison”. De betaling van het instrument bezorgde hem intusschen niet weinig zorgen en moeilijkheden, welke laatste Dir. Peters eindelijk oploste.

9 Juni van dat jaar zijn er weer groote muziekfeesten te Aken. De dirigent is **Peter von Lindpaintner**, verbonden aan het hoforkest van den koning van Würtemberg. Pothast gaat erheen en mag aan den dirigent worden voorgesteld. Uit de toen gevoerde conversatie vermelden wij, dat Pothast den zang van een vrouwelijke soliste becritiseerde, en dat hij een van zijn eigen jonge zangers (een zekeren Eduard Groppe) wel in de plaats had willen zien. En het antwoord luidde: O zeker, een vrouwenstem is niets vergeleken bij een jongensstem. Toen Lindpaintner in 1854 weer te Aken bij de groote muziekfeesten dirigeerde, herhaalde Pothast zijn bezoek, toen in gezelschap van zijn vader, welke met trots aan den musicus werd voorgesteld.

Bij de prijsuitdeeling van 1851 voert Pothast zijn „groote” vierstemmige Mis uit en das Lied von der Glocke van Romberg met orkest. Bij die van 1852 het Te Deum van Neukomm en „Der Herbst”.

11 Nov. 1852 wordt de spoorweg geopend van Düsseldorf naar Herzogenrath. Een gelegenheidsgedicht „Hourrah” is door Pothast op muziek gezet en ingeoefend. Met het vaandel voorop trekt heel Rolduc naar het eindpunt der spoorlijn, waar een tent is opgericht en de hooge gasten ontvangen worden. Rolduc's zangers voeren onder leiding van hun dirigent eerst buiten de tent het genoemde lied uit, en daarna binnen de tent, een ander lied n.l. „Du Courage”.

Voor het Kerstfeest van dat jaar was Mgr. Paredis overgekomen naar Rolduc en droeg in de crypte de plechtige Nachtmis op in het middernachtelijk uur. Onder het uitdeelen der H. Communie aan de leerlingen door Z. D. H., laat Pothast het liefelijke lied „Les Anges dans nos campagnes” zingen, en het refrein

„Gloria in excelsis Deo” wordt als echo gezongen in de sacristie achter gesloten deuren. Het effect is aangrijpend, al was het wat theatraal. Mgr. onderbreekt de uitdeeling der H. Communie, schudt even met het hoofd en glimlacht. In den namiddag bij het lof herhalings van het lied, doch nu zijn de zangers voor het refrein opgesteld op de slaapzaal, die uitkomt op het noordelijk transept der kerk. De régent Smidts bevindt zich bij de jongens, en zingt mee, maar vrezend, dat de zang niet gehoord zal worden, zet hij de deur halverwege open, en... zijn eigen zware stem valt veel te luid de kerk binnen, zoo dat al de aanwezigen, de bisschop inclus, in den lach schieten.

4 Maart 1853 viert katholiek Nederland het herstel van de kerkelijke hiërarchie. Pothast geeft uiting aan zijn vreugde door het componeeren van een 4-stemmig Te Deum, dat hij aan **Hiller** en **Reissinger** ter beoordeeling aanbiedt. Deze laatste stelt enkele wijzigingen voor, maar toont zich overigens verblijd over de nieuwe compositie en den merkbaren vooruitgang van onzen componist. Pothast draagt zijn Te Deum op aan het Nederlandsch Episcopaat. Met den Roermondschen Kerkvoogd werd de zaak mondeling afgedaan. Volgen citaten uit de brieven der andere bisschoppen:

Mgr. F. J. van Vree, bisschop van Haarlem, schrijft:

„Veuillez vous souvenir de moi à l'autel afin que je ne reste pas trop au dessous de ce que le souverain Pasteur a droit d'exiger de moi. J'ai l'honneur d'être avec la plus parfaite considération votre humble Serviteur”.

Mgr. J. Zwijsen, aartsbisschop van Utrecht:

J'accepte la dédicace de votre oeuvre comme un chant de reconnaissance envers l'église, qui nous a rendu notre place dans la communion catholique et surtout comme un hommage de louange, de bénédiction et de gratitude éternelle au Dieu, le Père des Miséricordes, qui dans sa bonté Paternelle, s'est souvenu de l'héritage de S. Willebrord; votre humble serviteur”.

Mgr. J. van Hooydonk, bisschop van Breda:

„Daar ik niet twijfel of het door U gecomponeerde Te Deum zal voldoen aan Onze verwachting en zelfs als een monument kunnen dienen van de Kerkelijke organisatie in Nederland, aanvaard ik uwe opdracht, etc.

Uw nederige dienaar, etc.

Pothast wilde ook een exemplaar, rijk met zinnebeelden en de koninklijke kroon versierd, aanbieden aan den koning. Van wege de Aprilbeweging liet hij die kroon weg, en toen een paar Katholieke Kamerleden afraadden het exemplaar aan Z. M. aan te bieden, kwam Pothast op zijn voornemen terug, ofschoon mijnh. de Lom de Berg hem zeide, „qu'il n'a pas peur d'une grossièreté royale et qu'il veut présenter l'exemplaire quand même, si vous le désirez”. Later heeft Minister van der Maesen de Sombreff het exemplaar teruggevonden op zijn departement en het aan Pothast ter hand gesteld.

14 Mei componeert hij een Marialied, waarmee hij veel succes had, n.l. „Maria Salve”, en dat door twee met name genoemde leerlingen Herman Tigges en Emmanuel Lancelle gezongen werd. Een gedrukt exemplaar wordt gezonden aan Mgr. Müller, bisschop van Münster, welke het volgend antwoord stuurt:

„Der Text ist lieblich und kindlich fromm, und die Wahl des Textes zur Composition konnte auch nur aus einem kindlich frommen musikalischen Gemüthe kommen”.

29 Juli brengt de Prins van Oranje een bezoek aan Rolduc en wordt hij met toespraken en zang onder leiding van Pothast begroet. Bij de prijsuitdeeling in Augustus wordt „l'Hymne de la Nuit” uitgevoerd van Neukomm.

Omtrent dezen tijd geeft Pothast de Motets uit, die reeds door de Belgen waren gebruikt, en nog jarenlang te Rolduc gediend hebben.

Het volgend jaar wordt bij de prijsuitdeeling „der Morgen” van Ries uitgevoerd. Bij het einde van het schooljaar vertrekt Ariens, nadat hij jaren lang met zijn mooie stem het Rolducsche koor versterkt heeft. Zijn laatste

werk was de organisatie van een tombola voor een nieuw orgel te Rolduc.

In den loop van het jaar 1855 voert Pothast het 1ste koor uit van „La Dame Blanche” n.l. „Sonnez, Sonnez”, zulks ondanks den tegenstand van Prof. Marres, die bij den directeur er tegen ging protesteeren, omdat men in de straten van Maastricht met een variatie op dat lied zong: „soldeeren, soldeeren, de ketel is kapot”.

21 Maart 1855 komt het nieuwe orgel te Rolduc; het plaatsens nam natuurlijk heel wat tijd in beslag en daar het jubé niet vrij was, werd het koor opgesteld in het zuidelijk transept. Pothast natuurlijk in de wolken over de groote aanwinst. Bij gelegenheid van een Te Deum kan hij niet nalaten het instrument reeds te probeeren, ofschoon het nog maar gedeeltelijk is afgewerkt. Hij laat op het harmonium het lied aangeven, en speelt dan zelf verder op het nieuwe orgel „à l'agréable surprise de tout le monde”.

16 Juni eindelijk wordt het orgel pontificaliter gewijd door Mgr. Vrancken, bisschop van Batavia.

20 Mei van dat jaar viert Rolduc de afkondiging van het dogma der Onbevleete Ontvangenis. Dir. Peters geeft Pothast den tekst „Tota pulchra etc.” aan voor een compositie. In den beginne wil het werk niet vloten. Eerst daags tevoren schijnt de veine te zijn gekomen en legt de componist dat lied met zijne op muziek gezette „Litanies” als een blijk van kinderlijke hulde neer op het Maria-altaar.

7 Nov. 1855 overlijdt Rolduc's eerste directeur. Pothast neemt plaats aan de piano, om de muziek voor de uitvaart te arrangeeren. Prov. Raetsen komt verontwaardigd zijn kamer binnen. „Comment, au piano en cette triste occurrence”? „Douceement, écoutez”, voici la Marche funèbre (de laatste cantique „au fond des brulants abîmes”, door den overledene zelf ingeoefend voor het feest van Allerzielen) en 2. als trio het lied „Adieu Rolduc”. Het effect is aangrijpend en Raetsen weent. — Het nec plus ultra van dat effect werd bereikt bij de begrafenis, toen het lijk van den overledene door de gangen van Rolduc grafwaarts werd gedragen en de

harmonie het 2de gedeelte „Adieu Rolduc” in majeur uitvoerde.

Bij de installatie van den nieuwen Directeur (Ant. Jansen) door Mgr. Paredis, voert Pothast een Duitsch koor uit, waarvan de tekst was samengesteld door Prof. Jansen voor Dir. Peters.

18 Juni 1856 brengt Rolduc zijn jaarlijksch bezoek aan de Gravin van Nassau, die verblijf houdt in een kasteel in de buurt van Aken. Pothast wordt verzocht te improviseren op de piano. Hij speelt een potpourri van nationale liederen, en slaat zelfs het Belgische volkslied aan, doch houdt er heel gauw mee op, omdat de tekst van dat lied beleedigend is voor het huis van Nassau.

27 Juli 1856 geniet Rolduc de hooge eer van het bezoek van den pauselijken Nuntius Mgr. Vechiotti, van Mgr. Paredis en Mgr. Laurent, verbannen bisschop van Luxemburg; de eerste toonde een bijzondere belangstelling voor den leider der Rolducsche muziek; Pothast is daarover niet weinig in zijn nopjes, en waagt het een zijner composities aan den pauselijken vertegenwoordiger op te dragen. Deze weigert een daartoe strekkend verzoek te aanvaarden: „ayant toujours trouvé que mon nom ne mérite pas de figurer en tête d'aucun ouvrage livré à la publicité”.

Op het feest van St. Catharien van dat jaar heeft de eerste en succesvolle opvoering plaats van een nieuw werk van onzen componist, n.l. „Les animaux malades de la peste”.

30 Mei 1857 waren er weer groote muziekfeesten te Aken en niemand minder dan de gevierde Liszt had de leiding. Pothast kan de verleiding niet weerstaan hem te gaan bezoeken. Het verhaal van dat bezoek willen wij woordelijk vertalen:

„Op mijn titel van professor en priester word ik onmiddellijk toegelaten. Ronduit bekken ik, dat ik de groote eer wensch van met Liszt kennis te maken, en bied hem enkele van mijn composities aan. Onmiddellijk gaat Liszt naar de piano en doorloopt een paar passages van het Te Deum, speelt driemaal achter elkander het drievoudig Sanctus en drukt zijne goedkeuring erover uit. Dan leg ik hem voor „les animaux malades de la peste”, en onmiddellijk zegt Liszt, „laat zien,

wat gij gemaakt hebt van den ezel”. Hij speelt de passage 2 maal en zegt: „Het is goed, het is goed”.

Pothast onderbreekt zijn verhaal met de opmerking: „Voyez l'homme qui se rappelle aussitôt un point saillant d'une fable”.

Dan neemt hij met de grootste minzaamheid van mij afscheid.

's Avonds heeft in het Stedelijk Theater, veranderd tot concertzaal, de generale repetitie van „De Messias” plaats. Pothast komt te zitten onder het dirigeergestoelte. Liszt komt binnen en neemt daarop plaats. Harts tochtelijke toejuichingen. „A peine m'a t'il aperçu qu'il descend dans la salle et me serre la main au plus grand étonnement de la salle qui ne voit qu'un prêtre en soutane”.

In Juni 1885 vertoeft Liszt weer te Aken in het hotel Dremmel, en uitvoerig verhaalt Pothast het tweede bezoek, dat hij aan den Maestro bracht. Ook nu wordt Pothast, nadat een klein briefje aan Liszt is ter hand gesteld, onmiddellijk toegelaten. Hij vindt hem bezig met het schrijven van muziek, terwijl er twee glazen en een flesch voor hem staan. De begroeting is hartelijk. Liszt herinnert zich het eerste bezoek bij Suermondt in 1857. Pothast spreekt van de hooge eer den grooten componist ten deel gevallen door het bezoek, dat deze, in de buurt van Rome zijnde, mocht brengen aan Zijne Heiligheid Pius IX. „Ja”, antwoordt Liszt, „dat was buitengewoon”. Na 10 minuten wil Pothast opstaan, maar zijn gastheer noodigt hem uit het onderhoud voort te zetten. Deze belooft hem een zijner werken te zullen zenden. „Mais il ne vivra plus longtemps. Il me reconduit jusqu'à la porte et je quitte l'hôtel en donnant un pourboire au portier. Après mon départ je me suis dit et la familiarité du célèbre abbé aurait pu m'y autoriser: „Monsieur l'abbé, faites moi l'insigne honneur de me verser un verre de vin et de trinquer avec moi”. L'idée m'en est venue, séance tenante, mais j'ai eu la faiblesse de n'oser y donner suite”.

Het was op 24 October 1857, dat de Gouverneur van Limburg de Willebois onze inrichting met zijn bezoek vereerde. Pothast had tevoren bij de familie de Negri in Bruns-

sum met hem kennis gemaakt. De ontvangst heeft plaats in de aula, en het „Limburgsch Volkslied” (woorden van Prof. Everts, muziek van Pothast) wordt gezongen. De Gouverneur laat later door Deputé Corten eenige veranderingen in den tekst vragen, „où l'individualité Limbourgeoise est trop accentuée”. Dit kon, daar het lied gedrukt was, eerst in een geschreven exemplaar geschieden.

Voor het feest van St. Catharine, kort daarop volgend had Pothast gecomponeerd „l'Ordre du jour de Rolduc” — (1ste ged.). Het had zoo veel succes, dat Dir. Jansen tegen alle gebruik in, den componist openlijk huldigde. Bij de prijsuitdeeling was het werk voltooid en wordt het in zijn geheel gezongen (626 bladzijden muziek-schrift). Pothast had voor deze gelegenheid een verrassing bereid. Er zouden n.l. na de uitdeeling der prijzen gezamenlijk eenige liederen worden gezongen en bij het einde daarvan telkens donderbussen worden afgeschoten. Alles was met zorg geregeld en besteld... maar voor dat de zang begon, knalden reeds tweemaal een drietal schoten. Pothast, die onder het uitreiken der prijzen nog op zijn kamer zat, snelt naar dengene, die met de taak belast is, en geeft hem opnieuw dezelfde instructie; doch, helaas het buskruit is verschoten. Snel loopt de man naar Herzogenrath om nieuwen voorraad te halen, en thans zou alles naar wensch geschieden. Bij het Hollandsch volkslied bleven de schoten uit, terwijl zij wel klonken na het Duitsche lied en na „Rolduc”. Dan komt de solo „Adieu Rolduc”, en drie verschrikkelijke slagen doen de aula daveren. De oorzaak van de vertraging was, dat de man geen vuur had en het moest halen in de keuken. „Morale: plus jamais de boites”. Toch was het geheel uitstekend geslaagd; Mgr. de bisschop zeide bij het verlaten van de zaal. „Het was schoon”, en de gepezenen voegt erbij: „C'est le seul éloge que mon évêque m'ait adressé pendant sa vie”.

Voor de prijsuitdeeling van het volgend jaar voerde Pothast „Der Dorfbarbier” op, waarvan de tekst door Prof. Everts gewijzigd was. Bij de nieuwe leerlingen van het nieuwe schooljaar ontdekte Pothast een buitengewone sopranostem, n.l. bij **Wilhelm Süd-**

kemper van Düsseldorf; daarvan zou hij gaan gebruik maken.

Een episode zij hier vermeld. Er was een nieuwe organist te Rolduc, in de hoogmis van Allerheiligen moest deze het orgel spelen; Pothast had hem niet tevoren gewezen op een moeilijkheid in die meerstemmige muziek. Gevolg was, dat het mis ging en dat de dirigent nog al aardig ontstemd schijnt geweest te zijn. Dit maakte zoo'n indruk op den Heer Pulinx dat hij de vlucht nam en eerst den volgenden middag durfde terugkeeren; Pothast zelf moest hem vervangen voor het orgelspel in de vespers. „Pulinx avait dit sur mon compte: „Dat is een vieze kerel”. Plus tard, il me dit à moi-même: „C'est que je ne vous connaissais pas”.

Bij gelegenheid van de prijsuitdeeling van 1860 werd een gedeelte van „Joseph in Egypte” uitgevoerd. Men beschikte over een viertal prachtige stemmen. Billekens vervult de rol van Simeon, de leekenleeraar Gibbels die van Joseph, Wilhelm Südkemper was Benjamin, terwijl een zekere Louis Bastings uit Veghel een prachtige solo zong in een der koren. Bij die uitvoering geschiedde het volgende: Tegen den zin van Pothast had de directeur voor de eerste maal de prijsuitdeeling geplaatst vóór de muziek. Wat gebeurt? Bij het tweede bedrijf is „Benjamin” onvindbaar. De jongen had prijzen verwacht en kreeg ze niet; daarom vluchtte hij naar zijn chambrette, waar Ger. Slits, de intimus van Pothast, hem vond, badend in tranen. Aanvankelijk weigert hij halstarrig te komen zingen, maar Slits weet hem eindelijk te kalmeren. Middelerwijl neemt Pothast zittend plaats voor het tooneel. Mgr. Paredis vraagt wat er aan de hand is, Pater Bernard (Hafkenscheid) van Wittem wordt ongeduldig en zegt, dat hij moet vertrekken. Dir. Jansen nadert en vraagt wat er gaande is; hij krijgt ten antwoord, dat „Benjamin” niet te vinden is. Eindelijk komt Slits den dirigent zeggen, dat de ontvluchte terug is. Pothast moedigt hem nog eens aan, en Wilhelm is uitstekend gestemd; met het gevolg, dat niet alleen zijn zang, maar ook de heele uitvoering prachtig slaagde. Verschillende bladen lieten zich lovend uit over die musikale prestatie.

Pothast had nog meerdere groote plannen. Ofschoon men hem zeide, dat de opvoering van *Fidelio*, die hij overwoog, te Rolduc onmogelijk zijn zou, durft hij het aan. Den heelen winter oefent hij de solo's met Südkemper, Bastings, Billekens en Pulinx. Iederen avond na Paschen worden de koren inge-oefend in de studiezaal met open ramen. „Bij gunstig weer zitten de menschen te Herzogenrath op straat te luisteren”. Pulinx, die de rol van Rocco vervullen zal, gaat de uitvoering van de opera te Aken bijwonen en profiteert van het daar geziene en gehoorde. Enorm was het werk, dat Pothast aan het arrangeeren en de wijzigingen besteedde. Niet minder dan 849 bladzijden muziek had hij te schrijven. Weerom is het Prof. Everts, die handig den tekst voor de opvoering te Rolduc heeft pasklaar gemaakt. Zoo geschiedt de bevrijding van den vader niet door diens echtgenoot, maar door den zoon — hetgeen roerend schijnt gewerkt te hebben.

20 Aug. 1861 is de groote dag. 's Morgens van 9 tot 1 uur heeft de generale repetitie plaats; zij wordt zelfs onder de hoogmis voortgezet. Leden van het Akensch orkest en een solist-zanger werken krachtig mee. In den namiddag wordt de opera opgevoerd en met enorm succes. De zaal was stampvol en minstens 300 menschen stonden buiten te luisteren. Vooral Südkemper als Lionello (*Fidelio*) was schitterend. In het voorbijgaan het volgende: *Non loin derrière moi est assis Mgr. Paredis. Au moment où Lionello tire et braque son pistolet et criant: „Ich bin sein Sohn”, j'entends dire à l'évêque „wat zal er nu gebeuren”. Pour le coup j'aurais voulu me retourner et dire: je ne sais quoi; mais comprendra qui pourra*. Bij het slot was er een handgeklap en een enthousiasme, zooals misschien nooit bij een vorige opvoering. En de pers sprak er over met grooten lof. Pothast was van oordeel, dat deze praestatie het nec plus ultra was van hetgeen op muzikaal gebied in een onderwijsinrichting kan geleverd worden.

14 November, daarop volgend was er een tweede opvoering, die eveneens uitstekend slaagde.

Nu Pothast over zeer goede zangers

beschikte, wilde hij thans overgaan tot de uitvoering van de opera „*Le Châlet*”. Maar er kwam tegenstand. Zijn collega's waren van meening, dat de muziek schadelijk werkte op de studie, met het gevolg, dat Directeur Jansen uitdrukkelijk verbod gaf met de inoefening voort te gaan, ofschoon Everts reeds den tekst gewijzigd en Pothast al heel wat muziek er voor geschreven had. Deze voelde zich dan ook gekrenkt, en wees later meer-malen op de ketting uit de opera *Fidelio*, die hij geslingerd had om de portretten, opgehangen op zijn kamer, met de woorden van Florestan: „*Und die Ketten sind mein Lohn*”.

Uit dezen tijd vermelden wij een drietal kleinere religieuze composities van Pothast, n.l. een trio „*Es blüht der Engeln*”, een andere: „*Wie bist du so heilig*” en een derde: „*Maria, du Reine*”. Vooral het laatste was mooi. Prof. Deutz liet er zich zeer lovend over uit, en de latere Prof. Billekens zeide ervan: „*C'est ce que nous chantons de plus beau*”. Van dezen Billekens, die van Rolduc wegging, om te studeeren aan de Universiteit van Munster, willen wij in het voorbijgaan mededeelen, dat zijn prachtige stem in de Universiteitsstad heel gauw werd opgemerkt, dat hij daar bij belangrijke concerten meezong, en dat men zelfs trachtte hem er blijvend als zanger te behouden.

Verder componeerde Pothast toen twee nieuwe Missen „*Ave Maria*”, en „*In honorem Sancti Nominis*”, en een Marialied. „*Tota pulchra*” voor duo en koor en vier romances „*Die Heimath*”, „*Mein Hochland*”, „*Der Deutsche Knabe*” en „*Fritzchen als der Mai da war*”.

Maart 1863 gaan Prof. Everts, Kap. Ariens en de bouwmeester Cuypers naar Rome.¹⁾ Pothast, die zich reeds schriftelijk de tus-schenkomst van Mgr. Vecchiotti verzekerd heeft, profiteert van de gelegenheid om aan de roomsche reizigers een drietal zijner Missen, door hem zelf gecalligrafeerd, rijk versierd door Ger. Slits, en voorzien van kleine portretten van den componist en den illustrator, mee te geven voor Z. H.

¹⁾ Zie het artikel van Mgr. H. Everts in dit Jaarboek.

den Paus. Eerst reist hij met de mooi ingebonden muziek naar den Haag en toont ze o.m. aan den nuntius, aan den componist **Verhulst**, die alleen belangstelling toonde voor de muziek, en aan minister van der Maesen, met wien hij in het Limburgsch een aangenaam onderhoud had op zijn departement, en die ook zich bereid verklaarde om door zijn tusschenkomst de composities aan Z. H. te bezorgen. 9 Mei kreeg Pothast een bedankbrief van kardinaal Patrici namens Pius IX, die de Missen ten geschenke gaf aan het Romeinsch, pauselijk Seminarie; enkele dagen later schreef de nuntius, uit den Haag: „Ik heb zijne Eminentie kard. Antonelli verzocht ze neer te leggen aan de voeten van Z. H. in uw naam en in dien van Rolduc. Zijne Eminentie deelt mij mede, dat Z. H. zich gewaardigd heeft met een bijzondere welwillendheid dit bewijs van uw ijver en uwe toewijding te aanvaarden, en dat Hij U zijn pauselijken zegen geeft; wanneer ik in Rome terug ben wil ik verkrijgen, dat deze Missen in een der kerken gezongen worden”.

26 Mei 1863 zijn de groote muziekfeesten te Dusseldorf — **Jenny Lind**, de Zweedsche nachtegaal zal er zingen. Pothast gaat er heen, zoekt en vindt de gelegenheid om met haar kennis te maken — om den typischen verteltrant laten wij zijn eigen verhaal in het Fransch volgen:

„Arrive la matinée du 3e jour. Je me dis: maintenant ou jamais, à ce dessein je mets dans ma mappe un Maria Salve. Voilà que mr. **Goldschmidt**, (de dirigent en de man van Jenny Lind) vient s'asseoir à côté de moi et demande la permission de causer. Je me dis: voilà l'occasion donnée. Monsieur nous a vus suivre la musique si assidûment tous les jours, que la curiosité l'a poussé à s'informer de nos personnes, et il a appris que nous sommes des prêtres hollandais. Un mot amène l'autre... Puis j'ajoute: mr. Goldschmidt, j'ai déjà entendu chanter votre célèbre épouse à Aix-la-Chapelle en 1846 sous la direction de Mendelsohn. Me voilà lancé. Nous causons longtemps et il m'est très affable. „Le temps de continuer est venu”, me dit-il, et veut se lever. Monsieur, lui dis je, vous pourriez me faire un immense plaisir.

Moi? volontiers, mais je ne saurais me figurer, comment. — En offrant à Me votre épouse ce petit chant de Marie de ma composition. — Oh, s'il n'y a que cela, vous serez pleinement satisfait. Nous nous levons, nous serrons la main, et le congé est pris. Monsieur est allé prendre sa dame au dehors, la ramène à l'estrade et me dit en passant: „Voyez donc, elle porte la pièce dans la main”. Et il en est ainsi, et elle jette sur moi un regard fugitif. Entretemps Janssen et Menten (twee collega's van Pothast) m'ont demandé des détails sur mon entretien et sur ce que je lui ai remis. La répétition est finie et Me. Jenny Lind au bras de son mari, vient me trouver à ma place; je me lève et accepte la main, qu'elle me présente; puis elle s'assied, et moi à côté d'elle. Nous causons quelques minutes et Madame se lève. Elle me donne encore une poignée de main, salue gracieusement mes deux compagnons et se retire au bras de son mari, qui me serre également la main. Menten dit: „J'aurais désiré recevoir aussi d'elle une poignée de main”. — Naturellijk was dat onderhoud eenigen tijd het onderwerp van het gesprek der Rolducsche heeren. Vroeger reeds had Pothast aan Menten, over Jenny Lind sprekend, gezegd: „Un rossignol est ridicule à côté d'elle”. Dit maal vond Menten, dat hij te weinig gezegd had. De zanger Göbbels uit Aken bleek van dezelfde meening. „Nooit heeft een mensch zoo gezongen”, sprak deze. Later bij een ander muziekfeest had Pothast een onderhoud over Jenny Lind met een Franschen musicus en werd het volgend gesprek gevoerd: „Pardonnez moi Monsieur, parlez-vous français? Quelque peu. N'est pas, Monsieur, Jenny Lind n'est pas belle? En cela je ne suis pas compétent juge. Allons donc, répondez moi. Hé bien! non. Et, continue mon compagnon, lorsqu'elle chante... Laissez moi continuer, lui dis je (Pothast), c'est la plus belle femme du monde. Voilà ce que je voulais vous faire observer. Je (Pothast) l'ai déjà dit, il y a des années”. Toen zeven jaar later op een stedelijk muziekfeest te Dusseldorf een eigen compositie van Goldschmidt „Ruth” werd uitgevoerd, trokken Pothast en Slits er weer heen, niet zoozeer om die compositie zelf,

dan wel om andermaal Jenny Lind te hooren zingen. Zij spande zich in, om de compositie van haar man te doen slagen, maar de nachti- galenstem was voor altijd weg. Toch schijnt zij bij haar zang nog mooie momenten gehad te hebben, want Pothast schrijft, dat één „tril- ler” van haar hem ook toen nog heeft schade- loos gesteld voor de vermoeyenissen en de koude van de lange reis.

Palmzondag 1864 had de eerste uitvoering plaats van een der beste composities van Pothast, n.l. zijn meerstemmige Passie vol- gens Matheus. De componist zelf was met dit werk buitengewoon ingenomen. Onder de uitvoering bij de woorden: „Sanguis ejus super nos” ziet hij sidderend Prof. Everts, die naast hem staat, aan en beide hebben de tranen in de oogen. Everts prees die compo- sitie in een artikel in „Le Courrier de la Meuse”. Ook anderen loofden het werk ten- zeerste. Toen de bekende Akensche musicus **Turangi** de tweede uitvoering bijwoonde, liet hij zich volgenderwijze uit. „Het is zeker kinderachtig, dat een grijsaard weent, maar uwe vertolking van het lijdensverhaal dwong mij ertoe”.

Eenigen tijd later had Pothast de gelegen- heid om dezelfde passie van **Bach** te hooren. Hij was eerlijk genoeg, om op te teekenen: „Comme on se sent petit à côté de ce colos- se”. Ook de lijdensverhalen volgens Joa- nes, Marcus en Lucas zijn door Pothast op muziek gezet, maar of ze behalve de eerste te Rolduc gezongen zijn, is schrijver dezes niet bekend.

17 Augustus bij gelegenheid van de prijs- uitdeeling had voor het eerst weer („na het interdict”, schrijft Pothast) een groote mu- ziekuitvoering plaats. Onze componist had de ballade van Hofdijk „Hoogste Troost” op muziek gezet, de eerste noten ervan beant- woordden aan de klokken van Herzogenrath. 410 bladzijden muziek werden ervoor geschre- ven, doch het behaalde succes was een aan- gename belooning. „Hoogste Troost” droeg Pothast op aan **Heinze**, die in een hartelijk schrijven zijn dank betuigde. Hofdijk zelf, „qui ne répond a personne” gaf geen teeken van waardeering voor het hem toegezonden exemplaar. Pastoor Janssen, bekend musicus,

noemde „Hoogste Troost” een meesterstuk.

Een soortgelijke compositie uit dezen tijd was die van Goethe's ballade: „Der Erl- könig”. Deze werd opgedragen aan **Hiller**, welke daarop antwoordde met de volgende woorden: Ik heb uitstekende muzikale zaken in „der Erlkönig” gevonden. De dramatische wijze, waarvan gij U bediend hebt, om dit reeds zoo dikwijls en zoo mooi op muziek gezette gedicht te behandelen, heeft mijn levendige belangstelling gewekt. Wie weet, of ik er niet eens gebruik van zal maken?”

Vermelden wij nog twee composities van dezelfde soort, n.l. „Columbus” en „Les deux Savoyards” die ook te Rolduc werden ten gehoor gebracht; de Columbus-rol had Pot- hast speciaal geschreven voor de stem van Billekens, die middelerwijl uit Munster was teruggekeerd en als leeraar te Rolduc was werkzaam gesteld; verder een koor „Rata- plan”(?) en zijne Mis „St. Ursula o. p. n.”

2 Oct. 1864 is Pothast 25 jaar te Rolduc; hij viert het jubilé in heel intiemen kring: van eenige Duitsche vrienden ontving hij als geschenk de 4 gipsen beeldjes van Händel, Bach, Beethoven en Mozart, die tot '89 zijn kamer sierden.

4 Juli 1865 woont Pothast weer de muziek- feesten bij te Keulen. Gezongen wordt „Israël in Aegypten”. De beroemde zanger **Stock- hausen** had enorm succes, vooral bij de duo „Das ist der starke Held”. Wie zal er zich over verwonderen, dat Pothast ook met hem wenscht in aanraking te komen? Hoe hij erin slaagde, verhaalt hij in de volgende woor- den: „Le jour de la Pentecôte, au sortir du dôme avec mon ami Gérard (Slits), je rencon- tre Stockhausen, qui entre. Je le salue du cha- peau et il rend le salut. Puis il se retourne, ce que je fais aussi et puis je m'avance vers lui. „Pardonnez à un inconnu de vous dire, monsieur, que jamais de sa vie, il aurait cru que des voix de basse pussent exciter un tel enthousiasme. Mais aussi, quel chant!” Mon- sieur me remercie, accepte en souvenir ma romance „Die Mutter”, nous serre à tous les deux la main, et une connaissance musicale de plus est faite”.

21 Aug. 1866 bij gelegenheid van de prijs- uitdeeling herdenkt men te Rolduc plechtig

het zilveren bisschopsjubilé van Mgr. Paredis. Pothast draagt aan Z. D. H. een nieuwe Mis op, „In honorem S. Caeciliae”. 's Namiddags uitvoering van „Der Bischof”, woorden van Prof. Everts, muziek van onzen componist. Mgr. Paredis toonde zich daarover zeer tevreden en vertelde later, dat men hem te Rolduc zijn plichten voorzong. De bekende musicus **Franz Witt** zeide van deze compositie: „Das ist ja pur Händel”.

8 December kreeg Pothast van zijn directeur uitdrukkelijk verbod, om nog in de kerk muziek met begeleiding van strijk- of blaas-instrumenten uit te voeren, omdat het in strijd was met de Kerkelijke verordeningen. De dirigent verklaarde er niet om te treuren, omdat hij daardoor voortaan van het schrijven van zooveel bladzijden muziek bevrijd zou zijn.

Dat jaar componeerde Pothast o.m. nog 3 koren voor mannenstemmen, n.l. „Morgenlied”, „Fischerlied” en „die Vätergruft”, welke hij opdroeg aan het Nijmeegsch Mannenkoor, van welke vereniging hem het eerelidmaatschap werd aangeboden.

Het volgend jaar was de stad Aken weer aan de beurt voor de Pinksterconcerten, ditmaal onder directie van **Julius Rietz**. Pothast ging er natuurlijk heen en werd aan Rietz voorgesteld; tijdens de uitvoering „il me salua de loin dans la salle”.

10 Juli is de heiligdomsvaart in Aken. Heel Rolduc trekt ook op naar de H. Stede. Men zou in het Munster een lied van Pothast zingen, „Canticum Aquisgranense”, doch de voorname zanger Billekens heeft zich geen weg kunnen banen door de enorme menschenmassa en daardoor was het succes niet groot.

18 Aug. 1868 viert Rolduc zijn 25-jarig bestaan als Klein Seminarie van ons bisdom. De plechtigheid wordt voorgezeten door HH. DD. HH. WW. Mgr. Paredis, Mgr. Laurent en Mgr. Adames van Luxemburg. De oudleeraar Ariens, op bezoek, zingt een duo met den leerling Klomp. „Pendant l'exécution je sens quelqu'un taper sur mon épaule, je me retourne tout en dirigeant et vois Mgr. Adames devant moi, qui me dit: Voilà de la véritable musique. Je m'incline et le bâton

continue son jeu”. Heel anders was het met de uitvoering van het gelegenheidslied in den namiddag, Carmen jubilaum. „Ofwel slecht gecomponeerd, of slecht ingeoefend, of slecht uitgevoerd, de zang mislukte. De leerling M. Janssen zei, dat het Chineesche muziek was”.

In het voorbijgaan zij vermeld, dat voor het feestdiner de tafels geplaatst waren in de gangen.

9 Febr. 1869 wordt Jos. Hanöver naast zijn vader tot muziekleeraar aangesteld.

Bij de prijsuitdeeling van dat jaar waagt Pothast zich aan Josua van Händel. Billekens was Josua; Jan Klomp alto (voix admirable) draagt tot het succes bij, maar „jeune homme difficile et léger”, verdwijnt hij bij het einde van het stuk en de dirigent zelf ziet zich gedwongen zijn gavotte te zingen.

Bij de muziekfeesten van Pinksteren 1870 maakt Pothast weer kennis met verschillende bekende musici, o.a. met den cellist **Joseph Hollman**, die eenige jaren later te Rolduc schitterend zijn mooi instrument bespeelde.

Een niet gering getal verdere composities uit dezen tijd laten wij onvermeld.

16 Juni 1871 viert men te Rolduc het jubilé van Paus Pius IX en Pothast zorgt voor mooie muziek vooral voor de harmonie, welke zooals hij schrijft, toen op buitengewoon hoog peil stond.

19 Juli is de eerste jaardienst van Jan van Weede (gestorven te Rolduc en begraven in het kapelletje op ons kerkhof). Zijn moeder, die zich intusschen tot het katholicisme bekeerd heeft, is daarbij aanwezig. Pothast laat onder de H. Mis twee door hem gecomponeerde stukken zingen, „Confide filia, fides tua te salvam fecit” (Heb vertrouwen dochter, Uw geloof heeft U gered) en „Veni Sponsa mea, coronaberis” (Kom mijne bruid, gij zult gekroond worden); als aan de moeder later de gecalligrafeerde muziek aangeboden en de tekst ervan verklaard wordt, uit zij door tranen hare diepe ontroering.

25 Nov. 1871 vertoeft te Rolduc de Z. E. Pater Ladislav, graaf van Witowsky. Hij was te Parijs onder de Commune gevangen gezet en had aan heel wat stervenden de laatste H. Sacramenten toegediend. Prof. Vorage

had op hem een mooi gedicht gemaakt, dat Pothast op muziek zette voor de stem van Billekens. Het stuk werd in intiemen kring gezongen en met succes: „Larmes, embrasements etc.”

10 Maart 1872 had de eerste opvoering plaats van „Joseph in Dothan”, waarvan Pothast de koren op muziek had gezet. Het succes was zoo groot, dat de zangers, eenige filosofen inluis, recht meenden te hebben op een sortie. De dirigent was niet van die meening, met het gevolg, dat er staking intrad. Toen die zangers voor de 2de volgende repetitie wél verschenen, wees Pothast hun de deur. „Je les ai appelé schismatiques”. Eenigen werden na aanbieding van excuse weer toegelaten.

Voor de prijsuitdeeling van 1872 heeft Pothast gecomponeerd „Petrus im Kerker”, welk werk den componist kwam te staan op het schrijven van 469 bladzijden muziek.

Bij het veertigungebed van 1874 werden weer twee nieuwe composities uitgevoerd, n.l. „O heilige Seelenspeise” en een Miserere. Toen kwamen voor het eerst sedert langen tijd weer jongensstemmen in actie, hetgeen Dir. Everts aan tafel deed zeggen, dat de engelenstemmen waren teruggekeerd, en werkelijk, schrijft Pothast, een periode van nieuwen bloei van de muziek is aangebroken; een bijzondere aanwinst voor het koor was Henri Hellebrekers van Rotterdam, die er de coriphée van genoemd wordt, eerst als sopraan en later als alto (van Sept. '73 tot Juli '78).

12 Mei 1874 viert men het zilveren jubilé van den Koning; Dir. Everts heeft een gedicht gemaakt „Heil den Koning” en Pothast zorgt voor de toonzetting. Verschillende bladen als de Maasbode, le Courrier de la Meuse en het Utrecht's Volksblad laten zich lovend over de compositie uit. De feestdag begon met een musikaal reveil; aan tafel werd het lied na een prachtige speech van den directeur door allen gezamenlijk gezongen. Het werd gedrukt en geheel uitverkocht.

In November componeert Pothast een nieuwe vierstemmige Mis ter herinnering aan wijlen zijn Vader; zij voert tot titel: „S. Joannes B. ora pro nobis”.

Begin 75 vraagt Dir. Everts, of het niet

mogelijk zou zijn „le Châlet” op te voeren („de opera, die in 61 op den index is geplaatst”). Er zijn een drietal goede zangers n.l. Toni Schmitz, Joseph Dols en Mathias Herman; met hen durft Pothast het aan en op den 2den Zondag van de Vasten heeft een welgeslaagde uitvoering plaats. Zij zou weldra gevolgd worden door een andere: reeds vóór den brand der aula (29 Jan. 1874) had Prof. Corten eenige tooneelen ingeeffend van „Athalie”; nu de aula en het tooneel schitterend hersteld waren, werd de moeilijke onderneming hervat. Pothast zet zich met koortsachtigen haast aan het werk om de muziek der koren te componeeren, en slaagde er uitstekend in. Algemeen is de belangstelling voor hetgeen wordt voorbereid; vele professoren wonen iederen avond de repetities bij, en op het feest van den directeur (St. Wilhelmus) zien Corten en Pothast hun moeizamen arbeid met schitterend succes beloond. „Depuis Fidelio en 1861 cette époque est la plus florissante”.

Als eenige weken later Mgr. de Montpelier, bisschop van Luik, Rolduc bezoekt, worden enkele tooneelen van Athalie herhaald tot groote voldoening van den Kerkvoogd.

Pothast kent geen rust. Onmiddellijk begint hij de inoefening van „Joseph en Egypte” met de bovengenoemde zangers en met Hellebrekers als Benjamin; bij gelegenheid van de prijsuitdeeling werd ook dat reuzenwerk tot aller voldoening uitgevoerd.

Reeds lang had Pothast plan gehad de ode van Victor Hugo „Louis XVII” op muziek te zetten. Hij gaat nu met moed aan den arbeid, en als hij het respectabel getal van 249 bladzijden muziek geschreven heeft, is ook die taak voltooid en kan het werk met Laetare '78 ten gehoor worden gebracht. Bij gelegenheid van de prijsuitdeeling van dat jaar stond „Louis XVII” andermaal op het programma en kwam Hellebrekers, die inmiddels zijn Eindexamen H.B.S. had gedaan, naar Rolduc over om opnieuw de rol van Louis XVII te vervullen. „C'est son chant de cygne” — Van Louis XVII zond Pothast 'n exemplaar aan den Comte de Chambord 1);

1) Kleinzoon van Karel X en pretendent der legitimisten († 1883).

in een begeleidend schrijven betitelde hij de vorstelijke persoon met „Sire”. De bewezen eer werd blijkbaar op prijs gesteld, want graaf de Cheigné deelde Pothast namens de Chambord mede, dat „Monseigneur” den Componist hartelijk dankbaar was. Deze gebeurtenis werd in de „Bien Public” vermeld. Ook bij de prijsuitdeeling van 79 werd Louis XVII opnieuw gezongen, en nam de later beroemde, kortelings overleden zanger Tonie Sistermans de rol van Hellebrekers over.

Omstreeks dezen tijd beklagt Pothast er zich bitter over, dat zijn werkzaamheden als leeraar door de bijvoeging van eenige lessen verzaamd zijn. In zijn oog wordt de omvang van zijn arbeid voor de muziek niet op vollen prijs gesteld, en wanneer hem von höchster Selle, meermalen gevraagd wordt, wat hij dan allemaal te schrijven heeft, en wanneer hij meermalen moet hooren dat zijn taak toch zoo zwaar niet is, toont hij zich gekrenkt „Ce sont des pillules difficiles à avaler, même lorsqu’elles soient souvent administrées”.

Begin 1881 componeert Pothast de Mis „St. Joseph o.p.n.” ter herinnering aan zijn jongste zuster Josephine. Met het feest van den Directeur komt „Der Dorfbarbier” andermaal op de planken met begeleiding van orkest. Uit dezen tijd dateert ook zijn lied „Venise”, dat op verzoek van de leerlingen gedrukt wordt. „Le jour du départ on chantera „Venise” dans tous les convois, jusqu’aux derniers coins de la Hollande”.

Bij de prijsuitdeeling van dat jaar herdenkt men het 40 jarig bisschopschap van Mgr. Paredis, die zich buitengewoon enthousiast toont over den zang van Billekens in „der Bischof”.

18 October 1881 zal het 50 jaar geleden zijn, dat Rolduc als seminarie van Luik is geopend, en 20 September komt een breede rij van oudleerlingen, zelfs van oudleeraren over, om te Rolduc zelf dien gedenkwaardigen dag feestelijk te vieren. Natuurlijk eerst een plechtige H. Mis, waarbij Pothast orgel speelt en de gasten zelf zingen. „Hoort die krachtige stemmen, welke klinken onder de oude Romaansche gewelven onzer Kerk; ziet die eerbiedwaardige hoofden, wit geworden door de

hooge jaren, sticht U aan deze priesters en leeken, verbonden in hetzelfde gebed. „Adoro te”! Onmiddellijk na de Mis zingt men het „De Profundis” voor hen, die zijn voorgegaan naar het andere leven. Terwijl heel zacht, onder zwakke orgelbegeleiding het doodenlied gezongen wordt, maakt ontroering zich van allen meester; toen was het, zeide een der gasten, de Z.E. Heer Meyers, dat er heel wat tranen vloeiden en nauwelijks was het De profundis ten einde, of onze ooren worden opnieuw getroffen door een melodie, welke de tijd van een halve eeuw uit onze herinnering had weggevaagd, maar die plotseling, spontaan weer inlevendig werd bij de woorden: „Qu’ils sont aimés, grand Dieu, tes tabernacles”. Het was het eerste lied, dat onze jeugdige stemmen 50 jaren terug in deze imposante kerk hebben aangeheven, het is het laatste, dat wij er zullen hooren”. Het idee om die gezangen te zingen was uitgegaan van Pothast, en hij schrijft dan ook: „Quant à moi, je jouis encore d’avoir trouvé cette combinaison.

Een der grootste composities van Pothast was „Die drei Könige”. Die wilde hij uitvoeren bij de prijsuitdeeling van '82; reeds had hij er zich heel wat moeite voor getroost, had hij tal van bladzijden muziek geschreven, toen het hoofd des huizes de plannen deed in duigen vallen door de woorden „qu’on ne peut exiger d’un évêque (die de plechtigheid weer zou bijwonen) âgé et malade, qu’il assiste à une longue séance”. Pothast is grootelijks teleurgesteld, en met duidelijk merkbare verstoordheid teekent hij bij dit evenement op „le prélat ne mourra que le 18 Juin 1886”, doch hij laat er onmiddellijk de woorden van den Ecclesiasticus op volgen: „Rectorem te posuerunt? Noli extolli; esto in illis quasi unus ex ipsis. Non impedias musicam”.

Bij de prijsuitdeeling van '83 was de pauselijke Nuntius Spolverini aanwezig, en werden weer 4 bedrijven van Athalie opgevoerd. De hooge gast toonde zich buitengewoon volstaan, en toen Pothast hem een exemplaar van de muziek van Athalie toezond — de lezer verwachtte dat zeker — mocht hij het volgend antwoord ontvangen: „Merci de vo

tre envoi et de votre gentille lettre. Vous avez très bien deviné ma pensée en intitulant l'oratoire en musique, Souvenir de Rolduc du 8 Août '83. Car il me rappelle d'abord les beautés de cette musique, ainsi que sa parfaite exécution; ensuite la belle distribution des prix de ce collège modèle, etc."

Voor 10 Juni '84 teekent Pothast het bezoek op van den Russischen generaal Peters, die in Aken vertoefde, welk bezoek eenige dagen later gevolgd werd van dat van drie andere adellijke Russen, van welke één, nl. Pawof Sergius een uitstekend pianist was.

De prijsuitdeeling van het volgend jaar werd bijgewoond door Mgr. Boermans, toen nog bisschop i. p. i. n.l. van Thermopylis; weerom werd „der Bischof" gezongen. In '85 bij de prijsuitdeeling was Mgr. Boermans eveneens aanwezig, en werden bij die gelegenheid eenige koren van de Schöpfung uitgevoerd.

Pothast was toen bij de 63. Zijn gezondheid was er niet beter op geworden, zijn krachten namen af en wij verbazen ons niet, dat hij met de groote vacantie aan Dir. Everts vermindering vraagt van werkzaamheden. De directeur ontslaat hem van eenige lessen, maar doet tegelijkertijd het volgende voorstel: „Enfin je vous propose de céder cette partie de la musique, qui au fond est la plus fatigante et qui ne marche qu'au prix de jeunes forces, j'allais dire de jeunes ambitions". Het was meer dan hij gevraagd had. Pothast begrijpt de bedoeling. „Voilà le couronnement de 44 années de direction de la musique de Rolduc, „Démission". Ma réponse polie mais ferme dit que je ne puis point renoncer au seul délassement de mes vieux jours".

Het was omtrent dien tijd, dat schrijver van dit artikel, die zijn studie te Rolduc begon, Pothast leerde kennen. Van al de toenmalige leeraren kwam deze met zijn neerhangende, witgele lokken, gehuld als hij bijna altijd was in een overjas, en zacht als hij voortschreed in zijn vilten sloffen, mij als de oudste voor. Wij, die niet bij zijn koor waren — er was toen reeds een tweede koor voor den kerkzang onder leiding van Toni Schmitz — zagen Pothast maar zelden; alleen, als er een mu-

ziekuitvoering was, wanneer een meerstemmige Mis (meestal composities van den dirigent zelf) of meerstemmige liederen bij feestelijke gelegenheden gezongen werden, zagen wij hem in actie; dan ging zijn dirigeerstok zenuwachtig heen en weer en keken wij met ontzag op naar dien grijsaard.

In de groote eetzaal had hij zijn plaats achteraan bij de deur, en als hij er kwam, trad hij het laatste binnen, om er weer het eerste uit te zijn. Hij had de reputatie van voor zijn dischgenooten min of meer lastig te zijn. Pothast hield bijna slaafs aan zijn levensregel, zijn gewoonten. Hij stond op en ging naar bed op vaste uren, het een zoowel als het andere tamelijk laat. Hij las de H. Mis altijd aan hetzelfde altaar (van St. Nicolaas boven den grafkelder in het zuidelijk transcript); aan den gemeenschappelijken disch der leeraren en ook elders... nam hij steeds dezelfde plaats in. (Het is niet onmogelijk, dat een der lezers van dit opstel gewetenswroeging ondervindt bij de herinnering aan hetgeen hij eens deed om den goeden ouden man in zijn gewoonten te dwarsboomen.) Pothast maakte dagelijks na het diner een zoogenaamde wandeling; hij ging n.l. bij den portier naar buiten, schreed over het voorplein om weer binnen te gaan door de deur van het zoogenaamde instituut. Hij verkeerde altijd in denzelfden vriendenkring; hij rookte altijd dezelfde minderwaardige sigaren, hij dronk altijd dezelfde hoeveelheid jongen wijn. Kortom alles stond op zijn tijd, zijn plaats zijn quantum, en wanneer er storing kwam in het programma, werkte het ongunstig op zijn humeur.

Pothast vertoefde zoo goed als altijd op zijn kamer, waar de kachel brandde, behalve als het echt warm was. Dan konden wij hem vaak zien zitten door de even geopende deur, terwijl hij met een sigaar in een hoornen pijpje stekend uit zijn mond, heengebogen over zijn tafel zat muziek te schrijven. Zijn kamer was er een van een echt eenvoudig, maar zonderling type, en wij verwonderen ons niet, dat wijlen Dr. Schaepman bij gelegenheid van een bezoek aan Rolduc, bij Pothast terecht komend, met een vuistslag op de tafel zei: „Dat is nog eens een kamer!" De meubels

waren van de eenvoudigste soort en konden bogen op een langen diensttijd: een ronde tafel, enkele stoelen, een soort leuningstoel, de eene, zoowel als de andere meestal beladen met muziek, een boekenrek, dat ook grootendeels voor de muziek diende, en waarop bruine gipsen beeldjes van groote musici, een kolomkachel, waarop Mozart, eveneens verbruind, prijkte, en dan zijn piano; aan de wanden behangselpapier van bruin-grijze kleur, ten gevolge van den respectabelen ouderdom en niet minder van den tabaksrook in welks geur het zich zoo vele jaren verheugd had. Hier en daar een paar schilderijen, terwijl een groot gedeelte van de wanden bedekt was met vlak naast en onder elkaar, rijen van portretten van vrienden en meesters in de muziek. Dat was het heiligdom waarin deze muzenzoon tientallen van jaren werkzaam was.

Pothast kon dan, zooals wij zagen, geen afstand doen van de eenige ontspanning zijner hoge jaren. Hij zet zijn werk voort, componeert, arrangeert, schrijft muziek en geeft uit. Wij vermelden o.m. een driestemmige „Populemeus” en verschillende gezangen voor het lof, zoo ook een potpourri van nationale liederen en een Mis „S. Antoni o. p. n.”

Dato 7 Febr. 1888 teekent Pothast weemoedig den plotseligen dood op van zijn trouwen vriend Gerard Slits, die zoovele zijner composities zoo kunstzinnig geïllustreerd had.

Bij het einde van het schooljaar 1889 waagt Pothast zich andermaal aan „Le Châlet”. Hij heeft goede zangers in Clément Baert (thans pastoor te Baarlo), Willem Backhuys (pastoor te Geleen) en Piet van Gorkum. Het vraagt heel wat werk en oefening, vooral omdat de rol van den laatste moet worden omgewerkt. Pothast vlecht in het stuk de bekende duo van Boieldieu „Le nouveau Seigneur du Village”; de uitvoering slaagde. „En somme toute le succès de l'opéra a été complet”.

2 Februari 1890 heeft een welgeslaagde uitvoering plaats van „L'Hymne à la Nuit” met als toegift „Der Rabe und der Fuchs”, waarvan den volgenden dag 44 exemplaren werden verkocht.

Halfvasten een nieuwe opera „Der Dorf-

barbier”. De voorname zangers waren Baert, van den Schoor, (thans pastoor te Roggel), Eydems (pastoor te Bunde), Greymans, (pastoor te Venray), Piet van Gorkum en Fidelio Vorstman. „Apart deux petites erreurs de mémoire le succès de 4 semaines d'exercice est complet”.

Verder wil Pothast nog eens de beurt geven aan „Louis XVII”; hij heeft de altsolo voor Vorstman veranderd in een mezzo-soprano; de repetities doen reeds het beste beloven. Maar op een der avonden voor de inoefening bestemd, is er exercitie van de Rolducsche schutterij, en slechts Baert met 6 kleine zangers verschijnen op het appel. Gevolg: Louis XVII gaat de mappe in en met het feest van den directeur is er (voor het eerst sedert vele jaren) geen feestzang. „Et vu que les absents ont opté pour l'affaire des archers, je n'ai pour chantes que les petits fidèles et Clément, ce qui a rendu également une messe en musique impossible pour le 25 Juin”.

Voor de prijsuitdeeling schijnt de verhouding weer beter te zijn geweest, want toen werd Louis XVII gezongen met begeleiding van piano. Pothast schrijft: „Vorstman zingt en declameert de hoofdrol bescheiden, maar met succes, Prof. Schmitz vertolkt meesterlijk de tenorpartij. De zaal stampvol menschen is stil, alsof zij leeg was; men hoort alleen het zachte ritselen van de tekstbladen. La réussite est complète”.

Omstreeks dien tijd wachtte Pothast een groote voldoening; zijn oudleerling en zanger Charles Beltjens uit Sittard beoefende de Fransche poësie en kreeg een prijs toegevoegd voor het gedicht „Nox”, dat hij inzond naar de Académie „Lamartine” te Menou in Frankrijk. „Et il y a de quoi, on y trouve du véritable Victor Hugo”. Welnu deze Beltjens haalde zijn oudleermeester over om voor een concours, uitgeschreven bij gelegenheid van het eeuwfeest van Lamartine, een of ander zijner composities in te zenden; Pothast koos de koren van Athalie, en behaalde in de afdeeling der muziek een 4den prijs, bestaande in een zilveren lier. Frans van de Laar, eveneens uit Sittard, behaalde een prijs in de afdeeling teekenen: „Voilà trois Sittardois distingués par l'académie Lamartine”.

Tal van bladen deelden het succes van den 66-jarigen Rolducschen musicus mede. Pothast was er echt gevoelig voor en met groote voldaanheid vertelt hij van een diner ten huize van zijn oud-collega, Pastoor Menten van Echt, waar hij gehuldigd werd. Eenige vrienden schonken hem toen een mooien ebbenhouten dirigeerstok, ingelegd met goud, als gedachtenis aan zijn 50-jarigen musikalen arbeid te Rolduc. Het eerst gebruikte de jubilaris hem bij gelegenheid van een bezoek van Mgr. Hamer (bisschop-martelaar) aan onze inrichting op 20 December 1890, toen eenige passages van „Petrus im Kerker” gezongen werden.

In 1891 dirigeerde Pothast nog bij een paar kleinere musikale uitvoeringen, o.a. op 11 Augustus, het slotkoor van Fidelio, „l'exécution de ces chœurs a été parfaite”. Maar spoedig daarop volgen de woorden: „à la distribution des prix j'ai été exclu de la direction, sans être entendu”.

Zijn glorietijd is voorbij; wèl componeert hij nog en schrijft hij muziek, o.a. 550^{1/2} bladzijden voor de compositie van een gedicht van Pater Kreiten S. J. „Maria Kevelaer” — ook levert hij de muziek voor een dramatisch gedicht van zijn vriend Ruyten — hij deed het „assis dans le fauteuil” — en voor enkele zangen van Broere's Dithyrambe op het Allerheiligste, maar wij leerlingen hoorden nauwelijks meer van het koor van Pothast.

7 Augustus 1894 dirigeerde hij de laatste maal bij de prijsuitdeeling. „C'est ma dernière direction”. Dato 11 Juni 1895 teekent hij nog op, dat hij van die laatste directie tot November 1898 nog 47 fabels van Lafontaine op muziek heeft gezet, en dat hij er 175^{1/2} bladzijden muziek voor heeft geschreven. Daarmee eindigt zijn autobiographie musicale. In het 184 bladzijden dikke cahier volgen nog de geschiedenis van zijn piano en enkele lijsten 1. van de uitvoeringen te Rolduc gegeven onder zijne directie, 2. van de musici, met wie hij heeft kennis gemaakt, 3. van de musikale uitvoeringen, die hij elders bijwoonde, 4. van de groote zangers, die hij hoorde zingen, 5. van de solisten, die hij hoorde spelen, 6. van zijn eigen composities en arrangementen van muziekstukken en ten slotte van de bladzijden muziek, die hij ge-

durende zijn verblijf te Rolduc geschreven heeft, welke het respectabele getal van 2737^{3/4} bedragen.

19 Juli 1898 verlaat Pothast Rolduc, nadat hij zijn muzikale schatten heeft gerangschikt, en aan de inrichting heeft overgelaten. Hij gaat zich vestigen bij zijn zusters in zijn geboortestad; de druk der hooge jaren en van zijn afnemende gezondheid deed zich sterk gevoelen; hij kon lang niet altijd de H. Mis lezen, ook niet, toen hem de gunst van een huiskapel vanuit Rome verleend werd. Zonnestralen in zijn donkeren levensavond waren de bezoeken van oude vrienden, van Jos. Cuypers, van Henri Hellebrekers, vooral van zijn Rolducsche oud-collega's Menten, Corsten, Ruyten, niet het minst, toen zij hem kwamen gelukwenschen op zijn gouden priesterfeest.

Vermelden wij nog, dat als herinnering aan die blijde gebeurtenis, een dankbare oud-leerling van Pothast, n.l. Ant. Mähler, de mooie brandglasramen liet plaatsnemen in onze crypte. Het middenraam draagt tot opschrift: „In memoriam Jubilaei sacerdotalis Dni B. A. Pothast, gratus alumnus Ant. Mähler”.

Of Pothast te Sittard nog aan muziek heeft gedaan, weten wij niet. Hij stierf, zooals reeds gemeld, 13 Maart 1904.

Wij zijn aan het einde onzer taak. Lang niet alles werd meegedeeld, het zou te ver voeren en alles is ook niet voor publicatie geschikt. Indien de lezer ons de vraag zou stellen, hoe wij oordeelen over de muziek van Pothast, moeten wij als niet-deskundige het antwoord schuldig blijven. Wel durven wij zeggen, dat er onder zijn talloze composities juweelen en juweeltjes zijn, waard om ook in de toekomst gezongen te worden; en in elk geval was Pothast in dien zin een musicus van groote verdiensten, dat hij aan vele geslachten van jonge mannen hoog muzikaal genot bereid heeft, en dat hij bij velen de liefde voor de edele toonkunst heeft aangekweekt.

Onze wensch, onze bede is, dat hij, die gedurende zijn leven God zooveel geprezen heeft met snaren en orgelspel, die den Heer zoo menig nieuw lied heeft gezongen, dien blijden zang moge voortzetten in betere gewesten.

ANNALIST.

KRONIEK

1925—1926

.....

15 Juli. Nauwelijks is de vakantie begonnen, of de rust van Rolduc wordt verbroken door een gehamer op alle muren van onder tot boven. Een leger van metselaars, monteurs en electriciens is over Rolduc neergestreken. In het heele huis zal een nieuwe centrale verwarming worden aangelegd, terwijl de elektrische installatie ook tot de woonruimten wordt uitgestrekt. Zal ons huis zich tot zooveel vernieuwing leenen? Als protest tegen de schending van hun eeuwenlange onberoerdheid geven de oude muren een stof af, dat in dichte wolken het huis doordringt, en de weinige overgebleven Heeren spoedig naar betere vakantie-oorden doet vertrekken. Binnen enkele dagen lijkt 't wel of een vijandelijke artillerie Rolduc heeft beschoten. Overal losse steenen en kalk, grove gaten in de muren, afgescheurd behang, gebarsten pleisterwerk, bevuilde vloeren. Men vraagt zich af, of die ruïne nog ooit weer tot een bewoonbaar huis zal worden. Of, wat nog meer van praktisch belang is, of in 7 weken alles genoeg hersteld zal zijn om het volle Rolducsche leven weer te kunnen herbergen.

Ook in de keuken heeft een vernieuwing plaats. Een tusschenmuur wordt uitgebroken, het oude gasfornuis verdwijnt, en nieuwe kookketels, met stoomverwarming, worden aangevoerd.

14 Augustus. Heden heeft een gebeurtenis plaats, die ook voor Rolduc van groot gewicht is. De elektrische tram Heerlen-Kerkrade wordt geopend; daarmee wordt onze streek een verkeersmiddel rijker, dat ook voor ons 't gaan en komen heel wat zal versimpelijken. De Excellenties Mgr. Dr. W. H. Nolens, Minister van Staat, en Ir. M. Bongaerts, Minister van Waterstaat brengen bij gelegenheid van de feestelijke opening een bezoek aan Rolduc.

29 Augustus. Het moedig optimisme ontrent de voleinding van de werkzaamheden in

ons huis is jammerlijk beschaamd. Onder dagteekening van heden wordt aan de ouders van alle leerlingen een circulaire gezonden van den volgende inhoud:

„Zeer tot onze spijt moeten wij UEd. mededeelen, dat wij met onze lichtvoorziening en andere belangrijke verbeteringen niet op tijd zijn klaar gekomen. Wij zien ons daardoor gedwongen de vakantie met 8 dagen te verlengen en wachten wij de leerlingen terug Vrijdag 11 September. De dienstregeling van de treinen is dezelfde als voor 4 September was meegedeeld.”

De Directie van Rolduc.

Of de „spijt” over de „gedwongen” verlenging van de vakantie ook overal gedeeld werd? De kroniekschrijver zou vreezen aan de historische waarheid te kort te doen, indien hij niet minstens daaraan twijfelde. 't Staat trouwens vast, dat de verlenging door een droevige noodzakelijkheid was afgedwongen. Zelfs op.

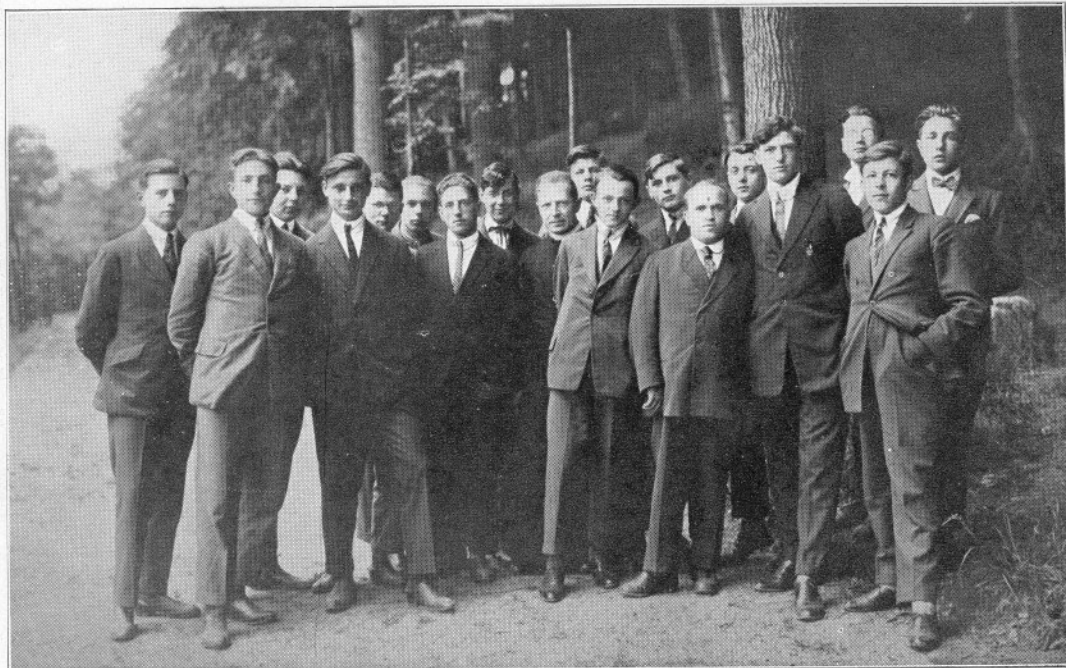
10 September lijkt 't sommigen zwartkijkers nog onmogelijk, de jongens den volgende dag te ontvangen. Behalve klassen en studiezalen is er nauwelijks één lokaal in orde. Overal dreigen nog donkere gaten in de muren, met al den aanleve van dien, of puilen draden voor het electrisch licht uit de buizen. Wat 't ergste is: reeds is men overgegaan tot de stopzetting en gedeeltelijke onttakeling van onze gasfabriek; de aansluiting aan de Kerkraadsche gasleiding is nog niet voltooid, en op tal van plaatsen is de elektrische aanleg nog niet gereed. Er wordt intusschen haast dag en nacht gewerkt. Gelukkig, dat tenminste de nieuwe keukeninrichting klaar is gekomen! Maar onze zusters hebben 't ook nooit zoo hard te verduren gehad als in deze vakantie. Ook de ruimte, tusschen de groote eetzaal en de speelzaal, waar het eten opgediend wordt, is door bij

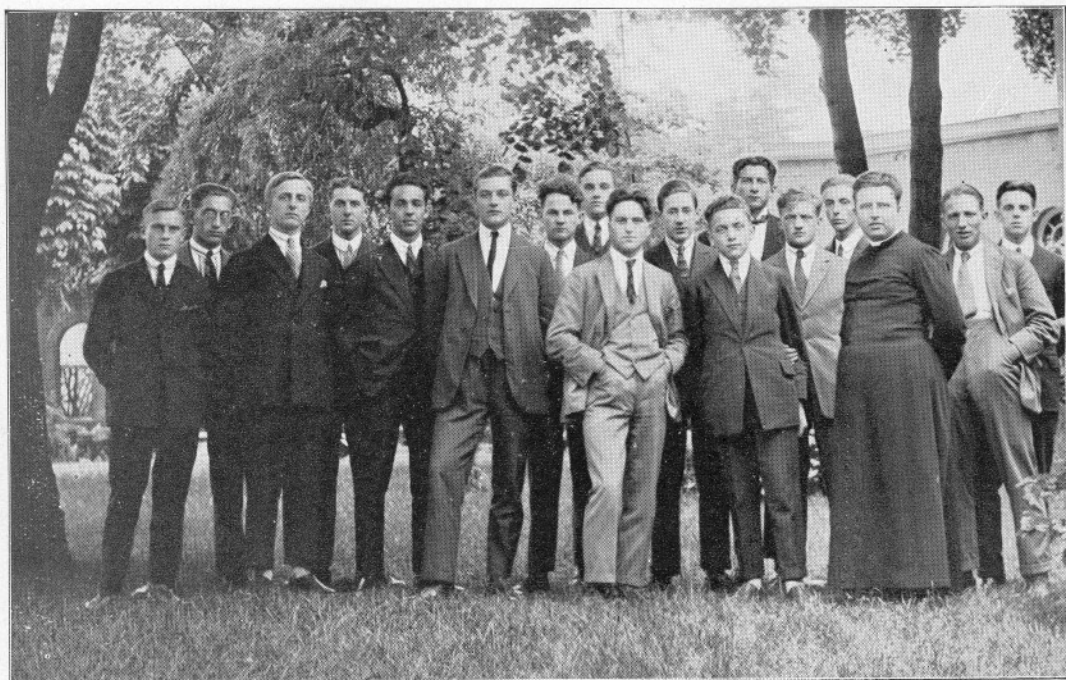
PHILOSOPHIE SUPÉRIEURE

6E KLAS GYMNASIUM

5E KLAS H. B. S.

5E KLAS H. H. S.

trekking van een stuk van de speelzaal aanmerkelijk vergroot. Deze speelzaal hebben we binnenkort toch niet meer noodig! In de nieuw-gewonnen keuken heeft men stoom-verwarmde kasten geplaatst, waar 't eten op en in heerlijk warm blijft. We krijgen 't dan ook gewoonlijk gloeiend heet op tafel.

11 September. Na een vacantie van bijna twee maanden komt men welgemoed terug, maar toch niet zonder 'n tikje droefheid. Voor wie 't eerst naar kostschool komen lijkt soms die droefheid, om 't afscheid van huis en familie, wellicht voorloopig een dagelijks voedsel. Maar hoe spoedig versmelt die in de onbezorgdheid van 't groote Rolducsche huisgezin! En tegenover de nieuwen moeten de ouderen zich groot houden in het fiere zelfbewustzijn van al langer hier te zijn en te weten, hoe het leven hier gaat.

Het leerarencorps heeft eenige veranderingen ondergaan. Mhr. Windhausen, die sedert Kerstmis de lessen van Mhr. Nijsen had waargenomen, heeft ons weer verlaten, terwijl door den Bisschop alhier benoemd is Mhr. W. Hillebrandt, priester van het Seminarie.

Mhr. Cramer heeft het ambt van onderprefect, dat hij sinds Jan. 1920 bekleedde, neergelegd, en is opgevolgd door Mhr. Linssen.

Het Rolducsche leven kan dus weer beginnen, maar aan de stoffelijke hulpmiddelen ontbreekt nog 't een en ander. In de gangen branden enkele schamele petroleumlampjes, zooals ten tijde van onze grootvaders. Waarom zouden wij voor 'n paar dagen daar niet even goed mee volstaan als zij voor jaren?

12 September. Na 't kofferuitpakken en de eerste korte lessen wordt de retraite in de gewenschte stemming begonnen; zij wordt geprekeet door de paters de Bont, van den Maagdenberg, en Beusen, C.S.S.R.

13 September. Hedenavond arriveert Mgr. L. Schrijnen, Bisschop van Roermond, die in enkele parochies in de buurt het H. Vormsel gaat toedienen en in zijn Klein-Seminarie komt logeeren.

gewone plechtigheid gesloten. De vroegmis wordt door den Bisschop voor de jongens opgedragen, en aan het middagmaal komt hij ons toespreken, en ons vermanen voor het nieuw-begonnen jaar tot werken, bidden en vertrouwen op God.

30 September. Eindelijk is onze gasleiding met het buizenet van Kerkrade verbonden. Terwijl dag aan dag meer lichtpunten in huis electrisch ontgloeiden, bleef toch de angst bestaan, dat de stroom ons van tijd tot tijd plotseling zou ontbreken. De ervaring, den vorigen winter in de studiezalen opgedaan, veroorloofde daaromtrent weinig illusies. En wat moest er gebeuren, als geen gas ons uit den nood kon helpen? Maar nu is 't ergste geleden; als 't electrisch uitgaat, kan een vlammetje onder de gaslampen ons weer in 't volle licht zetten. En Willem, ons allen bekend, is bij de vermindering van zijn werkzaamheden dubbel waakzaam, om in noodgevallen onmiddellijk ter plaatse te zijn.

Klein-Rolduc krijgt vandaag zijn eigen pianokamertjes. Ze zijn gebouwd in een der vroegere klassen in het „Instituut". In het voormalige klaslokaal naast de Kerk is men bezig een groot aantal radiatoren te plaatsen voor de heete-lucht-verwarming van de Kerk.

3 October. De eerste van de groote stoomketels, die voor het heele huis de warmte zullen moeten leveren, is heden aangekomen. Het afladen van de vrachtauto naar den beganen bodem heeft al eenig overleg gekost. Maar hoe zal men 't gewichtje in den 3 M. diepen kelder, en juist op z'n plaats krijgen? Er wordt heel den Zaterdagmiddag aan gewerkt. De belangstelling van de zijde der Heeren is zeer groot. Ook uit de vensters van scheersalon en slaapzalen steken nieuwsgierige hoofden. Eindelijk, onder de avondstudie, heeft men 't gevaarte in positie boven het keldergat, geketend en getakeld, en zal 't gaan zakken. Maar onder het gewicht schiet de takel los, de vonken springen uit de raderen, en voor de bleeke gezichten van de omstaanders valt de zware ketel met een doffen plomp op den bodem. De schade blijkt gelukkig onbeduidend, maar 't zal heel wat zorg en moeite kosten, eer de drie ketels

geplaatst en in werking zijn. 't Wordt tijd: al blijft de vorst nog uit, de herfstkoude begint al aardig te nippen.

15 October. De verwarming wordt door heel 't huis in werking gesteld. Maar wat 'n teleurstelling! Het water circuleert niet, de warmte is geheel onvoldoende, vele radiatoren blijven zoo koud als het „steenen hart” van de dichters. Wat gaan we beginnen? De buizen worden weer geleidigd. Vier dagen wordt er hard gewerkt, gegist en gezocht naar de oorzaak. Eindelijk

20 October, tegen den avond, nadat de ketels weer zijn aangestookt en alles weer gevuld is, begint 't goed te gaan.

Aan de Koningin, die heden te Maastricht vertoeft, wordt namens Directeur, leeraren en leerlingen van Rolduc een telegram van hulde gezonden, waarop twee dagen later een telegraphisch antwoord volgt.

28 October. Mhr. Nagant viert zijn zilveren priesterfeest. Na de twee eerste lessen draagt de jubilaris de plechtige Hoogmis op. 's Middags congé, 's avonds voordrachten in de aula door den Heer Boeser.

9 November. Een Missiebisshop, oud-leerling, Mgr. Fr. Schraven, C.M., apost. vic. van Chengtingfu, komt de Alma Mater zijner jeugd bezoeken, en houdt in de missievereeniging een toespraak. Rolduc mag groot gaan op de talrijke schare missionarissen, die van hier naar alle werelddeelen zijn uitgegaan, en bijzonder op dezen prins der Kerk.

18 November. De vorst zet zoo hevig in, dat de werkzaamheden aan den nieuwen bouw moeten worden stopgezet.

25 November. St. Cathrien is altijd de gebeurtenis van het eerste trimester. 't Casino in feestvreugde en de cour solidair. 's Avonds aula.

1 December. De tweede ketel van de verwarming werkt. 't Is noodig! Er is 'n groote massa sneeuw gevallen; de vorst verhindert echter voorloopig nog de gebruikelijke sneeuwgevechten.

4 December. Onverwacht en nauwelijks verhoopt gaat 't bericht rond, dat het ijs al draagt. IJverige handen hebben onder be-

kwame leiding gewerkt om 't op twee viersneeuwvrij te krijgen, en al wat schaatsen heeft, kan zich op 't ijs vermeien.

6 December. Sinterklaas komt uitstekend te pas, nu we veel vrij hebben, en bij de ingespannen lichaamsbeweging voortdurend versterking behoeven. Maar onze gedachten mogen niet geheel bij de ijspret zijn: vanavond begint ook 't Triduum van Voor Eer en Deugd, dat door P. Apollinaris, O. Cap. gepredikt wordt.

De Kerk is heden voor 't eerst in volle licht; in het begin doet 't vreemd aan, bij avond ook de hoge ruimten van schip en koor in helle klaarte te zien. De oude gaslampen gaven een stemmige en intieme beslichting in de lagere regionen, en lieten alles daarboven in een vage duisternis. Nu zijn alle lijnen van den bouw en van de beschijdering scherp afgeteekend, maar we zien ook te beter de oude scheuren in de gewelven, die sommige angstige zielen onheilspellend lijken.

14 December. De centrale verwarming is thans door heel 't huis op volle kracht, en werkt tot voldoening.

23 December. Een nacht van storm en regen gaat de vacantie vooraf. Zou 't zoo moeten blijven duren, als we thuis zijn?

1 Januari. Het nieuwe jaar zet allertreurgst in. De zwaarste watersnood sinds tientallen van jaren komt ons land teisteren. Ook velen onzer moeten thuis de ellenden van de overstroming meemaken. In Noord- en Midden-Limburg vieren tal van Rolduciens oud en nieuw op de bovenverdieping, zonder vuur en licht, terwijl het water onder te klossen staat in de kamers, alles vernielend of bevuilend.

8 Januari. Einde der vacantie. Een dertigtal der onzen ontbreken op 't appél, omdat ze thuis nog in 't water zitten, of door het verbreken van spoor- en tramverbindingen Rolduc niet kunnen bereiken. Vele anderen hebben een verren omweg te maken, door dat op de lijnen Nijmegen-Venlo en Nijmegen's Bosch het verkeer gestaakt is.

12 Januari. Op storm en regen volgt weer

een strenge vorst. Met zorg denkt men aan den toestand in de overstroomde gebieden, maar voor ons brengt de koude nieuwe ijspret mee. Het bouwen ligt weer stil, en nu begint het breken voor den verderen bouw: de gasfabriek moet 't het eerst ontgelden, daarna tast men het zusterhuis aan.

15 Januari. Mhr. Everts wordt heden aan de Universiteit te Utrecht bevorderd tot doctor in de letteren en wijsbegeerte, op een proefschrift „De Tacitea historiae conscribendae ratione”. Hij behaalt daarbij het praedicaat cum laude. Ook voor wie het boek van Dr. Everts niet lezen, is zoo'n promotie, en wat eraan vast zit, dubbel welkom, nu er ijs is.

16 Januari. Mhr. Zeyen is heden 25 jaar te Rolduc werkzaam en wordt in en buitenshuis gehuldigd.

24 Januari. P. Muckermann S.J., aan de ouderen onder ons nog welbekend van vóór 6 jaar, houdt in de aula voor de hoogste klassen een rede over de taak van de Katholieke jeugd in den tegenwoordigen tijd, die met veel aandacht en dankbaarheid wordt aangehoord.

2 Februari. Over de welgeslaagde opvoering van Ghéon's Farce du pendu dépendu leze men de tooneelrubriek.

7 Februari. Op het zilveren huwelijksfeest van H.M. de Koningin wordt het volgende telegram verzonden.

Koningin Wilhelmina, Het Loo, Apeldoorn.

Met Uw koninklijke familie God dankend voor gedurende 25 jaar ondervonden zegeningen, wenschen en bidden Directeur, leeraren en leerlingen van Rolduc Uw koninklijk huis heil en voor spoed toe in lengte van dagen.

8 Februari. We mogen heden het feest met een vrijen middag vieren.

9 Februari. Op den toren van den nieuwen bouw wappert heden de vlag, en ze wordt op de cour met gejubel begroet: hoera, de nieuwe vleugel is onder dak!

14 Februari. De aanbiddingsdagen brengen over Rolduc als gewoonlijk een sfeer van stemmige godsvrucht. Er wordt in die dagen veel gebeden: we mogen 't met blijdschap constateeren, en dat gebed zal voor ons allen en ieder van ons zijn vrucht niet missen.

15 Februari. De Tooneelclub van de H. Familie te Kerkrade speelt vanavond in de aula het tooneelstuk Werkstaking.

16 Februari. In de crypte een zeldzame en eigenaardige plechtigheid: Dom Ildephonse Dirks O.S.B. draagt er de H. Mis op volgens den griekschen ritus; de weidsche en statige ceremoniën worden door de oudere leden der Missievereeniging met veel aandacht gevolgd; velen ontvangen de H. Communie onder beide gedaanten.

Na de Hoogmis spreekt P. Dirks in de studiezaal over het werk van de Hereeniging der Kerken. Klein en groot hebben gelegenheid, hun kennis van het Fransch aan het gesprokene te toetsen.

2 Maart. Na heel wat graven en breken, waarbij de bodem allerlei verrassingen heeft gebaard, wordt heden een begin gemaakt met 't bouwen van het nieuwe zusterhuis.

6 Maart. Na 't diner op de cour: uit de werkkamer van den amanuensis stijgt een dikke rook door de openstaande bovenvensters op. Brand? Een der surveillanten stelt de jongens gerust: „Mhr. Sittarz is aan 't proeven doen!” Maar spoedig wordt de rookmassa benauwend. Vergeefsche pogingen om de deur te openen. Dan maar de ruiten ingeslagen en de vensters van buiten geopend! Er brandt iets, maar wat en waar, dat is niet te zien. Alle minimax-blusschers uit 't heele huis worden gerequireerd. Zelfs de repetitie van 't orkest raakt in verwarring, als ook in de aula wordt medegedeeld, dat er „brand” is. De minimaxen doen hun werk uitstekend: in enkele minuten is 't met het vuur en.... de pret gedaan. De schade blijkt niet groot.

14 Maart. Zondag Laetare brengt ons het traditioneele tooneelstuk, naar welks opvoering altijd met zooveel spanning wordt uitgezien. Men leze er over in de Tooneelrubriek.

6 April. Na de zwoegdagen van de composities eindelijk de vacantie. Voor 't eerst sinds meerdere jaren zijn we op de groote dagen van de Goede Week te Rolduc gebleven. De plechtigheden van Witten Donderdag en Goeden Vrijdag hebben zich in onze Kerk ontplooid met al den luister van de liturgie, zooals men maar zelden gelegenheid zal hebben, die bij te wonen. Op Witten Donderdag verwekt de algemeene Paaschcommunie een echte Paaschestemming.

20 April. De vacantie is alweer voorbij. In 't doornatte carré begroeten ons veelkleurige tulpen en hyacinthen; in den tuin, achter het H. Hartbeeld, staan al de vruchtboomen in bloei. We hooren slecht nieuws van Mhr. Zeyen: hij is ernstig ziek. God moge hem voor zijn gezin en voor ons behouden.

23 April. In onze kerk heeft de plechtige uitvaartdienst plaats voor Aug. Snieders, die in de vacantie op zoo tragische wijze den dood heeft gevonden; zijn ouders en familie wonen den dienst bij.

3 en 4 Mei bezoeken we vóór de avondstudie processiesgewijs telkens driemaal de Kerk, om den jubilé-aflaat te verdienen, die thans, na afloop van het jubeljaar, door heel de wereld kan worden verkregen.

5 Mei. We zijn er vroeg bij, dit jaar, om naar Schaesberg te gaan. Maar waarom zouden we wachten? Het weer is goed, de warmte nog niet te drukkend; de tocht verloopt dan ook op z'n best.

13 Mei. De spelers van 2 Februari gaan met Mhr. Ribbergh hun stuk te Heerlen opvoeren, ter gelegenheid van het 12^{1/2}-jarig bestaan van de H. B. S. der Paters Franciscanen aldaar.

24 Mei. Heden overlijdt in 't Sanatorium te Heerlen de Eerw. Zuster Angela, die ongeveer 28 jaar onafgebroken te Rolduc werkzaam was. Een gebed wordt verzocht voor deze eenvoudige en verdienstelijke religieuze.

5 Juni. De eindexamens beginnen dit jaar wèl vroeg! Zeide niet een der Heeren, dat dan eigenlijk de winter al voor de deur staat? Want het zomertrimester is dan verder zóó

voorbij, de vacantie nog gauwer, en na de vacantie hebben we eigenlijk maar 'n paar dagen mooi weer meer! Als gecommiteerden bij het eindexamen Gymnasium treden op: Prof. Dr. B. J. Ovink (Utrecht), Prof. Dr. W. Kapteyn (oud-hoogleraar, Utrecht), Prof. Dr. A. E. H. Swaen (Amsterdam), Prof. Dr. E. Reinders (Wageningen).

6 Juni. Als een verpoozing ligt tusschen de examens Processiezondag, en even grootsch als altijd voltrekt zich de triumphtocht van den Eucharistischen Christus door Kerkrade, door goed weer begunstigd. Als we terugkomen, gaat de kermis open....

8 Juni. Gloria, victoria! Alle kandidaten van het Gymn. zijn geslaagd.

9 Juni. De H. H. S. zet er ook haast achter. Nauwelijks zijn de gelukkigen van het Gym. de deur uit, of de „handelsmenschen" beginnen met het mondeling onder toezicht van de Heeren: Prof. J. G. Ch. Volmer (Rotterdam), A. Hulsman, Directeur der Domaniale Mijne te Kerkrade, Prof. Dr. A. Pompen, O. F. M. (Nijmegen), Dr. Th. Strenghers, lector a. d. Rijksuniversiteit te Utrecht, terwijl ook Mr. J. Thiel, Inspecteur van het Handelsonderwijs, de examens bijwoont.

10 Juni. Ook voor het toelatingsexamen tot de Philosophie zijn alle kandidaten geslaagd.

12 Juni. Schitterend succes: weer de heele klas van de Handel er door!

14 Juni. Directeursfeest. Bij uitzondering in dezen zomer een dag haast zonder regen. Zou werkelijk de echte zomer gaan komen? 's Avonds geeft het muziekkorps van de mijn Willem Sophie te Spekholzerheide een uitvoering op de cour, die werkelijk zeer bijzonder mag heeten. Nog zelden is zoo goed op onze cour geblazen. Maar de onzen geven ook wat te zien: onder leiding van Mhr. Vaessen wordt een gymnastiekuitvoering gegeven waar spierkracht en behendigheid een mooi effect bij bereiken.

Heden is men begonnen, het weinig kunstvol gebouwte op de bassecour af te breken, dat op twee verdiepingen de W.C.'s herbergde. Het zal door een nieuwe constructie

in den stijl van het hoofdgebouw worden vervangen.

15 Juni. Jour de Jeux. De vindingrijkheid van Mhr. Vaessen heeft weer verschillende nieuwe spelen in 't veld gebracht. De philosophen voelen meer dan ooit hun gewicht, en 's avonds bij de prijsuitdeeling maken ze van hun macht gebruik, om dezen en genen met een phantasieprijs eens geducht op zijn nummer te zetten.

4 Juli. Na 'n paar dagen warmte, de eerste van dezen zomer, 's middags een vrij hevig onweer. De regen valt zoo geweldig neer, dat enkele jongens, die onder een bekend afdak op de cour beschutting hebben gezocht, onder de bescherming van inderhaast gerequireerde parapluies naar binnen moeten worden gebracht, om naar het lof te komen. De wolkbreuk zet de corridor naast de Kerk voor een groot deel onder water, zoodat de processie van den eersten Zondag haar gewonen weg niet kan volgen, maar door de Kerk moet trekken.

6 Juli. De H. B. S. is dit jaar wèl laat met haar examens! Vandaag zijn echter de des-

kundigen aangekomen, en kan 't beginnen. 't Zijn de heeren: Prof. Ir. W. H. L. Janssen van Raay (Delft), Prof. Ir. G. J. van Swaay (oud-hoogleraar te Delft, oud-minister van waterstaat), Ds. Westerman Holsteijn, Ned. Herv. Predikant te Apeldoorn, Prof. Dr. J. Hoogveld (Nijmegen), en Prof. B. F. Overmaat (Seminarie Rijsenburg, Driebergen).

9 Juli. De beslissende vergadering heeft geen lang beraad noodig gehad: nauwelijks is 't diner geëindigd, of de uitslag wordt bekend: van de 17 candidaten 16 geslaagd.

10 Juli. Nu kunnen ook de overgangsexamens voor goed beginnen; we raken er niet meer onder uit, vóór 't vacantie is.

16 Juli. Hoogmis met Te Deum, en na de Hoogmis het vonnis over de studie van het afgelopen jaar. Heeft niet ieder van ons dank te brengen aan God voor veel goeds in dit schooljaar verkregen, ook als deze dag misschien hem mocht teleurstellen?

17 Juli. Alle droefheid is in vreugde versmolten: we gaan op vacantie, en wel weer in alle vroegte, zooals eertijds. De vacantie kan nooit te vroeg beginnen!

PRIJSUITDEELING.

SCHOOLJAAR 1925—1926.

.....

Hebben met goed gevolg afgelegd:

I. Het Toelatingsexamen tot de Studie der Philosophie,
alle leerlingen der 6e klasse van het Seminarie:

Piet Funken, van Kerkrade.
Emile Houben, van Valkenburg.
Lambert Rutten, van Roermond.
Jan Rijcken, van Heerlen.

Jacques Slijpen, van Stevensweert.
George Smeets, van Ottersum.
Hubert Vliegen, van Heerlen.

II. Het Eindexamen van het Gymnasium,
alle kandidaten der hoogste klasse:

A.

Honoré de Rechter, van St. Janssteen.
Emmanuel Hell, van Duisburg.
Jan Janssen, van Maarland.
Stanny Smeets, van Weert.
Pierre Wijnen, van Reymerstock.

B.

Joseph Hermans, van Spekholzerheide.
Piet Rutges, van Geertruidenberg.
Martinus van den Bercken, v. Grubbenvorst.

Van deze slaagden nog voor de Staatscommissie te Utrecht voor A.:
de beide kandidaten:

Piet Rutges, van Geertruidenberg en
Martinus van den Bercken, v. Grubbenvorst.

III. Het Eindexamen der Hoogere Burgerschool,
de kandidaten der hoogste klasse:

Antoon Annyas, van Leeuwarden.
Aloys Beuken, van Mechelen.
Alex Bots, van Alkmaar
Everhard Carlier, van Groningen.
Henri Frencken, van Beverloo.
Piet Hilbrand, van Obdam.
Arnold Jochems, van Meijel.
Frans Kneepkens, van Weert.

Herman Meijer, van Rheden
Willy Mols, van Sittard.
Chris Smits, van Oud-Valkenburg.
Pieter Tacken, van Horst.
Adriaan van den Hoek, van Rotterdam.
Herman van Mourik, van Lith.
Henri Vencken, van Papenhoven.
Raymond Wijffels, van Sint Kruis.

IV. Het Eindexamen der Hoogere Handelsschool,
alle kandidaten der hoogste klasse:

Bernard Borghuis, van Tubbergen.
Colla Colaris, van Broek-Sittard.
Gabriel de Deckere, van Nieuw-Namen.
Wim de Nivelle, van Bandoeng.
Piet Hoefnagels, van Asten.
Antoon Kauling, van Bussum.
Willy Linthorst, van Wilp.
Pierre Loyen, van Blerick.

Antoon Nolte, van Grave.
Leo Quaadvlieg, van Spekholzerheide.
Jan Staf, van Soerabaja.
Peter Straeten, van Vaals.
Clemens Ubben, van Kerkrade.
Emery van Waes, van Westdorpe.
Willy Vermeulen, van Beuningen.
Wiebe Wolfs, van Breda.

ALGEMEENE PRIJZEN.

SEMINARIE.

EERSTE JAAR.

Henri van Laer, van Swalmen.
Antoon Hanssen, van Broekhuizenvorst.

TWEEDE JAAR.

Leo Roumen, van Roermond.

.....

GYMNASIUM.

VIJFDE KLASSE.

Antoon Weijnen, van Fijnaart.
Joseph Habets, van Kerkrade.

VIERDE KLASSE.

Werner Smeets, van Kerkrade.

DERDE KLASSE.

Willy Smeets, van Weert.

TWEEDE KLASSE.

Paul Paulussen, van Maastricht.

EERSTE KLASSE.

Joseph Moonen, van Chèvremont.
Peter van der Linden, van Simpelveld.

.....

HOOGERE BURGERSCHOOL.

VIERDE KLASSE.

1ste Afd.

Hubert Frencken, van Obbicht.
Joseph Bemelmans, van Meerssen.

2de Afd.

Hyppolite van de Vijver, van Cadzand.

DERDE KLASSE.

1ste Afd.

Willy Kramers, van Zwolle.

2de Afd.

Willy Martens, van Valkenburg.

TWEEDE KLASSE.

1ste Afd.

Jan Beuskens, van Gulpen.
Joseph Gerards, van Kerkrade.

2de Afd.

Frans van Goor, van Leiden.

EERSTE KLASSE.

1ste Afd.

Robert Dooper, van Tjerkgaast.

2de Afd.

Paul Gerards, van Heerlen.

.....

HOOGERE HANDELSSCHOOL.

VIERDE KLASSE.

Jan Derkman, van Lemselo.
Paul Nabben, van Sevenum.

.....

VOORBEREIDENDE KLASSE.

1ste Afd.

Gregorius Brokamp, van Chèvremont.

2de Afd.

Piet Heijnen, van Kerkrade.

.....

SEMINARIE.

TWEEDE JAAR.

Henri van Laer, van Swalmen.

Alg. pr., 1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. nat.,
1ste pr. nat. hist., 1ste pr. archeol., 2de pr.
boekh., 3de pr. psychol., 4de pr. sociol., pr. 6
verm.

1ste verm. toeg. ps., 1ste verm. gesch. wijsb.,
1ste verm. lat., 2de verm. theol., 2de verm. eth.,
3de verm. gew. wel.

Antoon Hanssen, van Broekhuizenvorst.

Alg. pr., 1ste pr. theol., 1ste pr. gesch. wijsb.,
1ste pr. boekh., 2de pr. eth., 3de pr. bijb. gesch.,
3de pr. psych., 4de pr. kerk. gesch., pr. 6 verm.

1ste verm. archeol., 2de verm. toeg. psych., 2de
verm. lat., 4de verm. sociol., 6de verm. nat. hist.,
8ste verm. gew. wel.

Henri Beckers, van Voerendaal.

1ste pr. toeg. psych., 1ste pr. lat., pr. 6 verm.
1ste verm. theol., 1ste verm. nat., 1ste verm.
archeol., 4de verm. psych., 5de verm. nat. hist.,
6de verm. bijb. gesch.

Willy Bosch, van Schinveld.

1ste pr. toeg. psych., 1ste pr. nat. hist., 2de
pr. eth., pr. 7 verm.

1ste verm. boekh., 2de verm. bijb. gesch., 2de
verm. psych., 3de verm. theol., 4de verm. sociol.,
4de verm. gesch. wijsb., 5de verm. gew. wel.

Joseph Bohnen, van Heerlen.

1ste pr. bijb. gesch., 2de pr. kerk. gesch., pr.
4 verm.

1ste verm. nat., 1ste verm. gew. wel., 2de
verm. gesch. wijsb., 2de verm. boekh.

Henri Gieskens, van Sittard.

1ste pr. psych., 3de pr. bijb. gesch.
2de verm. toeg. psych., 3de verm. theol., 3de verm. eth.

Jan Winter, van Eijgelshoven.

1ste pr. eth., 2de pr. bijb. gesch., 2de pr. psych., pr. 5 verm.

1ste verm. archeol., 2de verm. toeg. psych., 3de verm. theol., 3de verm. sociol., 3de verm. boekh.

Jan Deckers, van Margraten.

1ste pr. lat., 2de pr. theol., 2de pr. sociol., 4de pr. gew. wel., pr. 6 verm.

1ste verm. psych., 1ste verm. archeol., 3de verm. bijb. gesch., 3de verm. eth., 3de verm. gesch. wijsb., 4de verm. boekh.

Piet Moors, van Tungalroy.

1ste pr. archeol., 2de pr. nat., 2de pr. gesch. wijsb., 3de pr. psych., 4de pr. nat. hist., pr. 5 verm.

1ste verm. eth., 1ste verm. sociol., 2de verm. lat., 2de verm. gew. wel., 6de verm. bijb. gesch.

Henri Geusgens, van Maastricht.

2de pr. theol., 2de pr. gew. wel.
3de verm. eth., 3de verm. psych.

Pierre Evers, van Roermond.

2de pr. nat., 2de pr. archeol.
2de verm. nat. hist., 6de verm. bijb. gesch.

Bart Otten, van Geleen.

3de pr. gew. wel.

Joseph Janssen, van Venray.

1ste verm. nat. hist., 1ste verm. archeol., 2de verm. sociol.

Henri Spee, van Neer.

1ste verm. archeol., 4de verm. gew. wel.

Victor Lemmens, van Bunde.

5de verm. psych., 6de verm. sociol.

Gerard Cremers, van Blitterswijk.

6de verm. gew. wel.

EERSTE JAAR.

Leo Roumen, van Roermond.

Alg. pr., 1ste pr. metaph., 1ste pr. eth., 1ste pr. lat., 1ste pr. nat., 1ste pr. scheik., 1ste pr. sociol., 1ste pr. gew. wel., 1ste pr. kerk. muz., 1ste pr. gesch. wijsb., pr. 5 verm.

1ste verm. bijb. gesch., 1ste verm. gr., 1ste verm. archeol., 3de verm. nat. hist., 3de verm. boekh.

Antoine Theunissen, van Eijsden.

1ste pr. gr., 1ste pr. lat., 2de pr. scheik., 2de pr. archeol., 4de pr. nat. hist.
3de verm. eth.

Hugo von Schwartzenberg, van Rimbarg.

1ste pr. gr., 2de pr. gesch. wijsb., 2de pr. nat., 2de pr. metaph., 3de pr. kerk. gesch., pr. 6 verm.

1ste verm. eth., 1ste verm. lat., 1ste verm. scheik., 1ste verm. archeol., 1ste verm. boekh., 4de verm. nat. hist.

Mathieu Gilissen, van Maastricht.

1ste pr. nat. hist., 2de pr. eth., 2de pr. sociol., pr. 5 verm.

1ste verm. lat., 2de verm. boekh., 2de verm. metaph., 3de verm. bijb. gesch., 3de verm. nat.

Jacob Reintjes, van Heijen.

1ste pr. boekh., pr. 4 verm.

1ste verm. kerk. muz., 2de verm. eth., 2de verm. scheik., 3de verm. metaph.

Pie de Groot, van Maastricht.

1ste pr. boekh.

1ste verm. archeol.

Antoon Loonen, van Oostrum.

2de pr. eth., 4de pr. sociol., pr. 4 verm.

1ste verm. metaph., 3de verm. bijb. gesch., 4de verm. boekh., 6de verm. nat. hist.

Pierre Geraets, van Buggenum.

4de pr. sociol.

2de verm. nat., 4de verm. metaph.

Constant Hennekens, van Beek.

1ste verm. nat., 2de verm. kerk. muz.

.....

SEMINARIE-GYMNASIUM.

VIJFDE KLASSE.

Antoon Weijnen, van Fijnaart.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. gr., 1ste pr. ned., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. cosm., 2de pr. gesch., 2de pr. cult. gesch., 2de pr. scheik., pr. 5 verm.

1ste verm. lat., 1ste verm. eng., 2de verm. wisk., 2de verm. nat., 3de verm. fr.

Joseph Habets, van Kerkrade.

Alg. pr., 1ste pr. lat., 1ste pr. gesch., 1ste pr. cult. gesch., 1ste pr. nat., 1ste pr. scheik., 2de pr. godsd., 2de pr. ned., 2de pr. cosm., pr. 5 verm.

1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. fr., 2de verm. gr., 2de verm. hoogd., 3de verm. eng.

Louis Raedts, van Venray.

Pr. wisk., pr. scheik. B., pr. nat. hist.

1ste verm. nat., 2de verm. godsd., 4de verm. hoogd.

Frans Arkenbosch, van Chêvremont.

1ste pr. alg. lett., 2de pr. kerk. gesch., 3de pr. lat.

1ste verm. godsd., 1ste verm. gr., 3de verm. gesch.

Joseph Spuisers, van Sittard.

1ste pr. eng., pr. 4 verm.

1ste verm. ned., 1ste verm. scheik. B., 1ste verm. nat. hist., 4de verm. fr.

Henri Jochems, van Meijel.

2de pr. godsd., 2de pr. lat., 2de pr. cosm., pr. 6 verm.

1ste verm. cult. gesch., 1ste verm. hoogd., 1ste verm. scheik., 2de verm. eng., 3de verm. kerk. gesch., 4de verm. ned.

Hubert Ortman, van Mechelen.

2de pr. kerk. gesch., 2de pr. fr., pr. 5 verm.
1ste verm. cult. gesch., 2de verm. godsd., 2de
verm. ned., 2de verm. gesch., 2de verm. scheik.

Jan Pastoor, van Heerlen.

Pr. 6 verm.
1ste verm. cult. gesch., 1ste verm. fr., 1ste
verm. hoogd., 1ste verm. eng., 1ste verm. wisk.,
1ste verm. cosm.

Henri Wetzels, van Chêvremont.

1ste verm. gesch., 1ste verm. alg. lett., 3de
verm. cosm.

Joseph van Thoor, van Simpelveld.

2de verm. alg. lett.

Willem Cals, van Schaesberg.

2de verm. fr., 4de verm. eng.

Joseph Hermans, van Broekhuizen vorst.

2de verm. scheik.

Pierre Keybets, van Terwinselen.

3de verm. hoogd.

Antoon Geurts, van Geysteren.

4de verm. gesch.

VIERDE KLASSE.

Werner Smeets, van Kerkrade.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. gr., 1ste pr.
gesch., 1ste pr. fr., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. eng.,
1ste pr. wisk., 1ste pr. nat., 1ste pr. scheik.
1ste verm. ned., 1ste verm. aandr., 1ste verm.
handt.

Louis Paulussen, van Maastricht.

1ste pr. ned., 1ste pr. aandr., 2de pr. godsd., 2de
pr. gesch., 2de pr. fr.

Jan Weegels, van Weert.

1ste pr. nat., 1ste pr. handt., pr. 5 verm.
1ste verm. gesch., 2de verm. ned., 2de verm. fr.,
2de verm. eng., 4de verm. hoogd.

Antoon van Eekelen, van Oosterhout.

2de pr. gesch.

Jan Possen, van Mechelen.

1ste verm. godsd.

DERDE KLASSE.

Willy Smeets, van Weert.

Alg. pr., pr. wisk., pr. nat.
1ste verm. godsd., 2de verm. aandr., 2de verm. fr.

Henri Souren, van Schoonbron.

Pr. gr., pr. lat., pr. gesch., pr. fr., pr. hoogd.,
pr. eng.
1ste verm. aandr.

Henri Mesker, van Maastricht.

Pr. ned., pr. aandr., pr. 5 verm.
1ste verm. gr., 1ste verm. eng., 2de verm. godsd.,
2de verm. hoogd., 2de verm. wisk.

Joseph Jacobs, van Heerlen.

Pr. godsd., 1ste verm. handt., 2de verm. ned.,
2de verm. hoogd.

Jan van Hegelsom, van Grubbenvorst.

Pr. 5 verm.
1ste verm. ned., 1ste verm. fr., 2de verm. gesch.,
2de verm. hoogd., 2de verm. eng.

Leo Pricken, van Nyswiller.

1ste verm. hoogd.

Charles Adriaans, van Maastricht.

2de verm. handt.

TWEEDE KLASSE.

Paul Paulussen, van Maastricht.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. kerk. gesch.,
1ste pr. gr., 1ste pr. lat., 1ste pr. ned., 1ste pr.
gesch., 1ste pr. fr., 1ste pr. hoogd., 1ste pr. wisk.,
1ste pr. nat. hist., 2de pr. aandr., 2de pr. handt.

Hubert Voncken, van Wylré.

1ste pr. hoogd., 1ste pr. handt., 2de pr. gr.,
2de pr. lat., 2de pr. ned., pr. 5 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. wisk., 1ste verm.
nat. hist., 2de verm. gesch., 4de verm. aandr.

Joseph Coumans, van Heerlen.

2de pr. godsd., 2de pr. kerk. gesch., 2de pr.
gesch., pr. 6 verm.

1ste verm. gr., 1ste verm. lat., 1ste verm. aandr.,
2de verm. ned., 2de verm. hoogd., 2de verm. nat.
hist.

Aloys Ferket, van Nieuw-Namen.

1ste pr. aandr.

2de verm. nat. hist., 3de verm. hoogd.

Piet Gyzen, van Beek.

2de pr. wisk., 2de pr. handt., pr. 4 verm.
1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. ned., 1ste
verm. fr., 2de verm. aandr.

Piet Zeehandelaar, van Kerkrade.

2de pr. fr.

2de verm. gr., 3de verm. godsd.

Jules Nabben, van Sevenum.

2de pr. nat. hist.

Marinus de Backer, van Naaldwijk.

Pr. 4 verm.

1ste verm. gesch., 2de verm. fr., 4de verm.
godsd., 4de verm. gr.

Emile Paulussen, van Maastricht.

Pr. 4 verm.

1ste verm. hoogd., 2de verm. lat., 3de verm. gr.,
4de verm. ned.

Emile Schoenmaeckers, van Sibbe.

Pr. 4 verm.

1ste verm. handt., 2de verm. kerk. gesch., 3de
verm. ned., 3de verm. aandr.

Gerard Pubben, van Ottersum.

2de verm. wisk., 4de verm. fr.

Bernard Renckens, van Bingelrade.

3de verm. fr., 3de verm. handt., 4de verm. gr.

EERSTE KLASSE.

Joseph Moonen, van Chèvremont.

Alg. pr., 1ste pr. lat., 1ste pr. gesch., 1ste pr. aandr., 1ste pr. fr., 1ste pr. handt.

1ste verm. ned., 4de verm. wisk., 4de verm. nat. hist.

Peter van der Linden, van Simpelveld.

Alg. pr., 1ste pr. ned., 1ste pr. voordr., 2de pr. godsd., 2de pr. lat., 2de pr. gesch., 2de pr. aandr., pr. 5 verm.

1ste verm. bijb. gesch., 1ste verm. fr., 1ste verm. wisk., 1ste verm. nat. hist., 2de verm. handt.

Henri Hendrix, van Grubbenvorst.

1ste pr. bijb. gesch., 1ste pr. nat. hist., 2de pr. ned., 2de pr. aandr., 2de pr. handt., 4de verm. gesch., 5de verm. godsd.

Bas Vermeeren, van Sevenum.

1ste pr. godsd., pr. 4 verm.
1ste verm. fr., 2de verm. aandr., 4de verm. bijb. gesch., 4de verm. ned.

Antoon Adams, van Beegden.

1ste pr. wisk., pr. 4 verm.
2de verm. godsd., 2de verm. lat., 2de verm. gesch., 3de verm. nat. hist.

George Vijghen, van Valkenburg.

1ste pr. voordr.
3de verm. bijb. gesch., 4de verm. godsd.

Hubert Houben, van Valkenburg.

2de pr. bijb. gesch., 2de pr. voordr.
4de verm. lat.

Ernest Schillings, van Weert.

2de pr. fr., pr. 4 verm.
2de verm. nat. hist., 3de verm. godsd., 3de verm. lat., 3de verm. ned.

Hubert Spauwen, van Eijsden.

2de pr. wisk., 3de pr. godsd.
3de verm. fr., 5de verm. lat.

Piet Engels, van Valkenburg.

2de pr. nat. hist.
2de verm. wisk.

Henri Neijens, van Breda.

2de pr. voordr.

Piet Hermans, van den Haag.

3de pr. lat.
4de verm. ned.

Hubert Ramakers, van Bochoitz.

Pr. 6 verm.
1ste verm. lat., 1ste verm. gesch., 1ste verm. aandr., 1ste verm. handt., 2de verm. ned., 3de verm. wisk.

Hubert Quaadvlieg, van Schaesberg.

1ste verm. godsd.

Pierre Hommes, van Maastricht.

2de verm. bijb. gesch.

Theodoor Lemmens, van Heerlen.

3de verm. gesch., 4de verm. fr.

Willy Wiertz, van Kerkrade.

3de verm. aandr.

.....

HOOGERE BURGERSCHOOL.

VIERDE KLASSE.

1ste Afd.

Hubert Frencken, van Obbicht.

Alg. pr., pr. kerk.gesch., pr. ned., pr. fr., pr. hoogd., pr. handt., pr. 10 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. wisk., 1ste verm. werkt., 1ste verm. nat. hist., 1ste verm. gesch., 1ste verm. aandr., 1ste verm. eng., 1ste verm. lijnt., 2de verm. nat., 2de verm. cosm.

Joseph Bemelmans, van Meerssen.

Alg. pr., pr. godsd., pr. werkt., pr. nat. hist., pr. cosm., pr. gesch., pr. aandr., pr. staatsw., pr. boekh., pr. ned., pr. eng., pr. 4 verm.

1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. nat., 1ste verm. scheik., 2de verm. fr.

Chris Gudden, van Venlo.

Pr. wisk., pr. 6 verm.
1ste verm. cosm., 1ste verm. staatsw., 1ste verm. handt., 2de verm. nat. hist., 2de verm. aandr., 2de verm. lijnt.

Max Hendrikse, van IJzendijke.

Pr. nat., pr. 5 verm.
1ste verm. staatsw., 1ste verm. ned., 1ste verm. fr., 2de verm. werkt., 2de verm. eng.

Johan de Moll, van Steenderen.

Pr. scheik., 2de verm. godsd., 2de verm. kerk. gesch.

Jan Jacobs, van Oude Tonge.

Pr. lijnt.

2de Afd.

Hyppolite van de Vijver, van Cadzand.

Alg. pr., pr. wisk., pr. werkt., pr. 4 verm.
1ste verm. godsd., 1ste verm. nat. hist., 1ste verm. gesch., 2de verm. scheik.

Gerard Vollmer, van Dokkum.

Pr. godsd., pr. boekh., pr. ned., pr. fr., pr. eng., pr. 6 verm.

1ste verm. cosm., 2de verm. kerk. gesch., 2de verm. wisk., 2de verm. staatsw., 2de verm. handt., 2de verm. lijnt.

Jan van den Hombergh, van Amsterdam.

Pr. kerk. gesch., pr. gesch., pr. aandr., pr. staatsw.
1ste verm. nat., 1ste verm. scheik., 1ste verm. handt.

Bernard Oomen, van Oosterhout.

Pr. scheik., pr. nat. hist., pr. handt., pr. lijnt., pr. 4 verm.

1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. werkt., 2de verm. gesch., 2de verm. aandr.

Henri van de Kar, van Steenbergén.

Pr. nat.

1ste verm. aandr., 2de verm. cosm.

Frans Voncken, van Wylré.

Pr. cosm., pr. 4 verm.

1ste verm. wisk., 1ste verm. lijnt., 2de verm. werkt., 2de verm. nat. hist.

August van Susante, van Boxtel.

Pr. 6 verm.

1ste verm. staatsw., 1ste verm. ned., 1ste verm. eng., 2de verm. godsd., 2de verm. nat., 2de verm. fr.

DERDE KLASSE.

1ste Afd.

Willy Kramers, van Zwolle.

Alg. pr., pr. wisk., pr. gesch., pr. 6 verm.

1ste verm. nat., 1ste verm. staatsw., 2de verm. aandr., 2de verm. ned., 2de verm. fr., 2de verm. handt.

Alex Walraven, van Kerkrade.

1ste pr. godsd., pr. ned., pr. fr., pr. hoogd.

1ste verm. eng., 2de verm. nat., 2de verm. staatsw.

Max Krekelberg, van Maastricht.

Pr. nat., pr. gesch., pr. staatsw.

1ste verm. nat. hist., 1ste verm. aandr.

Eduard Meussen, van Valkenburg.

Pr. kerk. gesch.

2de verm. aandr.

Hélaire Wijffels, van IJzendijke.

Pr. aandr., 2de pr. godsd.

1ste verm. ned., 1ste verm. fr.

Frans Rütten, van Kerkrade.

Pr. nat. hist.

1ste verm. godsd., 1ste verm. hoogd., 2de verm. staatsw.

Gerard Kraakman, van Utrecht.

Pr. eng.

Henri Delsing, van Roermond.

Pr. handt.

2de verm. eng.

Antoon Gerritsen, van Arnhem.

1ste verm. kerk. gesch.

Martin Haagsmans, van Chêvremont.

1ste verm. gesch., 2de verm. godsd., 2de verm. nat. hist.

Aloys Eygenraam, van Dordrecht.

1ste verm. handt.

Bernard Bles, van Ellecom.

2de verm. kerk. gesch., 2de verm. hoogd.

2de Afd.

Willy Martens, van Valkenburg.

Alg. pr., pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. wisk., pr. gesch., pr. aandr., pr. staatsw., pr. fr., pr. hoogd., pr. eng.

2de verm. nat., 2de verm. nat. hist., 2de verm. ned.

Fernand van de Venne, van Echt.

Pr. godsd., pr. nat.

2de verm. wisk.

Robert Lammers, van Someren.

Pr. gesch., pr. ned., pr. 6 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. aandr., 1ste verm. fr., 1ste verm. eng., 2de verm. staatsw.

Jan van der Meer, van Roelofarendsveen.

Pr. nat. hist., pr. 4 verm.

1ste verm. nat., 2de verm. kerk. gesch., 2de verm. fr., 2de verm. handt.

Jules Vallen, van Ottersum.

Pr. handt.

1ste verm. wisk., 1ste verm. nat. hist.

Johan Ruiters, van Kerkrade.

Pr. 4 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. staatsw., 1ste verm. hoogd., 1ste verm. handt.

Henri van Mourik, van Lith.

1ste verm. gesch., 2de verm. aandr.

Theo Leenderts, van Rotterdam.

1ste verm. ned., 2de verm. eng.

TWEEDE KLASSE.

1ste Afd.

Jan Beuskens, van Gulpen.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., pr. hoogd., pr. eng., pr. 4 verm.

1ste verm. wisk., 1ste verm. gesch., 1ste verm. fr., 2de verm. kerk. gesch.

Joseph Gerards, van Kerkrade.

Alg. pr., pr. wisk., pr. nat. hist., pr. gesch., pr. aandr., pr. ned., pr. fr., 2de pr. godsd.

1ste verm. kerk. gesch., 2de verm. hoogd.

Joseph de Charro, van Vught.

Pr. kerk. gesch., pr. 4 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. nat. hist., 1ste verm. ned., 2de verm. handt.

Antoon Toben, van Amsterdam.

Pr. gesch., 2de pr. godsd.

1ste verm. fr., 1ste verm. hoogd., 2de verm. eng.

August van der Meer, van Boxtel.

Pr. voordr.

1ste verm. fr., 1ste verm. eng.

Willy Hubben, van Eygelshoven.

2de pr. godsd.
1ste verm. aandr.

Henri Crijns, van Helden.

Pr. 4 verm.
1ste verm. handt., 2de verm. godsd., 2de verm.
nat. hist., 2de verm. aandr.

Leo Hamers, van Maastricht.

2de verm. godsd.

Theo Cammaert, van Hontenisse.

2de verm. ned.

2de Afd.

Frans van Goor, van Leiden.

Alg. pr., 1ste pr. kerk. gesch., 1ste pr. wisk.,
1ste pr. nat. hist., 1ste pr. gesch., 1ste pr. aandr.,
1ste pr. ned., 1ste pr. fr., 1ste pr. hoogd., 1ste
pr. eng., 2de pr. godsd.

Arnold Goessen, van Maastricht.

1ste pr. godsd., 2de pr. fr.

Joseph Simons, van Heerlen.

1ste pr. aandr., 2de pr. gesch., 2de pr. handt.
1ste verm. godsd., 1ste verm. hoogd.

Lucien Wolfs, van St. Geertruid.

1ste pr. handt., 2de pr. nat. hist.
3de verm. fr., 4de verm. ned.

Hans Noëls, van den Haag.

2de pr. kerk. gesch., 2de pr. hoogd., pr. 6 verm.
1ste verm. godsd., 1ste verm. wisk., 1ste verm.
gesch., 2de verm. aandr., 2de verm. ned., 2de
verm. fr.

Siegfried Rienstra, van Amsterdam.

2de pr. gesch., 2de pr. eng., pr. 5 verm.
1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. aandr., 1ste
verm. ned., 1ste verm. fr., 3de verm. godsd.

Piet Ros, van Padang.

2de pr. godsd., pr. 5 verm.
1ste verm. wisk., 1ste verm. eng., 1ste verm.
handt., 3de verm. ned., 4de verm. fr.

Victor Zweypfenning, van Venlo.

2de pr. ned.
1ste verm. nat. hist., 3de verm. gesch., 3de verm.
aandr.

Walter van Gool, van Dussen.

1ste verm. nat. hist.

Alphons van der Heijden, van Wageningen.

2de verm. gesch.

Hubert Reuters, van Schaesberg.

3de verm. godsd., 4de verm. aandr.

EERSTE KLASSE.

1ste Afd.

Robert Dooper, van Tjerkgaast.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. wisk., 1ste
pr. nat. hist., 1ste pr. gesch., 1ste pr. aandr., 1ste
pr. ned., 1ste pr. hoogd., 2de pr. bijb. gesch., 2de
pr. fr.

Jan van Susante, van Boxtel.

1ste pr. ned., 1ste pr. fr., 2de pr. aandr., pr. 4
verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. bijb. gesch., 1ste
verm. nat. hist., 2de verm. gesch.

Antoon van Tilburg, van Waalwijk.

1ste pr. bijb. gesch., 2de pr. wisk., 2de pr.
hoogd.

1ste verm. gesch., 1ste verm. fr., 1ste verm.
handt.

Leo van Beukering, van den Haag.

1ste pr. handt.

2de verm. godsd., 4de verm. nat. hist.

Jan ten Doeschate, van Zwolle.

2de pr. godsd., 2de pr. aandr.

2de verm. ned.

Hubert Nouwen, van Weert.

2de pr. bijb. gesch., 2de pr. nat. hist.

1ste verm. hoogd., 2de verm. gesch.

August Cammaert, van Hontenisse.

2de pr. bijb. gesch.

2de verm. fr., 3de verm. ned., 4de verm. gesch.

Hubert Bindels, van Hoensbroek.

2de pr. gesch.

3de verm. nat. hist.

Willem Stammeshaus, van Kotta-Radja.

2de pr. handt.

2de verm. nat. hist., 2de verm. aandr., 4de verm.
ned.

Henri Borghstijn, van Almelo.

1ste verm. aandr.

Joseph Verdegheem, van Oostburg.

1ste verm. ned., 1ste verm. fr., 2de verm. bijb.
gesch.

Grégoire Brull, van Spekholzerheide.

1ste verm. hoogd.

Piet van der Sande, van Breda.

2de verm. fr.

Willy Toussaint, van Sawaloento.

3de verm. aandr.

2de Afd.

Paul Gerards, van Heerlen.

Alg. pr., 1ste pr. bijb. gesch., 1ste pr. wisk.,
1ste pr. gesch., 1ste pr. ned.
1ste verm. aandr., 1ste verm. hoogd., 2de verm.
nat. hist.

Gerard van Waes, van Westdorpe.

1ste pr. godsd., 1ste pr. fr., 2de pr. nat. hist.,
2de pr. aandr.
3de verm. gesch., 3de verm. ned., 4de verm.
bijb. gesch.

Eddy Krekelberg, van Maastricht.

1ste pr. bijb. gesch., 1ste pr. nat. hist., pr. 6
verm.
1ste verm. wisk., 1ste verm. gesch., 1ste verm.
fr., 2de verm. godsd., 2de verm. aandr., 2de
verm. ned.

Chris Roelofsen, van Langsa.

1ste pr. aandr., 2de pr. gesch., pr. 5 verm.
1ste verm. godsd., 1ste verm. bijb. gesch., 1ste
verm. ned., 1ste verm. handt., 3de verm. nat. hist.

Willy Elbert, van Rotterdam.

1ste pr. hoogd.

Victor Rouppe van der Voort, van Vught.

1ste pr. handt., 2de pr. ned.

Joseph Meens, van Klimmen.

Pr. 4 verm.
2de verm. godsd., 2de verm. bijb. gesch., 2de
verm. aandr., 4de verm. gesch.

Joseph van Wersch, van Simpelveld.

2de verm. aandr., 2de verm. handt.

George Termote, van Biervliet.

4de verm. nat. hist.

.....

HOOGERE HANDELSSCHOOL.

VIERDE KLASSE.

Jan Derkman, van Lemselo.

Alg. pr., pr. hoogd. t., pr. hoogd. corr., pr. 15
verm.
1ste verm. kerk. gesch., 1ste verm. ned. t., 1ste
verm. fr. t., 1ste verm. fr. corr., 1ste verm. boekh.,
1ste verm. hand. rek., 1ste verm. stelk., 1ste verm.
hand. recht., 1ste verm. nat., 1ste verm. scheik.,
1ste verm. econ., 2de verm. godsd., 2de verm.
eng. corr., 2de verm. aandr., 2de verm. warenk.

Paul Nabben, van Sevenum.

Alg. pr., pr. godsd., pr. kerk. gesch., pr. ned.
corr., pr. boekh., pr. hand. rek., pr. stelk., pr. hand.
recht., pr. hand. gesch., pr. scheik., pr. warenk.,
pr. econ., pr. org. en techn. v. d. hand.,
1ste verm. hand. aandr., 2de verm. ned. t.

Piet Geurts, van Gennep.

Pr. ned. t., pr. eng. t., pr. eng. corr., pr. hand.
aandr., pr. hand. gesch., pr. 6 verm.

1ste verm. ned. corr., 1ste verm. warenk., 1ste
verm. org. en techn. v. d. hand., 2de verm. scheik.,
2de verm. nat., 2de verm. econ.

Jan Pernot, van Born.

Pr. fr. t., pr. fr. corr.

Henri Romans, van Beek.

Pr. nat., pr. 6 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. eng. t., 1ste verm.
eng. corr., 2de verm. kerk. gesch., 2de verm. hand.
recht., 2de verm. org. en techn. v. d. hand.

Wim Smeets, van Boxmeer.

1ste verm. eng. t., 2de verm. fr. corr.

.....

VOORBEREIDENDE KLASSE.

1ste Afd.

Gregorius Brokamp, van Chêvreumont.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. rek., 1ste pr.
nat., 1ste pr. ned., 1ste pr. fr., 2de pr. bijb. gesch.,
2de pr. aandr.

1ste verm. vad. gesch., 2de verm. handt.

Willy Haagmans, van Chêvreumont.

1ste pr. vad. gesch., 1ste pr. aandr., 2de pr. rek.,
2de pr. ned., 2de pr. fr.

1ste verm. nat., 1ste verm. handt.

Jan Hanssen, van Broekhuizenvorst.

1ste pr. bijb. gesch., 2de pr. godsd., 2de pr. nat.,
2de pr. vad. gesch.

1ste verm. aandr., 2de verm. fr., 4de verm. ned.

Antoon Cox, van Mook.

1ste pr. handt., pr. 5 verm.

1ste verm. fr., 2de verm. godsd., 2de verm. rek.,
3de verm. ned., 3de verm. aandr.

Jan Baeten, van Stevensweert.

2de pr. handt.

René Houba, van Maastricht.

Pr. 6 verm.

1ste verm. bijb. gesch., 1ste verm. rek., 2de
verm. ned., 3de verm. fr., 4de verm. godsd., 4de
verm. aandr.

Joseph Bröcking, van Beek-en-Donk.

Pr. 5 verm.

1ste verm. godsd., 1ste verm. ned., 2de verm.
nat., 2de verm. aandr., 3de verm. rek.

Louis Vaessen, van Kerkrade.

2de verm. bijb. gesch.

Gerard Koppen, van Maastricht.

2de verm. vad. gesch.

Joseph van Loo, van Banholt.

3de verm. godsd.

Willy Laugs, van Ohé-en-Laak.

3de verm. vad. gesch.

Leo Widdershoven, van Kerkrade.

4de verm. vad. gesch.

Arnold Arntz, van Millingen.

4de verm. fr.

2de Afd.

Piet Heijnen, van Kerkrade.

Alg. pr., 1ste pr. godsd., 1ste pr. rek., 1ste pr. nat., 1ste pr. ned., 1ste pr. fr., 1ste pr. vad. gesch., 1ste pr. aandr.

1ste verm. bijb. gesch.

Herman Kessels, van Well.

1ste pr. bijb. gesch.

4de verm. godsd.

Thom Rouppe van der Voort, van den Haag.

1ste pr. handt., 2de pr. bijb. gesch., 2de pr. nat.

1ste verm. vad. gesch., 1ste verm. aandr., 3de verm. godsd.

Joseph Prickaerts, van Chêvremont.

2de pr. rek., 2de pr. ned., 2de pr. vad. gesch., 2de pr. aandr.

1ste verm. nat., 2de verm. bijb. gesch.

Peter Rutten, van Hulsberg.

2de pr. godsd.

4de verm. bijb. gesch.

Emile Peynenborg, van Goirle.

2de pr. fr.

3de verm. bijb. gesch.

William Riemersma, van Maastricht.

2de pr. handt.

Jean Reintjens, van Gronsveld.

Pr. 4 verm.

1ste verm. rek., 1ste verm. ned., 2de verm. godsd., 2de verm. fr.

Herman Thiecke, van Maastricht.

1ste verm. godsd., 2de verm. rek.

Jan Hundscheidt, van Heerlerbaan.

1ste verm. fr.

Jacques Zeyen, van Chêvremont.

2de verm. ned., 3de verm. vad. gesch., 3de verm. aandr.

Jan Vaessen, van Wynandsrade.

2de verm. vad. gesch., 2de verm. aandr.

.....

KLEIN ROLDUC.

Prijs voor uitmuntend gedrag.

Joseph Bröcking, van Beek-en-Donk.

Leo Kleikers, van Heerlen.

Eddy Krekelberg, van Maastricht.

Bas Vermeeren, van Sevenum.

JAARVERSLAGEN.

.....

Maria-Congregaties.

1ste afdeeling: Seminaristen:

Prefect: Jos. Jansen.

1e assistent, Henri Geusgens.

2e assistent, Henri Gieskens.

Raadsleden:

Ger. van Enckevort.

Emile Houben.

2de afdeeling: niet-Seminaristen:

Prefect: Peter Straeten.

1e assistent: Stanny Smeets.

2de assistent: Jan van den Hombergh.

Raadsleden:

Bernard Oomen.

Antoon Kauling.

Hubert Dassen.

Henri Smeets.

Als wij den blik laten gaan over het afgelopen Congregatie-jaar, om daarvan een klein verslag te geven, zal het geen verwondering baren, dat dit verslag betrekkelijk weinig zal verschillen van die van vorige jaren. Toch komt het mij nuttig voor eenige zaken te vermelden:

Wat betreft de getalsterkte onzer beide congregaties, van welke de 2de drie onderafdeelingen telt, mogen wij ten volle tevreden zijn. Het overgrootste deel der Rolducsche leerlingen heeft zich op bijzondere wijze aan Maria toegewijd en legt zich toe op hare bijzondere vereering. Een breede rij van jongemannen, gesierd met de congregatie-medaille, trokken dan ook achter hun mooie vaandels op in de jaarlijksche Sacramentsprocessie naar Kerkrade. Trouw werden de 14-daagsche vergaderingen bijgewoond en vele leden toonden hun voortdurende be-

langstelling door het lezen van het congregatietijdschrift.

Vermelding verdient hierbij, dat het bestuur der 2de afdeeling op zijn laatste vergadering besloot voortaan aan alle leden dat tijdschrift ter hand te stellen.

Met alle toewijding streefden de verschillende heeren directeurs der 4 afdeelingen er naar, om de leden de doeleinden der congregatie te doen verwezenlijken. n.l. steeds grootere vereering der Moedermaagd, zelfheiliging en apostolaat. Uit den aard der omstandigheden kwamen de twee eerste hier vooral in aanmerking en wij vertrouwen, dat, dank zij den steun onzer hemelsche Moeder en de opwekkende toespraken onzer eerw. leiders, de congreganten daarin eenigszins geslaagd zijn. Wat aangaat de actie naar buiten moge het voorbeeld van godsdienstzin en levensernst door de congreganten gegeven ook op anderen een heilzamen invloed hebben uitgeoefend! Wij vermelden ook, dat de congregatie zich aansloot bij de bekende Canisiusvereniging en op bescheiden wijze er naar streefde, het doel dier vereniging te bevorderen door het verspreiden van apologetische lectuur.

8 December, den feestdag van Maria Onbevleete Ontvangenis, vereenigden alle congreganten zich in onze mooie crypte voor de plechtigheid der jaarlijksche opdracht; 35 nieuwe leden wijdden zich aan Maria. Dir. van de Venne zette bij die gelegenheid de groote beteekenis der opdracht uiteen, en wees op de plichten, maar ook op de genaden, welke daaruit voortvloeien.

Moge onze hemelsche Moeder de Rolducsche congreganten op bijzondere wijze zegenen!

BERNARD OOMEN.

Derde Orde van St. Franciscus.

Derde Orde van St. Franciscus.

Directeur: fr. Walaricus Knots, O. F. M.

Prefect: Mart. v. d. Bercken.

Onder-Prefect: Jos. Janssen.

Secretaris: Ant. Kauling.

Penningmeester: Bern. Oomen.

Het vorig jaarverslag beëindigden we met den wensch, dat onze afdeeling meer en meer in groei en bloei mocht toenemen, om zóó, steeds meer haar heilzaam werk op Rolduc te kunnen voortzetten.

Niet te voorzien was 't, dat die wensch zoo spoedig in vervulling zou gaan. Want toen Pater Walaricus op Zondag 8 November onder de Hoogmis de Propagandapreek gehouden had, bleken al spoedig de vruchten van z'n woord, doordat 20 nieuwe leden als postulant tot de vereeniging toetraden.

Daar onze Prefect Jules Thywissen na de groote vacantie z'n studiën aan het Groot-Seminarie was gaan voortzetten, werd op 26 November een verkiezing belegd, waarbij Mart. v. d. Bercken tot opvolger werd benoemd.

Op deze vergadering werd tevens met algemeene stemmen aangenomen, voortaan iedere maand, naast de gewone vergadering, nog een conferentie te houden.

29 November d.a.v. had — voor 't eerst sinds twee jaar — de visitatie plaats door den Zeereerw. Pater Moeskops, Rector van het klooster te Bleyerheide. Na de visitatie der boeken, waarbij Zijn Zeereerw. over alles z'n volle tevredenheid betuigde, werd een plechtige vergadering belegd in de kerk, waaronder de Pater enkele woorden van aanmoediging sprak, waarna de 20 postulanten werden ingekleed.

In de Februari-vergadering werd een achtstal leden tot de H. Professie toegelaten, zoo dat onze afdeeling nu in 't geheel 51 leden telt.

De opkomst der leden mag beter genoemd worden dan vorig jaar, waaraan vooral de contrôle op het bijwonen der vergaderingen veel heeft bijgedragen.

Wanneer we zóó doorgaan, dan kan 't niet anders of St. Franciscus' Derde Orde móét op Rolduc heilzaam werken.

ANT. KAULING, Secr.

Kruisverbond St. Gerlachus.

Voorzitter: A. Hanssen.

Vice-voorzitter: W. Cals.

1ste Secretaris: A. Theunissen.

2de Secretaris: G. Smeets.

Adviseur: Z.E. H. A. v. d. Venne.

Twintig jaren is 't thans geleden, dat op Rolduc, onder patronaat van den H. Gerlachus een afdeeling werd opgericht van het Limburgsche Kruisverbond. Bijna de helft der studenten hebben zich toen vol vuur aangesloten, achter de blauwe Kruisbanier. Jaren lang mocht Rolduc trotsch zijn op de nieuwe vereeniging, zooals Jhr. Ruys de Beerenbrouck nog kon zeggen in 1909 op den 11den Limburgschen Katholiekendag. Men

mocht verwachten, dat de takken van dezen jongen boom eens zouden reiken tot ver buiten de muren van Rolduc en ook daar vele en schoone vruchten afwerpen.

Toch moeten we thans na twintig jaren bekennen, dat deze toekomstdroom nog altijd niet ten volle is verwirkelijkt. Niet dat de drankbestrijding hier niets meer te beteekenen heeft, zooals men wel eens hoort beweren. Integendeel. Nog altijd zijn er vele en ijverige propagandisten, maar waar is het toch ook, dat het kruisverbond op Rolduc nog veel meer tot stand zou kunnen brengen. Jammer maar, dat de actie zoo belemmerd wordt door de tegenwerking van velen, die maar niet kunnen begrijpen de motieven van echt-christelijke naastenliefde, die tot deel-

name aan den strijd tegen het drankmisbruik moeten aansporen.

Om de studenten beter op de hoogte te brengen van alles wat op onze beweging betrekking heeft, werd in het afgelopen jaar geen enkele gelegenheid verzuimd.

Verschillende vergaderingen, gehouden op geschikten tijd en voor allen toegankelijk gesteld, ruime verspreiding van boeken en tijdschriften tegen het alcoholisme hebben daartoe, hopen we, krachtig meegewerkt.

In de studiezaal der H.H. Philosophen werd een kast ingericht voor allerlei drankbestrijderslectuur, die, op 't oogenblik nog slecht voorzien, tot een flinke bibliotheek zal moeten uitgroeien.

Wat de vergaderingen betreft, kunnen we tevreden zijn; steeds druk bezocht, steeds aangenaam verlopen, zullen ze hun vruchten wel vroeg of laat afwerpen.

Zes sprekers traden op, vooreerst de Z. E. H. Directeur van Rolduc, die ondanks zijn drukke bezigheden, toch altijd bereid werd gevonden een gedeelte van zijn tijd voor het kruisverbond beschikbaar te stellen; verder Dr. Verhagen van Kerkrade, oud-geestelijk adviseur, die nog altijd met plezier eens wil komen spreken in klas of studiezaal; de Eerw. Pater Walaricus O. F. M., Directeur der Rolducsche Derde Orde, die in zijn rede vooral den nadruk legde op de bovennatuur-

lijke beweegredenen voor onze actie. Een succesvolle avond was 't ook, toen de voorzitter sprak over: „studenten en drankbestrijding.”

Tenslotte zij nog vermeld de jaarlijksche feestvergadering in „Ons Tehuis” te Kerkrade, waaraan vijf en twintig leden deelnamen. Ofschoon er oorspronkelijk plannen waren geweest om ter gelegenheid van het vierde lustrum, deze vergadering op een meer plechtige wijze te doen plaats hebben, moest hier wegens allerlei omstandigheden van worden afgezien.

Naast den geestelijken adviseur, voorzitter en secretaris werd er gesproken door Dr. Verhagen, die nog enkele herinneringen op diepte van de oprichting en de eerste jaren van het kruisverbond, en daarbij de leden van thans aanspoorde om hun voorgangers na te volgen. De rest van den avond werd doorgebracht achter een welvoorzienede tafel, en opgeluisterd door zang en muziek. Met Schaepmans loflied aan den Koning der eeuwen werd het vereenigingsjaar gesloten; Moge diezelfde Koning ook in de volgende jaren Zijn onmisbaren zegen blijven schenken, opdat de vaen van St. Gerlachus op Rolduc steeds een eereplaats zal blijven innemen.

A. THEUNISSEN.

Missievereeniging „Rolduc”.

Jaarverslag 1925—1926.

Voorzitter: W. Joosten.

Vice-Voorzitter: A. Kauling.

Secretaris: L. Roumen.

Penningmeester: A. Schutgens.

Moderator: P. Cramer.

Nog slechts zeven jaren is het geleden, sinds de Rolducsche Missievereeniging werd opgericht, en met recht kan zij dus nog „jeugdige” genoemd worden. Maar met recht mag men dan ook van deze jonge vereeniging voor jonge menschen verwachten, dat zij in haar leven toone de frissche kracht, de on-

vermoeide werkzaamheid, de vurige geestdrift der jeugd. Verblijdend-eentonig klinkt het daarom in de tot dusver verschenen jaarverslagen, en moet het ook dit jaar weer klinken: het gaat goed met de Missievereeniging. Stevig geworteld in het Rolducsch leven, groeit zij ieder jaar krachtiger uit en handhaaft telkens weer haar reeds gevestigde, roemvolle traditie.

Van dat krachtige leven in het afgelopen jaar moet hier het een en ander naar voren gebracht worden.

Onder de beide afdeelingen was weer de

eerste de meest bloeiende: geregelde vergaderingen met interessante lezingen en sterk medeleven der leden. Kon in het vorig verslag van de tweede afdeeling niet zooveel goeds gezegd worden, dit jaar ging het bestlist beter. De vele vergaderingen werden druk bezocht en verschillende leden waagden zich aan een lezing. Maar toch moet hier het Missievuur nog hooger oplaaien: vooral onder de ouderen kan veel meer belangstelling zijn. We zouden zoo graag zien, dat ieder, die Rolduc voorgoed verlaat, buiten zijn bagage aan wetenschap ook een flink pak warme Missieliefde met zich mee droeg. Op die manier kan onze vereeniging naar haar bescheiden vermogen medewerken aan den blijvenden bloei der Nederlandsche Missie-actie.

Algemeene vergaderingen werden er dit jaar vijf gehouden; de eerste in begin November. Mgr. Schraven, Apost. Vicaris van Tcheng-ting-Fu, oud-Rolducien, bracht een bezoek aan de plaats, waar hij op de schoolbanken gezeten en wellicht het eerst over Missie-idealen gedroomd had. Aanstonds vond men hem bereid om onze leden persoonlijk iets over zijn werk te laten hooren. In de studiezaal, waar deze zeer drukke vergadering plaats vond, werd Monseigneur met hartelijk handgeklap ontvangen, en na door den Voorzitter verwelkomd te zijn, hield hij een korte causerie over het hem zoo dierbare China, waarbij hij breed uitweidde over zijn inlandsche priesters en over het zegenrijke werk door de Kindsheid in zijn Vicariaat verricht.

Den avond voor de Kerstvacantie hadden we op bezoek Pater van der Kolk M. S. C., Missionaris van Nieuw-Guinea, die met fijne opmerkingsgave en diepe menschen- en volkenkennis zeden en gewoonten beschreef van den barbaarschen stam der Kaja-Kaja's. Deze, ook wetenschappelijk zeer hoogstaande lezing, viel bij ieder, maar vooral bij de grooteren, ten zeerste in den smaak.

Onze aandacht werd ook gericht op de grootsche beweging voor de Hereeniging der Kerken. Zonder vrees het vereenigingsdoel voorbij te streven, noodigde het Bestuur tegen Vastenavond Dom Ildefonse Dirks

O. S. B., Monnik der Hereeniging, uit, om ons nader met dit verheven werk kennis te doen maken. Vastenavond-Dinsdag droeg deze dan in de crypte van Rolduc's kerk voor de leden een H. Mis op in den Byzantijnschen ritus, waaronder alle de H. Communie ontvingen onder beide gedaanten. Den dag tevoren had hij reeds de ceremonies van een Mis in dien ritus verklaard, zoodat de vele aanwezigen in staat waren de heilige handelingen te volgen en te begrijpen. Dienzelfden Dinsdag hield hij een lezing over de Hereenigingspogingen en wist, niettegenstaande de Fransche taal, waarvan hij zich bediende, een groote belangstelling te wekken voor het nagestreefde ideaal. Het is een goed geslaagde dag geweest.

Voor het laatste trimester vallen nog twee mooie vergaderingen te vermelden. Op een Zondag in Mei sprak Father Witlox van Mill-Hill, bij velen nog bekend van zijn eerste optreden voor de Missievereeniging, op de speelplaats vanaf het bordes, tot de geheele Rolducsche studentenwereld. Door den origineelen, kostelijken humor, waarmee hij zijn negergeschiedenissen vertelde, wist hij keer op keer zijn toehoorders hartelijk te doen lachen; zoo groot was zijn succes, dat zij tot twee maal toe van den Z. E. H. Directeur een half uur verlenging voor den spreker wisten te verkrijgen. — Een kleine maand later behandelde Pater Vertenten M. S. C. voor een volle aula hetzelfde onderwerp als zijn confrater, P. van der Kolk: Ned. Nieuw-Guinea. Met groote aandacht en haast eerbiedige stilte werd geluisterd naar het simpele, onopgesmukte, maar van zooveel stille heldhaftigheid getuigende verhaal van dezen bescheiden Missionaris.

Zoo was op de algemeene vergaderingen het gesproken woord middel om Missiegeest te wekken en te verlevendigen. Maar ook het geschreven woord werd niet verwaarloosd. Onze vele abonnementen op de Missietijdschriften waren niet alleen een bron van steun voor de verschillende werken, maar ook van met graagte opgenomen Missiekennis. Van de bibliotheek werd eveneens goed gebruik gemaakt. Dat pittiggeschreven Missielectuur bij iedereen harte-

lijk welkom is, is trouwens dit jaar herhaaldelijk gebleken.

Nog op een ander gebied en in anderen zin werd goede lectuur verspreid. Ofschoon niet direct verband houdend met ons doel, meenden we toch de sympathieke actie van het Liefdewerk „Pastoor Verbraak” te moeten steunen. En dank zij de medewerking van enkele Eerw. Heeren, die daartoe bereidwillig hun reeds gelezen dagbladen afstaan, gaat iedere week een flink pak Roomsche kranten naar het garnizoen van Pontianak (Borneo), waar ze hopelijk nog veel goeds doen.

Ouder gewoonte zij tenslotte vermeld, hoe de financiële baten besteed werden:

Voortplanting des Geloofs . . .	f 300.—
St. Petrus-Liefdewerk . . .	„ 250.—
Tijdschriften, enz.	± „ 200.—
Mgr. Schraven (China) . . .	„ 100.—
Pater van der Kolk (N. Guinea) . .	„ 50.—
Dom Ildefonse Dirks (Her. d. Kerken)	„ 100.—

Father Witlox	f 100.—
Pater Vertenten (N. Guinea) . . .	„ 50.—
Mgr. Verstraelen (Kleine Soenda-eilanden)	„ 50.—
Pastoor Maat (H. Land)	„ 50.—
Pater Vijgen (China)	„ 50.—
Pater Fabianus (Bulgarije)	„ 50.—
Mgr. Aerts (Kei eil.)	„ 250.—
Father Hanraets	„ 50.—

„Per slot van rekening” — in letterlijken en figuurlijken zin — mag dus nogmaals vastgesteld worden, dat in het jaar 1925-'26 flink is kunnen gewerkt worden aan datgene, waaraan onze vereeniging zich volgens de eerste artikelen van haar statuten voorstelt te werken: de Missies steunen in den meest uitgebreiden zin van het woord. Moge het onder den zegen van God en de bescherming van onzen Patroon, den Apostel der Heidenen, in volgende jaren zoo blijven.

LEO ROUMEN, Secr.

Academie St. Augustinus.

Voorzitter: H. Geusgens.

Secretaris: G. Halmans.

Vice-Voorzitter: A. Theunissen.

Moderator: Drs. Th. E. Absil.

Jaarverslag 1925-'26.

Het Academiejaar is alweer ten einde, „incredibile dictu” zou Virgilius zeggen, hoe snel vliedt de tijd. Met gemengde gevoelens staan we tegenover dit feit; van den eenen kant juichen we 't toe, omdat 't ons nader brengt tot ons doel, van den anderen kant zullen velen zeggen: konden we nog blijven. 't Was ons goed hier te zijn.

Maar hoe staat 't met de begroting, met de plannen, die we hadden, toen we hier kwamen? Velen zullen op de borst kloppen en bekennen, ik heb de begroting niet nageleefd.

Als we echter de balans gaan opmaken van onze Academie, dan kunnen we gerust zeggen: zij sluit met een batig saldo. . . . Het ligt

nog versch in 't geheugen, dat we voor den eersten keer bij elkaar kwamen op een der windstille plekjes bij de vijvers van Rolduc, die onze Moderator zoo goed weet uit te kiezen. Nadat de voorzitter een hartelijk woord van welkom gesproken had en de moderator 't woord gevoerd had, een woord van opwekking en aanmoediging, toen waren allen enthousiast en niemand twijfelde eraan, dat deze vergadering de eerste zou zijn van een vruchtbare reeks, de jaarkring door.

We zijn niet in onze verwachtingen bedrogen, want, zooals gezegd, de balans sluit met een batig saldo, bestaande in een verruiming der kennis, en een grootere routine in 't spreken.

Al komt ieder, gezien 't groote ledental, betrekkelijk weinig in de gelegenheid een spreekbeurt te vervullen, toch hebben we allen het voornaamste middel ter beschikking gehad, het debat; dit is uit den aard der zaak het actueerend element van vermogens,

resp. talenten, die den mensch in staat stellen, vlot en in behoorlijken vorm z'n gedachten te uiten; niets immers, wat den priester in 't moderne organisatieleven zoo veel te pas komt als 't woord en de pen; 't woord op vergaderingen, meetings en bijeenkomsten, die tegenwoordig aan de orde van den dag zijn, de pen en de pers, het machtige middel der propaganda.

Het is niet mogelijk een volledig overzicht te geven over het behandelde; ik zal slechts eenige grepen doen in den overvloed. Het talrijkst waren de opstellen van historisch-psychologischen aard, die de schimmen van groote mannen voor ons deden oprijzen, mannen uit het grijze verleden, maar voortlevend in hun werken; mannen, wier leven we reeds kenden misschien, maar waarvan de nadere karakterstudie ons slechts ten goede kan komen; we genoten de vruchten van een diepgaande studie der groote heiligen, de kunstenaars aan zich zelven, een studie, die tegenwoordig meer dan ooit actueel is, immers hier worden allerlei psychologische en theologische kwesties mee verbonden. Verder vonden sociaal-economische vraagstukken een voorname plaats, die de Sociale Kwestie en andere juridische vraagstukken van verschillende zijden belichtten; technische studies, die de toepassing der jongste uitvindingen in de moderne grootindustrie en mijnwezen lieten zien. Hoe

menigmaal is niet een avond gewijd aan muziek en muziekgeschiedenis, waarin we de machtige ideeën leerden aanvoelen, door de groote meesters verwerkt in hun composities.

De improvisaties vielen niet steeds mee; hier geldt echter het woord: „Übung macht den Meister“, de academie is er immer om te leeren en niet om te kennen; toch hebben we dikwijls vlotte sprekers aan 't woord gehad. De critieken waren gematigd, soms zakelijk en gedegen, nooit scherp of aanmatigend. Over 't algemeen kan men zeggen, dat er steeds met liefde en toewijding gewerkt is en dan komt succes op de tweede plaats.

Vervolgens dienen vermeld de talrijke aanvullingen, die onze Moderator op bijna geen vergadering liet ontbreken; hoe meesterlijk wist hij ons de groote lijnen te geven uit de geschiedenis van kunst, litteratuur, theologisch en filosofisch denken; en alles zoo markant en raak voorgesteld, dat men 't immer zal onthouden. Aan hem zij hier onzen dank gebracht, en we hopen, dat nog vele philosophengeneraties mogen genieten van zijn universeele kennis en z'n fijn gevoel voor het waarachtig schoone.

Wanneer over enkele maanden de academie haar 25sten verjaardag viert, 7 Oct. n.l., dan hopen wij, die Rolduc gaan verlaten, dat het zilveren feest op waardige wijze moge gevierd worden.

Academie „Alberdingk Thijm“.

Voorzitter: E. Hell.

Vice-Voorz.: A. Weijnen.

Secretaris: Ant. Annyas.

Moderator: Z.E.H. L. Linssen.

De Academie maakte dit jaar een soort malaisetijd door, ofschoon verschillende besiedeningen werkelijk goed genoemd moeten worden. Het groote aantal leden in het begin van het jaar gaf groote verwachtingen, maar quantiteit is niet de factor van vooruitgang in een vereeniging als de onze en soms misschien wel het tegendeel.

Na de gebruikelijke uitdunning na de Kerst-

vacantie, kwam het peil dan ook heel wat hooger.

Zooals reeds gezegd, zijn er dit jaar ook heel goede dingen geweest in ons Academieleven. Laten we hier even de beide muziekavondjes memoreeren, die heel wat goede indrukken hebben achtergelaten. Bij de gewone vergaderingen waren er overigens ook heel wat, die beslist in alle opzichten successen voor de sprekers waren, maar er waren toch ook avonden dat de behandelde onderwerpen wel goed waren, maar vaak onvolgende bestudeerd bleken. Dikwijls was men niet op tijd klaar met de opstellen en kritie-

ken. Met een beetje zorg kunnen dergelijke storingen gemakkelijk worden voorkomen!

Die weinige zorg doet dadelijk denken aan één categorie der bedieningen n.l. de voordrachten, die, als 't in één woord gezegd moet worden: „slecht” waren. En hiervan is maar een sporadisch-voorkomende goede uitgezonderd. Veel werk werd er niet van gemaakt en vaak was het voordragen dan ook anders niets dan een afdraaien van een in een zekere maat afgezette woordenreeks. Laten we hopen dat dit in volgende jaren verbeterd wordt, want de voordracht blijft toch altijd een der meest nuttige bedieningen der Academie.

De hoofdstellen waren en wat behandeling en verzorging en wat onderwerp betrof de beste bedieningen van dit jaar. De ver- „Theorie der Steenbakkerij” en „Moderne Bouwkunst” gingen hand aan hand, en „Kunstgevoel” en „Volkerenbond” waren beide even verheffend. Jammer dat de kritiek op de opstellen niet zoo goed was als de opstellen zelf. Het opbouwend element erin ontbrak geheel en men beperkte zich vaak tot 't vragen van ophelderingen. Laat toch ook de kritiek worden wat zij moet zijn: een aanwijzing en verbetering en niet: een vraagbaak.

't Debat mag goed genoemd worden, hoewel de eenige fout nog is: 't is niet algemeen genoeg. Nog te veel wordt 't debat aan enkelen overgelaten. Ook dit moet verbeterd worden, want er hangt toch zooveel van af voor later!

Blijft nog te behandelen de improvisaties. Ook deze voldeden dit jaar goed. De stof der onderwerpen werd goed verwerkt en daardoor ontstonden interessante vergaderingen. Trouwens, de wijze, waarop een onderwerp als „Servaes' kruisweg”, en nog heel wat andere, werden behandeld, is toch wel in staat om de tehoorders belangstelling bij te brengen.

't Jaar is voorbij met alles wat daarin gebeurd is, vooral niet te vergeten de gezellige feestvergadering, die ons met genoeg op 't slot van dit Academiejear doet terugzien. Laten wij hopen dat de fouten van dit jaar door de nieuwe leden, die 't volgende jaar de Academie zullen vormen, worden vermeden en dat zij mogen voortbouwen op wat reeds was en zoo de Academie maken tot wat zij kan en moet zijn: den naam van Alberdingk Thijm waardig.

ANT. ANNYAS, Secr.

Rolduc, Mei 1926.

TOONEEL, MUZIEK EN ZANG.

.....

St. Cathrien, 25 November.

„Im grünen Baum“

Lustspiel in drei Aufzügen.

PERSONEN:

JOSEPH VOGLHUBER, Wirt „im
Grünen Baum“

LEOPOLD, Zahlkellner. P. Moors

FRANZ, Speisenträger P. Evers

PICCOLO J. Reintjes

WILHELM GIESEKE, Fabrikant . . . L. Roumen

OTTO, sein Sohn. C. Jonkers

CARL, sein Vetter W. Joosten

WALTER HINZELMANN, Privatge-
lehrter C. Hennekens

Dr. OTTO SIEDLER, Rechtsanwalt . W. Klaar

ARTHUR SÜLZHEIMER H. Geusgens

FORSTRAT KRACHER H. Thyssen

SCHMITZ, Hochtourist. A. Theunissen

MÜLLER, Tourist H. Spee

LOIDL, Bettler. A. Grooten

RESI, sein Sohn H. Gieskens

BRIEFBOTE H. Swillens

SEPP, Gebirgsführer. G. Cremers

MARTIN, Hausknecht A. Schutgens

JOSEPH, Laufjungen G. Halmans

BOOTSMANN. J. Mennens

SPELERS:

B. Otten

P. Moors

P. Evers

J. Reintjes

L. Roumen

C. Jonkers

W. Joosten

C. Hennekens

W. Klaar

H. Geusgens

H. Thyssen

A. Theunissen

H. Spee

A. Grooten

H. Gieskens

H. Swillens

G. Cremers

A. Schutgens

G. Halmans

J. Mennens

„Sint Cathrien“ is altijd een feest van pret en jool. En aangezien filosofen consequent willen zijn (tamen est laudanda voluntas), gaven ze het blijspel „Im grünen Baum“.

't Was, als lag er op 't tooneel een brok leven te smeulen, waarvan de rook zich door de zaal verspreidend, de prikkelende werking had van lachgas!!

We waren dadelijk in de berg-toeristische stemming door het gezang van den ouwen, zeer belapten bedelaar: „Zillertal, du bist mein Freud!“....

De hoofdpersoon, een ontevreden-donderende Pruis stelt zich in echt brutaal-Berlijnsch voor als „Wilhelm Gieseke, Lampenfabrikant aus Berlin“. 't Is 'n Geschäftsman door en door, in 't bezit van een barnende gloeikousliefde, maar dat is dan ook alles. 't Is een bullebakke stijfkop, die zijn eer als verpletterd beschouwt, wanneer ie 'n

enkele keer niet het laatste woord mag spreken.

Hij wordt zoo lekker achtervolgd door alles wat ie niet kan hebben. Het toppunt op dit gebied wordt wel bereikt als hij in z'n rustoord den wel eens Duitsch-theatralen Dr. Siedler tegen 't lijf loopt, die als advocaat van zijn tegenpartij hem 'n fabrieksproces „in erster Instanz“ heeft doen verliezen.

De stijfkoppigheid bezorgt Gieseke op 't tooneel een overval door bliksem, donder en 'n fiksche regenbui — 'n prachtige gietdemonstratie van de stille helpers, achter de schermen.

In zijn onuitstaanbaarheid verpest hij absoluut zijn eigen vacantie. 't Is de dikbuikige, langgepijpte Wirt Voglhuber, die hem 'n beetje op andere gedachten brengt met zijn hartelijken raad: „Nur neet kratzen, nur neet kratzen“.

Maar Gieseke blijft zakenman. Zelfs zijn dochter wil hij bruikbaar maken voor het bedreigde gloeikous-patent, door 'n huwelijk met den zoon van zijn concurrent. Zijn vijandelijke Reichsanwalt Siedler moet koppelaar spelen, en.... koppelt ondertusschen zichzelf!

Hij tracht den jongen Sülzheimer te enten door een tractatie op echte champagne (de aula is vol gesis!). De ouw-sokkige en toch zoo fijne Hinzelman (uitstekend getypeerd!) doet mee. En het slot: Gieseke bedolven onder tegenslag: z'n dochter weg aan Siedler; Arthur, de concurrenten-zoon heeft verlovingsgedronken voor Hinzelman's dochter met.... champagne van Gieseke. En z'n allerlaatste hoop: hooger beroep in 't proces is niet meer mogelijk.

Hij eindigt met den wanhopigen schreeuw: „So dumm bin ich in meinem ganzen Leben noch nicht gewesen!“

Wat betreft regie, spel, decor: „Nah, das Geschäft war richtig!“

J. B.

Maria Lichtmis. 2 Februari.

DIE CLUCHTE VAN DEN

AFGHECNOOPTEN OPGHECNOOPTE

in het Nederlandsch bewerkt door Kapelaan VAN WELSEM te Culemborg naar La Farce du pendu dépendu van Henri Ghéon.

SPREEKENDE PERSONAGIËN: SPEELERS:

DIE PROLOGHE.	H. Dassen
MADELGYS, die Waert	A. Weijnen
MAERTEN, syn Wyf.	J. Pastoor
MATHIAS SCHNITZ, die Vader } Pelgrim	J. de Moll
PETER, die Sone	A. v. d. Meer
DIE RECHTER	A. Kauling
DIE HANGHEMAN.	E. Meussen

Wij komen gelukkig zoo langzamerhand op weg, om de barok-draken van ons tooneelpodium te verdrijven. 't Is een zware strijd, en het zal nog lang een zware strijd blijven. We kunnen daarom niet genoeg waardeeren het pionierswerk, het apostelwerk van mannen als Ghéon.

Zij durven rococo-krullen, uitwassen der overbeschaving, afkappen om de strakke lijn van eenvoud terug te brengen op onze plankenverhooging.

Zij durven tegenover het overheerschend heidensche plaats en het specifiek katholieke.

Zij durven van het tooneel weghalen de mollige salons van heden, verweëgd door brandende reuklampjes.

En daarvoor in de plaats krijgen wij de simpele naïeviteit, die den mensch voor eenige uren het verheidenschte jachtleven van vandaag doet vergeten.

Het kan niet anders als aanmoediging verdienen, dat ook ons kostschool-tooneel (toch wel degelijk een reële factor bij de opvoeding) en in 't algemeen: elk „jongeren tooneel”, in dien geest hervormd wordt. 't Was noodig en 't is helaas nog altijd noodig.

Met genoegen mogen we wijzen op een pogen in die richting. Maria-Lichtmisdag bracht op Rolduc „La farce du pendu dépendu” van Henri Ghéon. Het zou misschien nog meer waarde hebben, als de opvoering in het Fransch was geweest, maar er moet altijd rekening gehouden worden met jongere en oudere leerlingen. Nu kregen we de Middel-Nederlandsche bewerking door kapelaan van Welsem uit Culemborg: „Die Cluchte van den afghecnooten opghecnootte”.

Een stuk van uitgesproken katholiek ka-

rakter! Een Katholiek stuk, en — méér als gelukkig — vrij van Calvinistische scrupulerigheid, vrij van wat men noemt „verdoemensvrees”, vrij van „heilige” zoetsappigheidjes.

Geen irreële marteltooneeltjes, waar brave jonkskes in een oven verbrand, door een dolk neergestoken worden. Waar keizer Nero, in hoogst eigen persoon, zijn wijnzuchtigheid komt uitbrallen, en lachende bevelen geeft om brave kinderen de oogen te blinden en bij verdere geloofsstandvastigheid te radbraken.

Men kent onze — nog steeds woekerende — patronaatsspelen!

't Is geen uitstalling van pompadoure bonteheid der riddertooneelen, waar koningen en edelen in de kleurigste pakjes uit de costumekamer, onder zwaarden-gezwaai ons niets-zeggende dialogen declameeren. Ik doe geen afbreuk aan de klassieken. Ik heb het tegen de theatrale klassieke-verrasmeling, en de onnoozele namaakseltjes!).

't Is ook niet de gezwollen, tranenverwekkende vertooning van drankellende. Waar dronkaards in de gevangenis alledwaast hun boeien trachten te breken, terwijl de toeschouwers — en met recht — zitten te grinnen om de bulkende wanhoop.

Neen, dan doet het goed, zoo'n eenvoudige frisch-katholieke tooneel-uitvoering te zien.

Het simpel geloof der eenvoudigen dooradert heel dit stuk. Vóór allen staat er schoon de vastvertrouwende Mathias Schnitz, die met zijn onnoozelen zoon beevaart doet naar Sinte Jacobus, om door een wonder „'n luttel” verstand voor zijn Peterkijn te verkrijgen.

Dan zien we leven het scherp mensche-lijke. De waardin Maerten tracht haar eigen geweten en dat van haar man te overtuigen van de noodzaak, nee . . . van den plicht om den reiszak der pelgrims te onderzoeken.

Nood maakt listig! De origineele inval van Maerten, waardoor Madelgijs en zij eigenaars worden van bagage en „scoone florijnen” der vreemdelingen.

De wroeging wanneer Peter veroordeeld wordt tot den strop. 't Ongelukkig-zijn met het slim, maar onrechtvaardig verkregen goed. 't Naïeve besluit om door middel van

Sinte Jacobus alles weer in orde te brengen.

Daarnaast de zelfbewuste, verwaand-gewollen rechter, en de quasi-detectief-achtige „Hangheman”.

't Eenvoudige geloof overwint. Na drie weken keert vader Schnitz terug, en vindt zijn zoon nog levend hangen aan den boom. Het is de H. Jacobus, die 't wonder heeft gedaan.

Hij geeft ook aan „die Sone” het gebruik van 't verstand.

De naïefiteit, vastgenageld in het sterk-vertrouwen gelooven, maakt deze „cluchte” tot iets, dat bijzonder, iets dat levend, iets dat schoon is.

Het middel-Nederlandsch paste uitstekend bij opvatting, inhoud en ensceneering. Zijn frissche soberheid en kluchtige simpelheid verdiepen den indruk.

Wat de opvoering betreft, dit:

Er is goed gespeeld — Wel zijn er foutjes gemaakt. Beter zou ik zeggen: Natuurlijk zijn er foutjes gemaakt. (Wie verwacht de volmaaktheid van een kostschooltooneel?!). De tooneel-aankleeding stond in het teeken der soberheid, en was daardoor van een aparte mooiheid.

Er is iets bereikt met deze opvoering. Zeker niet alle toeschouwers zullen zich rekenschap gegeven hebben van het schoone, dat er op Lichtmisdag in hun leven is geweest. Maar later zal er een oogenblik komen, dat zij zich „Die cluchte van den afghecnooten opghecnooten” herinneren, en dan zullen ze weten, waar de puur-zuivere schoonheid te vinden is, n.l. in den eenvoud!

(Uit „De Tijd” 6 Febr.)

J. B.

Laetare, 14 Maart.

„Meneer Klaproos”

PERSONEN:

KLAPROOS, dorpsrentenier L. Roumen
BULLER, hôtelier M. Hendrikse
RUMPEL, neef van Buller J. de Moll
BERNARDI, wereldreiziger W. de Nivelle
KRUGER, romanschrijver A. Kauling
GROBER, gepensionneerd majoor W. Wolfs
VICTOR } Kellners in E. Meusens
ALFRED } Hôtel-Restaurant „Buller” J. Staf
FRANS, knecht van Klaproos H. Frenken
POSTBODE J. Albers

SPELERS:

Bezoekers { J. Grossimlinghaus
A. Beuken
J. v. d. Meer
A. Walraven
B. Oomen
M. Goulmy

Het was Mhr. Metzmakers, die voor Half-Vasten uitgekozen had 't lachspel: „Meneer Klaproos”. 't Was een klucht van typen, geïdealiseerde typen. Ieder speler en iedere rol was eenig in zijn genre. Al die geconsequenceerde typen kwamen achtereenvolgens in aanraking met het dikke middelpunt: Meneer Klaproos. 'n Welgebekte dorpspolitiekier, wiens eenige verdienste het is, dat hij renteniert van z'n centjes. In zijn dorpsnegerij heeft hij altijd het hoge woord gevoerd, maar wordt nu met overbluffing bedreigd door het nieuw aangekomen Grosje (stikkend in de foto's). Nou is hij naar Amsterdam gekomen om nieuwe opscheppersstof te bemachtigen.

In zijn gezelschap komen vóór en na de „inboorlingen van een Amerikaansch gekkenhuis”:

Rumpel, 't miskend genie met 't fatale spraakgebrek, die voor ieder, die ernaar luisteren wil „nyrische stukjes komt decnameeren”. Onvergetelijk zijn z'n fragment-voordrachten: „Wie snuift daarachter mij?”.... „Ga in 't knooster, Ophenia”.... „Dag Meneer Knaproos!”....

De opschepperige Bernardi, 'n grove vent, die de heele wereld heeft afgereisd, en — erg verwilderd door omgang met onbeschaafden — zeer hardhandig de zweep hanteert. 'n Reuze succes was het, toen hij Klaproos een bruintje ten geschenke kwam aanbieden.

Dan had je Kruger, de welgelokte romanschrijver van het dubbeltjes-soort: als ze mekaar maar krijgen na zooveel mogelijk fantastische avonturen.

De buldelaar, de geweldige Grober, geïncarneerd militair: 't vooroorlogsch-Duitsch-corsettendragend model, natuurlijk erg duel-achtig aangelegd!

Daarbij komt nog:

'n Evenwichtig-zakelijke hotelier, met gebiedstem tegenover zijn inférieurs;

Twee gewiekste kellners van 't echte ras, met intuïtief-psychologische kennis omtrent de herkomst der restaurant-bezoekers en scherp schattingsvermogen van grootheid der eventueel af te vallen fooien;

En „last not least”, de worm-slanke bezoekers, die zich in bevallige non-chalantheid tusschen de restaurant-tafeltjes kronkelden.

'n Leuke avond!

J. B.

ROLDUC'S ELFTAL

SPARTA I

LIMBURGIA I

CONCORDIA (KLEIN ROLDUC)

SPORT EN SPEL.

Voetbal.

Wedstrijden v. h. Rolduc's elftal.

Rolduc's Elfal — Palemig I 6—0.

Het veld was ondanks sneeuw en vorst in goede conditie. Daar Palemig laat verscheen, begon de wedstrijd om 2½ uur. Rolduc wint den toss en de bezoekende club trapt af. Rolduc neemt dadelijk den bal over en zit voor het Palemig-doel. Ze weten spoedig 'n doelpunt te maken, dat echter wegens buitenspel geannuleerd wordt. Het spel gaat vlug op en neer met Rolduc in de meerderheid, welke ze spoedig tot uitdrukking brengt in twee doelpunten. Voor de rust weten ze den voorsprong nog te vergrooten tot 3—0.

Na de thee pakt Palemig flink aan en is eenigen tijd in de meerderheid. Rolduc herstelt zich spoedig en de Palemig-keeper wordt duchtig op de proef gesteld. Weldra moet hij voor eenige schoten zwichten 5—0. Palemig geeft zich echter nog niet gewonnen en lost eenige schoten op het Rolducsche doel, welke echter op niets uitloopen. Rolduc weet den stand op 6—0 te brengen, waarmee het einde komt.

Hoewel velen een flinke nederlaag voor Rolduc verwacht hadden, hebben de spelers door hun vlug combinatie-spel deze overwinning weten te behalen.

Rolduc I — Concordia (Bleyerheide) 7—0.

Als de scheidsrechter laat beginnen, verschoont Rolduc met twee invallers, terwijl de tegenpartij volledig is. Rolduc neemt het nog al kalm op, doch dit belet niet dat Concordia op eigen helft teruggedrongen wordt. Voorloopig kan Rolduc echter het doel niet vinden.

Na een uitval van Concordia, die echter op niets uitloopt, weet Rolduc te doelpunten.

Verschillende corners worden op het Concordia-doel genomen, die critieke momenten

opleveren, doch slechts één wordt er in een doelpunt omgezet.

Voor de rust weet Rolduc den voorsprong tot 3—0 te vergrooten.

Na de thee is Concordia er beter in, doch verder als de backs brengen ze het niet.

Rolduc zit weer herhaaldelijk voor het doel van de bezoekers en brengen gelijdelijk den stand op 7—0, waarmee het einde komt.

Rolduc — R. K. O. N. S. 6—1.

Onder mooi voetbalweertje werd deze met spanning tegemoet geziene wedstrijd gespeeld.

Rolduc is direkt in de meerderheid en na 10 minuten spelen weet de linksbuiten schitterend te doelpunten 1—0. Hierdoor aangeemoedigd pakt R. K. O. N. S. flink aan en weten uit een schermutseling voor doel gelijk te maken 1—1. Beide partijen gaan nu gelijk op en neer met Rolduc iets meer in den aanval. Kort voor rust doelpunt wederom de linksbuiten voor Rolduc 2—1.

Na de thee is Rolduc veel sterker en wordt er uitsluitend op R. K. O. N. S. helft gespeeld. Doelpunten blijven niet uit en Rolduc weet den stand gelijdelijk op te voeren tot 6—1.

Rolduc — Olympia (Chêvremont) 5—1.

Rolduc verschoont met twee invallers en Olympia met een.

Direct komen onze jongens overdonderend opzetten en wordt het Olympia-doel bekogeld, doch voorloopig houdt de doelman stand. Na een kwartier moet hij echter zwichten voor een schitterend schot van Rolduc's linksbuiten 1—0. Hierdoor aangeemoedigd onderneemt Rolduc aanval op aanval. Uit een hiervan weet de middenvoor te doelpunten 2—0. Kort hierna schiet de rechtsbuiten van Rolduc op doel en de bal ver-

dwijnt via de Olympia-linkshalf in 't net 3—0. 5 Minuten later ontstaat een 4e doelpunt voor Rolduc als de keeper van Olympia den bal, teruggespeeld door een der backs, kalm door zijn beenen laat glijden. Voor de rust weet Rolduc nog eenmaal te doelpunten, zoodat we met een 5—0 voorsprong gaan thee drinken. Na de rust speelt Chêvremont voortdurend op Rolduc's helft en toont de Rolduc'sche doelman in deze periode zijn talenten. Tenslotte gelukt het Olympia uit een schermutseling voor doel de eer te redden.

Hierdoor geprikkeld valt Rolduc flink aan maar vindt de achterhoede van Olympia op haar post en na eenige wederzijdsche aanvallen komt het einde met een flinke 5—1 overwinning voor Rolduc.

Rolduc's Elftal — Minor (Nuth) 5—5.

Wegens de eindexamens verscheen Rolduc met eenige invallers, terwijl Minor compleet was.

Over 't algemeen was de wedstrijd een saaie vertooning en stond het spel, in tegenstelling met de andere wedstrijden, op laag peil.

Minor weet telkens een voorsprong te behouden, zoodat de rust met 3—2 voor Minor intreedt. Na de rust hetzelfde spel en de stand is eenige minuten voor het einde 5—4 voor Minor. Op 't laatste oogenblik weet Rolduc echter nog gelijk te maken, zoodat het einde komt met een gelijk spel 5—5.

Competitie 1925-1926.

Iste KLAS.

De 1ste klasse competitie liep dit jaar vlot van stapel. Er werd gespeeld onder leiding van vreemde scheidsrechters. Minor toonde zich de meerdere en wist beslag te leggen op het kampioenschap. Pantarei en Sparta hebben het haar echter niet cadeau gegeven. Sparta wist de tweede plaats te bemachtigen en Pantarei volgde als derde.

De stand is hier:

	gesp.	gew.	gel.	verl.	punten	v-t.
Minor I	4	4	0	0	8	15—7
Sparta I	4	2	0	2	4	14—12
Pantarei I	4	0	0	4	0	5—15

Pantarei — Minor I. 0—2.

Beide clubs verschijnen op het veld met verschillende nieuwe krachten. Pantarei wint den toss en Minor trapt af. Het spel gaat vlot op en neer. Beide doelen worden beurtlings bezocht. Na een kwartier spelen ontstaat bij een schermutseling voor het Pantarei-doel een strafschop, welke keihard wordt ingeschoten 1—0. Met dezen stand gaat de rust in. Na de thee, die niet geschonken werd, wordt er flink aangepakt, somtijds wel wat al te flink. Fortuna is wederom met Minor en deze weten nog een goal te zetten, zoodat Minor haar eerste competitiewedstrijd met 2—0 wint.

Sparta I — Pantarei. 4—2.

Onder een schitterend voetbalweertje fluit de scheidsrechter beide elftallen in het veld.

Sparta trapt af en stormt op het Pantarei-doel af; doch hier is de achterhoede op haar plaats.

De voorhoede neemt den bal over en weet te doelpunten, doch dit wordt geannuleerd wegens buitenspel. Ditzelfde voorval herhaalt zich eenigen tijd later voor het Pantarei-doel. Dan weet Sparta tweemaal achter elkaar te doelpunten 2—0. Voor de rust brengt Sparta den stand op 4—0.

Na rust pakken beide partijen flink aan en nu weet Pantarei tweemaal te doelpunten 4—2. Nadat door Sparta een strafschop is overgeschoten, komt het einde met 4—2 overwinning voor Sparta.

Pantarei — Sparta. 1—5.

Na een lange rustperiode is heden de competitie weer hervat. Pantarei wint den toss, Sparta trapt af en weet dadelijk te doelpunten. Pantarei geeft echter niet gewonnen en brengt een bezoek aan het Sparta-doel, hetwelk echter niets oplevert. Het spel gaat gelijk op en Pantarei weet uit een strafschot gelijk te maken 1—1. Nadat Sparta nog tweemaal gedoelpunt heeft, gaat de rust in.

Na de rust is Sparta eenigszins in de meerderheid en weet het in een paar doelpunten uit te drukken, zoodat het einde komt met een 5—1 overwinning voor Sparta.

Sparta — Minor. 2—5.

Als de scheidsrechter de elftallen in het veld fluit, verschijnt Sparta met twee invalers. Sparta wint den toss en Minor trapt af. Van beide kanten wordt dadelijk forsich aangepakt en beurtelings zijn de doelen in gevaar. Na een kwartier weet Minor te doelpunten. Spoedig volgt een tweede. 2—0.

Hiermee gaat de rust in.

Na de rust verslapt het spel en Minor weet den voorsprong op 3—0 te brengen. Nadat Sparta door een paar vrije trappen den stand op 3—2 heeft gebracht, wordt het spel vuriger. Minor weet nog twee maal te doelpunten 5—2. Met dezen stand komt het einde. Minor heeft voor een jaar den kampioenstitel veroverd.

Minor I — Sparta I. 4—3.

Beide elftallen verschijnen met verschillende invallers op het veld.

Sparta trapt af, zit dadelijk voor het Minor doelpunt en neemt de leiding 1—0.

Minor pakt nu flink aan en weet tweemaal te doelpunten 2—1. Voor de rust weten ze den voorsprong nog te verhoogen tot 4—1.

Na de rust was het een slappe vertooning. Na eenigen tijd komt Sparta er beter in en weet den achterstand te verkleinen 4—2.

Nadat Sparta nog een strafschot in een doelpunt heeft omgezet, komt het einde met een 4—3 overwinning voor Minor.

Minor I — Pantarei. 4—2.

Als scheidsrechter Scheren de elftallen in het veld roept, verschijnt Pantarei met één invaller. Pantarei trapt af en weet spoedig te doelpunten. Minor pakt flink aan en weet dadelijk daarop gelijk te maken. Weldra volgen nog twee doelpunten zoodat de rust met 3—1 ingaat.

Na de rust brengt Pantarei den stand op 3—2. Ze weten nog een doelpunt te maken, doch dit wordt geannuleerd. Het spel wordt nu tamelijk forsich, zoodat de Pantarei keeper wegens een opgelopen blessure het veld moet verlaten. Uit een corner weet

Minor nogmaals te doelpunten, zoodat de wedstrijd met een 4—2 overwinning voor Minor eindigt.

IIde KLAS.

Daar Quick zich dit jaar weer zelfstandig gemaakt had, werd met 4 elftallen de competitie gespeeld. De strijd ging vooral tusschen Limburgia en Minor II, waarvan Minor II 't kampioenschap wist te behalen. Sparta II en Quick streden om de beide laatste plaatsen. De stand is als volgt:

Minor II	6	4	2	0	10	26—12
Limburgia	6	2	3	1	7	24—14
Sparta II	6	1	2	3	4	18—22
Quick I	6	0	2	4	2	8—28

IIIde KLAS.

Limburgia II toont zich hier verreweg de sterkere en weet haar beide tegenstanders er flink onder te houden. Klein Rolduc en Quick II gaan beide goed tegen elkaar op, maar door beter doelgemiddelde komt Klein Rolduc op de 2de plaats. De stand is als volgt:

Limburgia II	4	4	0	0	8	18—2
Klein Rolduc	4	0	2	2	2	5—9
Quick II	4	0	2	2	2	3—15

BEKERWEDSTRIJDEN.

Iste KLAS.

Minor — Pantarei. 3—2.

Daar de eerste wedstrijd na protest met gelijk spel eindigde, werd er een nieuwe wedstrijd vastgesteld, welke Minor met 3—2 wist te winnen. Over den wedstrijd het volgende.

Minor verschijnt met een invaller voor haar keeper. Pantarei is volledig. Er wordt direkt flink aangepakt en Minor weet kort achter elkaar 2 maal te doelpunten. Voor de rust weet Pantarei den stand nog gelijk te maken 2—2.

Na de rust hetzelfde vurige spel. Minor weet echter nog 2 doelpunten te maken, waarvan het laatste geannuleerd wordt, zoodat Minor den volgenden wedstrijd tegen Sparta in het veld moet treden.

Minor — Sparta.

Onder mooi voetbalweertje treden de beide elftallen in het veld. Minor heeft 2 invallers voor de backs en Sparta een invalser voor den keeper. Er wordt aanstonds flink aangepakt en Sparta weet aanstonds 2 maai te doelpunten. 10 Minuten voor rust komt Sparta door middel van een handsbal aan het 3de doelpunt. Onmiddellijk na den aftrap maakt Minor een tegenpunt, zoodat de rust ingaat met 3—1 voor Sparta. Onder de rust wordt met goedvinden van Sparta het 3de doelpunt geannuleerd, zoodat met 2—1 voor Sparta de 2de helft begint. Sparta is goed op dreef en weet nog 2 maal den muur te vinden, zoodat dit jaar Sparta de bezitster van den beker is.

IIde KLAS.

Limburgia — Sparta II. 5—1.

Sparta verschijnt met verschillende invallers, terwijl Limburgia compleet is. Limburgia is aanstonds in de meerderheid en weet dit in een tweetal doelpunten uit te drukken. De rust treedt in met 3—0 voor Limburgia. Na de rust doelpunt Sparta onmiddellijk. Maar ook nu weer is Limburgia in de meerderheid en weet er voor het einde 5—1 van te maken.

Quick — Minor II. 3—5.

Beide partijen zijn volledig. Quick zet er aanstonds alles op en weet spoedig tweemaal te doelpunten. Voor de rust neemt Quick nog een penalty, zoodat de rust ingaat met 3—0 voor Quick.

Na de rust is het met Quick gedaan en weet Minor II haar overwicht ook uit te drukken door een vijftal doelpunten.

Limburgia — Minor 3—2.

Beide partijen verschijnen volledig. Aanstonds na het begin doelpunt reeds Limburgia 1—0. Limburgia had het beste spel en weet er 2—0 van te maken, waartegen Minor II voor de rust eenmaal weet te doelpunten. Na de rust doelpunten beide partijen nog eenmaal waardoor het einde komt met een 3—2 overwinning voor Limburgia en deze tevens in 't bezit komt van den beker.

KLEIN-ROLDUC.

In de 1ste wedstrijd was Concordia verreweg de meerdere van Unitas en won dan ook met 5—1. In de 2de wedstrijd nam Unitas het ernstiger op en wist met 3—2 te winnen, maar daar de eindstand 7—4 voor Concordia was, nam deze dan ook bezit van den beker.

HET BESTUUR.

Hockey=Cricketclub „Unitas”.

Met voldoening mogen we op 't afgeloopen jaar terugzien. Wat er aan de twee eerste trimesters mocht ontbroken hebben, werd ruimschoots door 't derde vergoed.

Voor de hockey bestond er aanvankelijk tamelijk veel geestdrift. Maar met de temperatuur daalde ook 't enthousiasme. En 't heeft gevoren! In 't begin van 't tweede trimester scheen de club nog niet uit haar wintersluimering ontwaakt te zijn. 't Spel was toen, — willen we 't kort en oprecht zeggen — slap. De schuld moet vooral gezocht worden bij de slechte opkomst van de grooteren.

Daarna is plotseling 'n periode van op-

leving gevolgd. In Maart werden de cricketmaterialen voor den dag gehaald. Eenige leden kwamen op 't prachtidé op de cour te gaan „bowlen”. Ofschoon oorspronkelijk als oefening bedoeld, bleek dit tevens 'n goed propagandamiddel. Want in de vergadering op Maria-Boodschap bijeengeroepen, waarin 't bestuur eenige wijzigingen onderging, was 'n tiental nieuwe leden verschenen, wier getal daarna nog steeds gestegen is.

't Zomertrimester was, zooals gewoonlijk, dé tijd, waarin zich hockey en cricket op de meeste beoefening mogen verheugen. Veel en vurig is er gespeeld, talrijk was de op-

komst, groot ook 't enthousiasme, waarmee vooral hockey gespeeld werd. Aan cricket werd niet bijzonder veel gedaan.

Op 't Directeursfeest had 'n hockey-match plaats: Gym-Handel-combinatie tegen H.B.S. 'n Oud-bestuurslid had zich bereid verklaard als scheidsrechter te fungeeren. De partijen gaven elkaar niets toe; de stand bleef dan ook tot de rust 0—0. In de tweede speelhelft waren de voorhoeden productiever. De H.B.S. wist 'n 4—5 overwinning te behalen, ofschoon 'n gelijk spel de verhouding beter had weergegeven.

En — last not least — veel dank zijn we

verschuldigd aan een van de heeren, die sinds eenige jaren 'n trouw lid is en wiens aanmoedigend voorbeeld 'n krachtigen steun voor onze club vormt.

Vrienden, alleen door eenheid en onderlinge samenwerking valt hier iets te bereiken. Onze club heeft ook dit jaar bewezen, dat ze er zijn mag. Laten wij daarom in eendracht blijven samenwerken en binnen afzienbaren tijd zullen we „Unitas” opvoeren tot 'n nog niet gekenden bloei! En zij dit ons aller wensch!

JOZEF SPUISERS,
Secretaris.

Tennisclub „R. T. C.”

Met groote geestdrift ging onze club haar derde jaar van bestaan in. Zoodra de retraite voorbij was, werd er weer vol op gespeeld.

Geen enkel speeluur, of er waren eenige, die de heerlijke tennissport met vuur beoefenden en de ballen over 't, door de zon gesblakerd veld deden huppelen.

We zagen na de vacantie zoowat alle spelers weer en voor 'n enkele, die was weggebleven, waren er al vlug verschillende anderen in de plaats. De vraag om lid te worden was dit jaar zelfs zoo groot dat er verschillende teleurgesteld moesten worden.

Tot ver in 't eerste trimester is er gespeeld. Als de banen der buitenclubs reeds geruimen tijd gesloten zijn, is hier 't spelvuur nog steeds niet verflauwd. Wanneer eindelijk de winter komt, moeten we voor een tijd 't veld ruimen, wegens de koude en de hevige sneeuwbuien. De met sneeuw bedekte netpalen staan daar dan evenals de een of andere jongen, die bang is voor de menigvuldige sneeuwballen en die hoopt dat 't weer

toch maar weer vlug verandert en de lente aanbreekt. Al was de winter gezellig, toch waren we weer blij, toen we de eerste ballen over 't net of soms zelfs er door konden jagen en onze tegenstanders verschalken. 't Een en ander moest weer bijgewerkt worden en ons veld zag er weer even keurig en prikkelend uit.

Ha! wat scheerden die ballen toch heerlijk 't net! Ja 't is waar, 't spel was van allen nog niet wat 't zijn moest, vooral dat der nieuweren niet, maar ook dit gaat zienderogen vooruit. Taai volhouden, dan komen ze er wel. Vooruit gaan moet 't spel, want stilstand is achteruitgang. Een ding is nog wel gebrekkig, dat we namelijk geen omrastering om ons veld hebben, zoodat we telkens moeten roepen „balletje”!! Maar dit zal ook wel in orde komen, hopen we. Moge R. T. C. in heel haar wezen volmaakter worden.

M. KREKELBERG, Secr.

SCHOOLJAAR 1925=1926

.....

Leerarencorps

I. Priesterleeraren.

Van de Venne, A. J. M. H. Directeur.
Benoemd 1898.

Ribbergh E. E. J. H. 1897.
Lemmens J. H. F. 1899.
Nagant Dr. J. L. H. J. B. 1901.
Rutten J. R. 1904.
Backhuys L. W. H. 1905.
Jacobs Dr. J. W. J. J. 1905.
Knops M. A. M. 1905.
Terstappen Dr. V. A. S. 1905.
Roebroek Dr. F. L. H. 1906.
Janssen Drs. L. J. 1910.
Absil Drs. Th. E. 1911.
Cramer Drs. P. J. J. H. M. 1911.
Everts Dr. P. S. 1912.
Knops J. W. H. 1913.
Linssen L. W. 1913.
Deumens Dr. A. L. I. 1913.
Van der Mühlen H. J. 1913.
Sittarz Drs. W. F. J. 1914.
Steinhardt Drs. J. 1914.
Metzemakers J. P. J. 1914.
Reijnen Drs. H. M. H. 1915.
Janssens S. B. E. M. J. 1916.
Hutschemakers, K. C. 1916.
Smits A. M. I. H. 1916.

Cobbenhagen Drs. M. J. H. 1916.
Brouwers Drs. G. L. J. 1917.
Kurris Dr. J. M. H. 1917.
Sassen Dr. F. L. R. 1919.
Zuylen A. H. H. J. 1922.
Boosten J. P. 1924.
Turlings H. J. H. 1924.
Hillebrandt W. M. A. 1925.

II. Leekenleeraren.

Eck P. J. A. 1910.
Vaessen J. H. 1921.
Bijvoet Ir. A. J. J. M. w.i. 1923.
Ross A. L. H. 1924.
Pieters W. L. H. 1925.

III. Onderwijzers voorb. school.

Van der Heyden A. C. J. 1922, (Hoofd).
Cleven G. J. M. 1920.

IV. Muziekleeraren.

Hanöver J. 1869.
Rietra J. 1875.
Zeyen P. 1901.

.....

Leerlingen van het schooljaar 1925-1926

Philosophie Sup.

Beckers Henri, Voerendaal.
 Bohnen Joseph, Heerlen.
 Bosch Willy, Schinveld.
 Cremers Gerard, Blitterswijk.
 Dassen Piet, Maastricht.
 Deckers Jan, Margraten.
 Evers Pierre, Roermond.
 Geusgens Henri, Maastricht.
 Gieskens Henri, Sittard.
 Grooten André, Eys.
 Haesen Marcel, Wolder.
 Halmans Gerrit, Blerick.
 Hanssen Antoon, Broekhuizenvorst.
 Janssen Joseph, Venray.
 Jonkers Chrétien, Lottum.
 Joosten Willy, Helden-Panningen.
 Klaar Willem, Roggel.
 Lemmens Victor, Bunde.
 Litjens Louis, Wanssum.
 Mennens Joseph, Beek.
 Moors Piet, Tungalroy.
 Otten Bart, Geleen.
 Pelzer Hubert, Nieuwenhagen.
 Raemaekers André, Roggel.

Schutgens August, Spaubeek.
 Spee Henri, Neer.
 van Laer Henri, Swalmen.
 Willems Nico, Maastricht.
 Winter Jan, Eygelshoven.
 Wolf Arnold, St. Pieter-Maastricht.

Philosophie Inf.

de Groot * Pie, Maastricht.
 Geraets * Pierre, Buggenum.
 Gilissen * Mathieu, Maastricht.
 Hennekens * Constant, Beek.
 Hermkens Gerard, Grubbenvorst.
 Hoppers * Emile, Beek.
 Loonen * Antoon, Oostrum.
 Ramakers * Servaas, Sittard.
 Reintjes * Jacob, Heyen.
 Roumen * Leo, Roermond.
 Swillens Hubert, Heerlen.
 Theunissen Antoine, Eysden.
 Thijssen * Herman, Thorn.
 van Enckevort Gerard, Sevenum.
 von Schwartzenberg Hugo, Rimborg.
 Vrancken * Gerard, Maastricht.
 Wagemans * Cor, Roggel.
 Weys * Lambert, Maasbree.

Seminarie-Gymnasium

6e Klas.

de Rechter Honoré, St. Janssteen.
 Funken * Piet, Kerkrade.
 Hell Emmanuel, Duisburg.
 Hennen Joseph, Merkelbeek.
 Hermans Joseph, Spekholzerheide.
 Houben Emile, Valkenburg.
 Janssen Jan, Maarland.
 Rutges Piet, Geertruidenberg.
 Rutten * Lambert, Roermond.
 Rijcken Jan, Heerlen.
 Slijpen Jacques, Stevensweert.
 Smeets George, Ottersum.

Smeets Stanny, Weert.
 van den Bercken Martinus, Grubbenvorst.
 van der Zalm Nico, den Haag.
 Vliegen Hubert, Heerlen.
 Wijnen Pierre, Reymersstock.

5e Klas.

Arkenbosch Frans, Chèvremont.
 Cals Willem, Schaesberg.
 Geurts Antoon, Geysteren.
 Habets Joseph, Kerkrade.
 Hermans Joseph, Broekhuizenvorst.
 Jansen Joseph, Tilburg.

Jochems Henri, Meyel.
 Keybets Pierre, Terwinselen.
 Locht Henri, Valkenburg.
 Ortman's Hubert, Mechelen.
 Pastoor Jan, Heerlen.
 Prompers Nico, St. Geertruid.
 Pijls Vincent, Nuth.
 Raedts Louis, Venray.
 Römken's Peter, Schaesberg.
 Snieders Willy, Dommelen.
 Spuisers Joseph, Sittard.
 Systemans Leo, Valkenburg.
 van Loo Joseph, Schin-op-Geul.
 van Thoor Joseph, Simpelveld.
 Vinken Mathieu, Schaesberg.
 Wetzels Henri, Chêvremont.
 Weijnen Antoon, Fijnaart.

4e Klas.

Carlier Bernard, Groningen.
 Franck Johan, Schaesberg.
 Horsch * Johan, Vaals.
 Jaspar * Joseph, Roermond.
 Keularts Hubert, Heerlen.
 Knops Pierre, Obbicht.
 König Ignace, Osnabrück.
 Mols * Johan, Sittard.
 Partouns Mathieu, Eysden.
 Paulussen Louis, Maastricht.
 Possen Jan, Mechelen.
 Ruffini Frans, Rumpen.
 Smeets Werner, Kerkrade.
 Swillens Marcel, Heerlen.
 ten Doeschate * Joseph, Zwolle.
 van de Reijt André, Ginneken.
 van de Venne * Henri, Roermond.
 van Eekelen Antoon, Oosterhout.
 van Wijngaarden Johan, Blerick.
 Weegels Jan, Weert.

3e Klas.

Adriaans Charles, Maastricht.
 Dassen Hubert, Heerlen.
 Habets Pierre, Kerkrade.
 Heynen * Gerard, Schiedam.
 Jacobs Joseph, Heerlen.
 Mesker Henri, Maastricht.
 Nühn Nico, Maastricht.
 Pricken Leo, Nyswiler.
 Renckens Jan, Bingelrade.

Renckens Joseph, Bingelrade.
 Smeets Willy, Weert.
 Souren Henri, Schoonbron.
 Spauwen Joseph, Gronsveld.
 van Hegelsom Jan, Grubbenvorst.

2e Klas.

Coumans Joseph, Heerlen.
 de Backer Marinus, Naaldwijk.
 Deckers Henri, Heerlen.
 Ferket Aloys, Nieuw-Namen.
 Gyzen Piet, Beek.
 Hanssen Joseph, Schaesberg.
 Hermans Henri, Broekhuizen-vorst.
 Heynens Théophile, Borgharen.
 Hibbeln Bernard, Amsterdam.
 Lenssen Mathieu, Elsloo.
 Meens Hubert, Klimmen.
 Nabben Jules, Sevenum.
 Notermans Guido, Venlo.
 Nijst Louis, Kerkrade.
 Paulussen Emile, Maastricht.
 Paulussen Paul, Maastricht.
 Pubben Gerard, Ottersum.
 Renckens Bernard, Bingelrade.
 Schoenmaeckers Emile, Sibbe.
 Smeets Henri, Heerlen.
 Spauwen Victor, Gronsveld.
 Vermeulen Joseph, Beuningen.
 Voncken Hub., Wylré
 Zeehandelaar Piet, Kerkrade.

1e Klas.

Adams Antoon, Beegden.
 Engels Piet, Valkenburg.
 Franquinet * Willy, Hasselt.
 Hendrix Henri, Grubbenvorst.
 Hermans * Piet, den Haag.
 Hommes Pierre, Maastricht.
 Houben Hubert, Valkenburg.
 Kleikers Leo, Heerlen.
 Lemmens * Theodoor, Heerlen.
 Moonen * Joseph, Chêvremont.
 Neyens * Henri, Breda.
 Palmen * Joseph, Schaesberg.
 Pergens Louis, Bocholtz.
 Quaedvlieg * Hubert, Schaesberg.
 Ramakers Hubert, Bocholtz.
 Schillings Ernest, Weert.
 Spauwen Hubert, Eysden.
 Snieders * Frans, Dommelen.

Tilman René, den Bosch.
 van de Loo Jan, Ottersum.
 van der Linden * Peter, Simpelveld.
 van den Ende * Laurens, Heerlen.

Vermeeren * Bas, Sevenum.
 Vyghen George, Valkenburg.
 Wiertz Willy, Kerkrade.

Hoogere Burgerschool

5e Klas.

Annyas Antoon, Leeuwarden.
 Beuken Aloys, Mechelen.
 Bots Alex, Alkmaar.
 Carlier, Everhard, Groningen.
 Frencken Henri, Beverloo.
 Grossimlinghaus Joseph, Maastricht.
 Hilbrand Piet, Obdam.
 Jochems Arnold, Meyel.
 Kneepkens Frans, Weert.
 Meyer Herman, Rheden.
 Meyers Antoon, Oss.
 Mols Willy, Sittard.
 Scholten Henri, Borne.
 Smits Chris, Oud-Valkenburg.
 Stroux Théophile, Stramproy.
 Swart Hendrik, Tripscompagnie.
 Tacken Pieter, Horst.
 van den Hoek Adriaan, Rotterdam.
 van Mourik Herman, Lith.
 Vencken Henri, Papenhoven.
 Wijffels Raymond, Sint Kruis.

4e Klas, 1e Afd.

Albers Jan, Druten.
 Bemelmans Joseph, Meerssen.
 Beuskens Frans, Gulpen.
 Boerland Marinus, Nieuwe-Pekela.
 de Moll Johan, Steenderen.
 Frenken Hubert, Obbicht.
 Gudden Chris, Venlo.
 Hendrikse Max, IJzendijke.
 Henquet Willy, Eysden.
 Houba Frans, Maastricht.
 Jacobs Jan, Oude-Tonoe.
 Muré Edmond, Gulpen.
 Simons Henri, Maasniel.
 Stessen Mathieu, Gulpen.

4e Klas, 2e Afd.

Oomen Bernard, Oosterhout.
 Thuys Frans, Laren.

van de Kar Henri, Steenberg.
 van den Hombergh Jan, Amsterdam.
 van de Vijver Hyppolite, Cadzand.
 van Poelvoorde Frans, Heerlen.
 van Rhijn Joseph, Hilversum.
 van Susante August, Bostel.
 Vennekens Jacques, Neer.
 Verdyk Herman, Boxmeer.
 Vincken Hubert, Mechelen-Wittem.
 Vollmer Gerard, Dokkum.
 Voncken Frans, Wylré.
 Vossenaar Willem, Heerlen.

3e Klas, 1e Afd.

Bles Bernard, Ellecom.
 Budé Jan, Maastricht.
 Delsing Henri, Roermond.
 Eygenraam Aloys, Dordrecht.
 Gerritsen Antoon, Arnhem.
 Goulmy Berto, den Bosch.
 Haagmans Martin, Chèvremont.
 Hermans Pierre, Maastricht.
 Kleikers Charles, Heerlen.
 Kraakman Gerard, Utrecht.
 Kramers Willy, Zwolle.
 Krekelberg Max, Maastricht.
 Meussen Eduard, Valkenburg.
 Rütten Frans, Kerkrade.
 Schenk * Max, Maastricht.
 van Riet * Johan, Linschoten.
 Walraven Alex, Kerkrade.
 Wijffels Helaire, IJzendijke.

3e Klas, 2e Afd.

Asma Namle, Heeg.
 Holtslag Gerard, Steenderen.
 Lammers Robert, Someren.
 Leenderts Theo, Rotterdam.
 Linssen Joseph, Merkelbeek.
 Martens Willy, Valkenburg.
 Nabben Eduard, Sevenum.

Receveur Ernest, Venlo.
 Ruiters Johan, Kerkrade.
 Smeets Alphons, Eysden.
 Vallen Jules, Ottersum.
 van der Meer Jan, Roelofarendsveen.
 van de Venne Fernand, Echt.
 van Eeckeren * Aloys, Helmond.
 van Mourik Henri, Lith.
 Vriens Henri, den Bosch.

2e Klas, 1e Afd.

Beuskens * Jan, Gulpen.
 Boost Johan, Gulpen.
 Cammaert Theo, Hontenisse.
 Crijns Henri, Helden.
 de Charro * Joseph, Vught.
 Elbert Frans, Rotterdam.
 Gerards Joseph, Kerkrade.
 Gerritsen Frans, Arnhem.
 Hamers Leo, Maastricht.
 Hermans Joseph, Venlo.
 Hubben Willy, Eygelshoven.
 Jennekens Theo, Valkenburg.
 Maarschalkerweerd Nico, Utrecht.
 Michiels * Arnold, Heemstede.
 Mulkens Hubert, Luik.
 Nadaud Rudi, Maastricht.
 Nelissen Fried, Rotterdam.
 Nievelstein Klaus, Kerkrade.
 Toben Antoon, Amsterdam.
 van der Meer August, Bostel.
 Weitjens Joop, Bussum.

2e Klas, 2e Afd.

Castelein Gerard, Amsterdam.
 de Groot Jan, Olee leu.
 Goessen Arnold, Maastricht.
 Noëls Hans, den Haag.
 Peijnenborg * Jan, Goirle.
 Reuters Hubert, Schaesberg.
 Rienstra Siegfried, Amsterdam.
 Ros Piet, Padang.
 Rouppe van der Voort Jan, den Haag.
 Simons * Joseph, Heerlen.
 Snieders August, Dommelen. †
 van der Heijden Alphons, Wageningen.
 van der Hoeft Adriaan, Arnhem.
 van Gool Walter, Dussen.
 van Goor * Frans, Leiden.
 van 't Hullenaar Joseph, Utrecht.

Vissers René, Wessem.
 Vreuls Herman, Nieuwenhagen.
 Wehmeijer * Joseph, den Bosch.
 Wolfs * Lucien, St. Geertruid.
 Zweypfenning Victor, Venlo.

1e Klas, 1e Afd.

Bindels Hubert, Hoensbroek.
 Borghstijn * Henri, Almelo.
 Brull Grégoire, Spekholzerheide.
 Cammaert August, Hontenisse.
 de Boer * Nico, Scharnegoutum.
 Dooper Robert, Tjerkgaast.
 Gadiot Jan, Eygelshoven.
 Goulmy Michel, den Bosch.
 Grossimlinghaus Jean, Maastricht.
 Hermans Joseph, Broekhuizenforst.
 Heussen Herman, Rumpen.
 Imandt * Wim, Brussel.
 Janssen * Willy, Born.
 Kleyberg * Leonard, Vlissingen.
 Kraft Frits, Padang.
 Nouwen * Hubert, Weert.
 Smits Antoon, Oud-Valkenburg.
 Stammeshaus * Willem, Kotta-Radja.
 ten Doeschate * Jan, Zwolle.
 Toussaint Willy, Sawaloento.
 van Beukering Leo, den Haag.
 van den Broek * Alphons, Haarlem.
 van der Sande * Piet, Breda.
 van Susante Jan, Bostel.
 van Tilburg * Antoon, Waalwijk.
 van Wylick * August, Venlo.
 Verdeghem Joseph, Oostburg.

1e Klas, 2e Afd.

Brand * Jan, Wylré.
 Cremers Arthur, Gulpen.
 Crijns * Johan, Helden.
 Dessing Henri, Naaldwijk.
 de Vreede * Piet, Noordwijk.
 de Wijs * Frans, Tilburg.
 Elbert * Willy, Rotterdam.
 Evers Willy, Roermond.
 Gerards * Paul, Heerlen.
 Imandt * Gerard, Brussel.
 Krekelberg * Eddy, Maastricht.
 Meens Joseph, Klimmen.
 Roelofsen * Chris, Langsa.
 Rouppe van der Voort Vic., Vught.
 Schreurs * Richard, Schimmert.

Simons Winand, Maasniel.
Termote * George, Biervliet.

van Waes * Gerard, Westdorpe.
van Wersch * Joseph, Simpelveld.

Hoogere Handelschool

5e Klas.

Borghuis Bernard, Tubbergen.
Colaris Colla, Broek-Sittard.
de Deckere Gabriel, Nieuw-Namen.
de Nivelles Wim, Bandoeng.
Hoefnagels Piet, Asten.
Kauling Antoon, Bussum.
Linthorst Willy, Wilp.
Loyen Pierre, Blerick.
Nolte Antoon, Grave.
Quaadvlieg Leo, Spekholzerheide.
Staf Jan, Soerabaja.
Straeten Peter, Vaals.
Ubben Clemens, Kerkrade.
van Waes Emery, Westdorpe.
Vermeulen Willy, Beuningen.
Wolfs Wiebe, Breda.

4e Klas.

Derkman * Jan, Lemselo.
Geurts Piet, Gennep.
Lebens Henri, Born. —
Nabben Paul, Sevenum.
Notermans Eugène, Venlo. —
Otten * Jan, Helmond. —
Romans Henri, Beek.
Pernot Jan, Born.
Roupe van der Voort Karel, Vught.
Smeets Wim, Boxmeer.
van Hout Gerard, Mill. —
Woesthoff * Rein, den Haag.)

Voorbereidende Klas

1e Afd.

Arntz * Arnold, Millingen.
Baeten * Jan, Stevensweert.
Bröcking Joseph, Beek-en-Donk.
Brokamp * Gregorius, Chèvremont.
Cox Antoon, Mook.
de Hesselle Theophile, Doetinchem.
Dercks * Jan, Bergen-op-Zoom.
de Warrimont * Cyrille, Noorbeek.
Haagmans * Willy, Chèvremont.
Haesen * Victor, Maastricht.
Hanssen * Jan, Broekhuizenvorst.
Herten * Hans, Haanrade.
Houba René, Maastricht.
Hundscheidt * Joseph, Heerlerbaan.
Jonkers * Henri, Lottum.
Koppen * Gerard, Maastricht.
Laugs * Willy, Ohé-en-Laak.
Lennaerts * Jan, Hoensbroek.
Schoemaker * Hein, Deventer.
Vaessen * Louis, Kerkrade.
van Loo * Joseph, Banholt.
Widdershoven * Leo, Kerkrade.
Zilkens * Lambert, Eindhoven.

2e Afd.

Heynen * Piet, Kerkrade.
Hundscheidt * Jan, Heerlerbaan.
Janssen * Willem, Vylen.
Kessels Herman, Well.
Peynenborg * Emile, Goirle.
Prickaerts * Joseph, Chèvremont.
Reintjens Jean, Gronsveld.
Riemersma * William, Maastricht.
Roupe van der Voort Thom, den Haag.
Ruiters * Nico, Kerkrade.
Rutten * Peter, Hulsberg.
Schiffelers * Leo, Spekholzerheide.
Smits * Henri, Oud-Valkenburg.
Stoffels * Marcel, Brunssum.
Thiecke * Herman, Maastricht.
Vaessen * Jan, Wynandsrade.
Vencken * Michel, Obbicht.
Vreuls Joseph, Nieuwenhagen.
Wilms * Johan, Helden.
Zeyen * Jacques, Chèvremont.
Zilkens * Joseph, Eindhoven.

PERSONALIA

1925—1926

De H. Priesterwijding ontvingen:

J. Brouwers.	J. Meys.
B. Dorbeck.	L. Obers.
P. Hustinx.	J. Pop.
J. Hutschemakers.	H. Rieter.
H. Jacobs.	H. Schippers.
Ch. Kellenaers.	J. Sixliard.
F. Kemmere.	J. Storms.
P. Loo.	M. van Basten Batenburg.
G. Mullenders.	

van het Bisdom Roermond.

H. Tervoert.
van het Aartsbisdom Utrecht.

K. van Dijk.
van het Bisdom 's Hertogenbosch.

J. Weitmann.
van de Congregatie des Allerheiligsten
Verlossers.

H. Hanraets. H. Schröder.
van de St. Josephs-Congregatie van
Mill Hill.

A. Vygen.
van de Congregatie van het Goddelijk Woord
(Steyl).

De volgende examens werden afgelegd:
aan de Universiteit van Leiden:

F. Croughs, arts-ex., 1e ged.

aan de Universiteit van Groningen:

C. Hens, semi-arts-ex.

aan de Universiteit van Utrecht:

H. Stoot, prop. veearts.

H. J. Voncken, semi-arts-ex.

P. S. Everts, Pr., promotie klass. lett. (cum
laude).

M. van Aken, cand. veearts.

F. Coebergh, cand. wis. en nat. K.

A. Verbeek, doct. med.

J. America, cand. med., 1e ged.

J. Gökemeyer, cand. med., 1e ged.

A. Janssen, cand. med., 1e ged.

P. Mesker, cand. med., 1e ged.

J. Jaspars, cand. med.

aan de Universiteit van Amsterdam:

J. Vercauteren, doct. med.

J. Linthorst, doct. recht.

J. van Gils, arts-ex., 1e ged.

C. Zijerveld, arts-ex.

R. van Dortmund, doct. med.

H. Bloemen, arts-ex.

H. van der Sterren, cand. med.

aan de Universiteit van Nijmegen:

J. Kallen, cand. recht.

L. Moonen, Pr., lic. theol.

aan de Technische Hoogeschool van Delft:

Ir. H. Gelissen, chem. i., promotie techn. wet.
(met lof).

J. van Waes, prop. w. i.

J. van der Linden, ing. ex. w. i.

aan de Handelshoogeschool van Rotterdam:

C. van Haren, doct. hand. wet.

aan de Landbouwhoogeschool van Wageningen:

J. Bles, cand. ned. ldb.

J. Hanraets, cand. ned. ldb.

N. ten Doeschate, cand. ned. ldb.

aan de Technisch Hoogeschool van Aken:

L. Beuken, ing. ex. el. i.

Notariëel Staatsexamen.

A. Damen, 1e ged.

A. van Eekelen, 1e ged.

J. Paulussen, 1e ged.

L. Reinards, 1e ged.

H. Müller, 1e ged.

J. van de Venne, 2e ged.

A. Houpperichs, 2e ged.

B. Terhorst, 3e ged.

Examen Nederlandsch M. O.:

P. Dezaire.

(De examenlijst is afgesloten 1 Juli.)

Werden benoemd:

tot Lid van den **Raad van Nederlandsch-Indië:**

A. M. Hens, Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden.

tot Lid van **Gedeputeerde Staten v. Limburg:**

J. Poels, oud-lid der Tweede Kamer, te Venray.

tot **Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw:**

Mr. J. B. Bomans, Lid van de Tweede Kamer, te Haarlem.

Mr. H. Paulussen, Lid van Gedeputeerde Staten van Limburg, te Maastricht.

tot **Officier in de Orde van Oranje Nassau:**

Dr. G. Bauduin, Kanunnik, Prof. aan het Groot Seminarie, te Roermond.

Dr. J. van Loon, oud-lid der Eerste Kamer, te 's Gravenhage.

tot **Ridder in de Orde van Oranje Nassau:**

J. C. Halmans, pastoor, te Buchten.

J. Kellenaers, oud-hoofd O. L. Sch., te Broekhuizen.

G. Beckers, wethouder, te Roermond.

J. Snackers, voorzitter der Koninklijke Zangvereeniging Roermonds Mannenkoor, te Roermond.

O. van de Loo, burgemeester, te Venray.

J. Glaudemans, pastoor, te Wanroy.

tot **Ridder in de Orde van den H. Gregorius**, van den H. Stoel:

K. Janssens, te Tilburg.

Dr. A. Jorritsma, te Zwolle.

tot **Officier in de Kroonorde van België:**

Mgr. Prof. Dr. Jos. Schrijnen, hoogleëraar, te Nijmegen.

Werden begiftigd:

met het **Eerekruis Pro Ecclesia et Pontifice**, van den H. Stoel:

W. Hoens, Hoofd der School, te Doenrade.

J. Esser, notaris, te Princenhage.

J. Glaudemans, pastoor, te Wanroy.

met het **Onderscheidingsteeken van het Duitsche Roode Kruis:**

in de Tweede Klasse:

Fr. Poels, rector, te Heerlen.

OVERLEDENEN.

(achter den naam is het geboortejaar aangegeven.)

J. M. Evers (18..), arts, te Heerlerheide.

P. H. Geusens (1852), rustend pastoor, te Nederweert.

Mr. J. Bink (1868), kantonrechter, te 's Bosch.

H. van den Goor (1858), rustend deken, te Grubbenvorst.

H. Reynen (1855), pastoor, te Oirlo.

J. Rijs (1869), rector, te Haelen.

A. Welschen, O. P. (1880), te Rotterdam.

L. Jenniskens (18..), veearts, te Helden.

Dr. V. Dubois (1859), lid Gedep. Staten Limburg, te Utrecht.

H. Linssen (1856), oud-hoofd der school, te Grubbenvorst.

J. Meentz (1909), te Simpelveld.

J. Moubis (1844), rustend rector, te Venray.

M. H. Pubben (1882), rector, te Stokershorst.

J. Stassen (1850), rustend pastoor, te Heerlen.

J. van Oeyen (1895), te Venlo.

J. Th. Janssen (1870), pastoor, te Limbricht.

A. Joosten (1856), deken, te Gennep.

A. Snieders (1910), te Dommelen.

J. Heymans (1864), te Chèvremont.

J. Alberdingk Thijm S. J. (1847), te Mariëndaal-Grave.

J. Neys S. J. (1853), te Faytlez-Manage (B.).

R. I. P.

IN MEMORIAM.

.....

Jhr. Mr. G. L. M. H. Ruys de Beerenbrouck, †

Staatsraad i. b. d., Oud-Minister van Justitie, Oud-Commissaris der Koningin in Limburg.

Op zijn echt stemmige en toch waarlijk mooie landgoed Wolfrath, gelegen te Holtum, gem. Born, overleed op 6 Februari 1.1 in den gezegenden ouderdom van ruim 83 jaren de oud-Commissaris der Koningin in Limburg Jhr. Gustave Ruys de Beerenbrouck. Rolduc mocht dezen doode niet tellen onder de zijnen, maar mocht jaren lang zijn groote sympathie ondervinden en zijn krachtigen steun, telkens wanneer daarop een beroep werd gedaan, en daarom komt het ons niet meer dan passend voor, enkele woorden van erkentelijke hulde aan zijne nagedachtenis te wijden in ons jaarboek.

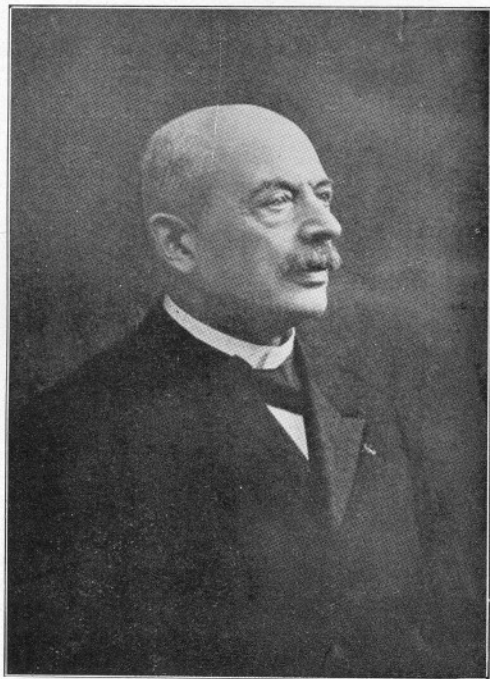
Meerdere malen gedurende zijn leven, wanneer gedenkwaardige gebeurtenissen daartoe aanleiding gaven en spontaan, unaniem bij zijn sterven werd Jhr. Ruys geprezen en gehuldigd, als de noeste werker tot de laatste ure, als de krachtige bestuurder, die de teugels in eigen handen hield en van geen wijken wist, zoolang hij meende het goede voor te hebben, als de ware edelman, op wiens schild geen vlekje rustte, als de echte Nederlander, die zijn land en zijn koningin liefhad en diende met onbezweken trouw, als de geboren Limburger, die heel de provincie kende, bestuurde en rusteloos haar hoogste belangen voorstond; als de vrome, onverschrokken Katholiek, die in zijn godsdienst zijn kracht zocht en vond, en dien naar buiten beleed zonder eenig menschelijk opzicht; die meer dan iemand anders door zijn woord, zijn voorbeeld, zijn daad het halfslachtige liberalisme verdreef van het Limburgsche erf, kortom als de man, op wien zoo echt van toepassing was het gezegde van Shakespeare „This was a man” en dat andere, hij was „een Katholiek van de daad”. Het ligt

niet op onzen weg, daarover uit te weiden. Voor ons oog rijst op dit oogenblik de krachtige, statige gestalte van Jhr. Ruys, zooals wij hem zoovele malen mochten zien verschijnen te Rolduc, niet alleen bij zijn administratieve bezoeken, maar ook als er te Rolduc groote feesten werden gevierd of als het schooljaar besloten werd met een plechtige prijsuitdeeling.

Dan ontbrak hij nooit en zagen wij hem naast den Roermondschen Kerkvoogd, het bewijs leverend van eendrachtig samenwerken van kerkelijk en burgerlijk gezag in onze provincie. Dan nam de gouverneur altijd plaats op het hooge priesterkoor, om van nabij den plechtigen dienst, waarmee onze feesten begonnen, bij te wonen, ons stichtend door zijn diep geloof en zijn kinderlijke vroomheid.

Dan nam hij trouw het woord aan den feestdich om te getuigen van zijn sympathie voor Rolduc, om zijn jonge toehoorders op te wekken tot werklust en plichtsbetrachting, tot liefde voor vaderland en vorstenhuis, maar niet minder tot levendigen godsdienstzin en daadwerkelijke liefde voor Gods Kerk. En al bouwde de hooge spreker soms lange perioden, die niet altijd gemakkelijk waren te volgen, en al klonk zijn toon soms wat hard en scherp, de jongens luisterden naar hem en namen voor heel hun leven een onuitwischbaren indruk mede van den man en hetgeen hij hun voorhield, een indruk, die hun later moed gaf, om trouw te blijven aan hun beginselen.

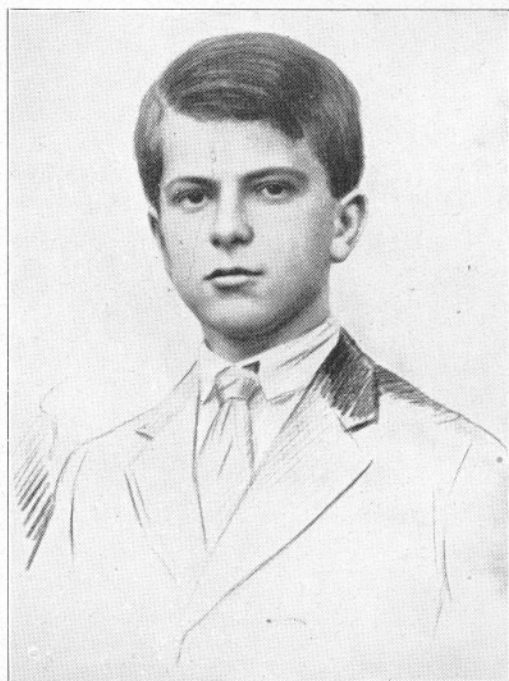
Daarvoor zij den edelen ontslapene onze dankbare hulde gebracht, terwijl wij verzekeren, dat wij bidden voor de rust zijner schoone ziel.

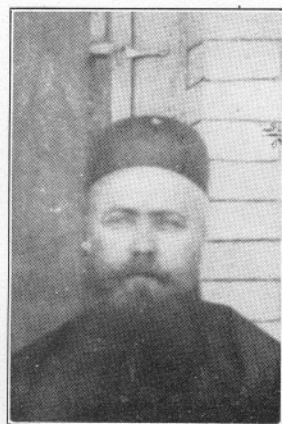
Jhr Mr. G. RUIJS DE BEERENBROUCK †

H. LINSSSEN †

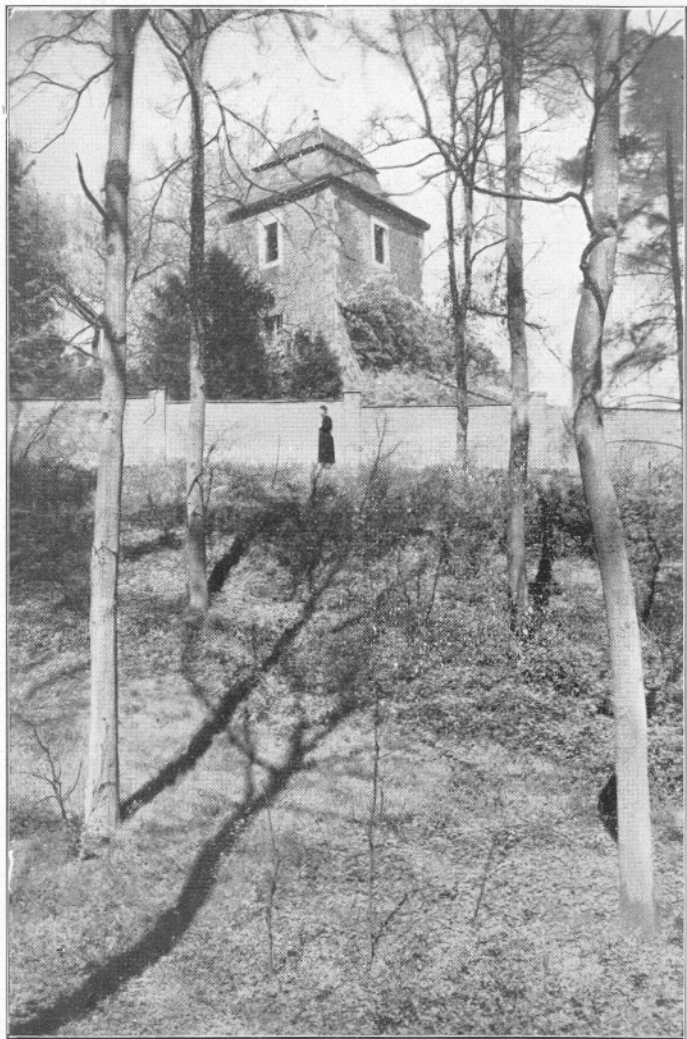
A. SNIEDERS †

JOS. ALLOFS †

F. LEMMENS 1899—1926

TUINTOREN KLEIN ROLDUC

J. C. Alberdingk Thijm, S. J. †

Terwijl dit Jaarboek reeds ter perse was, vernamen wij met diepe ontroering het bericht van het overlijden van Pater J. C. Alberdingk Thijm. Wij stellen ons voor, het volgend jaar, de 66-jarige relatie van Pater Thijm met Rolduc uitvoeriger te behandelen, en meenen derhalve nu te mogen volstaan met een kort woord van eerbiedige en dankbare herinnering aan den oudsten en trouwsten medewerker van ons Jaarboek. De oudste: Pater Thijm was in 1847 geboren, met Paschen 1860 kwam hij als leerling naar Rolduc, en bleef er tot de groote vacantie van 1865; de trouwste: elk jaar zonder uitzondering heeft hij een bijdrage tot ons Jaarboek geleverd.

Pater Thijm was een van de eersten, die ons in 1921 hun sympathie betuigden met het plan tot uitgave van het Jaarboek, en ons beloofde, „daarin enkele oude herinneringen vast te leggen, ten blijk van blijvende dankbaarheid voor het daar (te Rolduc) ontvangene en genotene in zoo ruime mate”. (1 Maart 1921) Van zijn vader, Jos. Alberdingk Thijm, den grooten emancipator, had hij met zijn levendig geloof en innige godsvrucht en zijn hooggestemd schoonheidsgevoel ook de kunst geërfd van het schrijven van de keurige en geestige brieven, die wij, evenals zoovele anderen, als een schat bewaren. Drager en waardig erfgenaam van een eerbiedwaardigen naam, was hij ons als medewerker dubbel welkom om de trouwe en oprechte sympathie voor Rolduc, die steeds uit zijn zoo fijn verzorgde bijdragen sprak. Men behoeft slechts zijn artikelen in de 6 thans verschenen Jaarboeken door te lezen, om een onuitwisbaren indruk te ontvangen van de edele persoonlijkheid van den schrijver.

Aanvankelijk door zijn vader voor den handel bestemd, had Pater Thijm te Rolduc op werkelijk providentieele wijze zijn roeping voor het Priesterschap gevonden. Hij schreef 't ons op 16 April 1921: „Dat is een ware *coup de grâce* geweest, en wel onder de preek op St. Aloysius, die Prof. Everts

op Zondag, 21 Juni 1863, hield. Toen ik hem dat den volgenden morgen kwam mededeelen, viel hij mij schreiend om den hals, en berichtte het aanstonds mijn vader, wiens plannen daardoor plotseling in duigen vielen”. Aan de leiding van den lateren Directeur, Mgr. Dr. W. Everts, sinds 1855 de intieme vriend en raadgever van zijn vader, heeft Pater Thijm veel te danken gehad. We weten 't uit zijn eigen, telkens herhaald, getuigenis, alsook uit de correspondentie tusschen Directeur Everts en Jos. Alberdingk Thijm gevoerd, die reeds gedeeltelijk gedrukt is, en waaruit wij later nog 't een en ander hopen te publiceeren. Was 't wonder, dat de herinneringen van den oud-Rolducien zich telkens weer concentreerden „om den persoon van hem, aan wien ik voor alles daarbij moest denken, en aan wien de broer van v. Deyssel wel een soort van amende honorable, hoe dan ook, verschuldigd was.” (16 April 1921)?

De belofte, ons toen gedaan, heeft Pater Thijm op schitterende wijze vervuld. Te grooter was onze teleurstelling, toen hij ons op 17 Mei van dit jaar bij de toezending van het artikel, dat men in dit Jaarboek zal vinden, voorstelde, met de behandeling van de overige „Bouquets” in het volgend Jaarboek zijn medewerking te staken. „Omnia tempus habent, en ik voel, dat mijn tempus tacendi gekomen is. Intusschen is 't mij aangenaam, aldus ten einde toe mijn dankbare sympathie aan Rolduc, en aan hem, die er mijn vaderlijke leidsman geweest is, aan den dag te mogen leggen.” Het potloodschrift na de vroeger altijd zoo zorgvuldig geschreven brieven deed reeds erger vermoeden. Twee weken later stuurde zijn medebroeder, Pater van Miert, ons nog op verzoek van den doodzieke de copie voor 1927. In de Maasbode van 23 Juni schreef dezelfde P. van Miert: „Tot in den laatsten tijd herleefde bij de geringste aanleiding Rolduc weer spontaan voor zijn geest, en geen schaduw scheen dat heerlijke beeld te verduisteren.”

Op 22 Juni bereikte ons het doodsbericht

„Na een benijdenswaardig leven van intens en langdurig arbeiden, schreef ons zijn overste, Pater Bosch van Amelisweerd, bracht een korte ziekte met bewonderenswaardig geduld doorstaan een kalmen dood, die niet zoozeer was een afscheid van het vergankelijke, als wel een blij heengaan naar den hemel. Rolduc mag groot gaan op dezen oudleerling en dit te meer omdat de heilige

Pater Thijm zelf met zooveel liefde en dankbaarheid terugdacht aan de jaren in Rolduc doorgebracht en de goede indrukken daar ontvangen.”

„De heilige Pater Thijm”: zoo zal de herinnering aan dezen beminnelijken mensch en vromen priester ook bij ons voortleven. Rolduc heeft, hopen we, een voorspreker te meer in den hemel.

H. Linssen. †

Met den heer Hendrik Linssen is een der beste oudleerlingen van onze voormalige kweekschool en een der verdienstelijkste onderwijzers van het Roermondsche Bisdome heengegaan. Als oudonderwijzer van onze scholen verdient zijn gedachtenis een bijzondere plaats in ons Jaarboek. Geboren te Beegden 15 Mei 1856, vertoefde hij als leerling te Rolduc van 1872—1876. Na reeds in 1875 de acte Fransch te hebben behaald, volbracht hij op 9 Mei 1876 met goed gevolg het onderwijzers-examen en werd reeds op 1 Juli d.a.v. aangesteld tot onderwijzer te Rolduc, welke betrekking hij bekleedde tot 1 Maart 1880. Intusschen vond hij nog gelegenheid, in 1877 de acte Duitsch en in 1879 de Hoofdacte te behalen. In 1880 werd hij benoemd tot hoofd der school te Grubbenvorst: gedurende meer dan 40 jaar, tot 1922, heeft hij dit ambt met bewonderenswaardigen ijver vervuld, en daarmee een heel dorp 'n opleiding gegeven, die niet alleen uit gewoon schoolonderwijs bestond, maar een werkelijke opvoeding beteekende. Linssen was een onderwijzer, die voortdurend gedragen werd

door het bewustzijn, dat hij in den beperkten kring zijner werkzaamheid een gewichtige en verantwoordelijke taak te vervullen had, die er een was van echte zielzorg. 'n Goed onderwijzer is in elke parochie de beste hulp voor den priester, en in onze Noord-Limburgsche dorpen, waar Kerk en school nog zoo vruchtbaar kunnen samenwerken voor de heele bevolking, daar heeft de onderwijzer ook in de godsdienstige en zedelijke opvoeding der jeugd een aandeel, dat het werk van den priester in gewicht nabijkomt en in moeilijkheid vaak overtreft. Met diepen godsdienstzin en onuitputtelijk geduld heeft Linssen een menschenleeftijd lang zijn rijke talenten aan dit werk besteed, daarbij zelf steeds 't voorbeeld gevend van onkreukbare trouw aan de beginselen, die hij zijn leerlingen voorhield. Na enkele jaren van welverdiende rust is hij op 4 Jan. 1926 te Grubbenvorst overleden. De Goddelijke Zaligmaker moge dezen trouwen dienaar, die met Hem op aarde den titel van „Meester” mocht deelen, ruimschoots beloonen!

A. Snieders. †

Midden in de Paaschvacantie bereikte de meesten onzer door een krantenbericht de droevige tijding, dat een der leerlingen van Rolduc, August Snieders, bij een motorongeluk een plotseligen dood had gevonden. Hoe levendig herinneren we ons den vroolijken en beweeglijken H. B. Sner, dien we pas geleden nog zoo welgemoed op vacantie zagen gaan, om helaas niet meer terug te

keeren! Zijn onverwacht sterven is voor ons allen weer opnieuw een les van waakzaamheid. God moge hem de ontijdige bekorting van een veelbelovend leven met edelmoedigheid vergoeden.

August Snieders was geboren te Dommele 26 Juli 1910, hij kwam als leerling te Rolduc in 1924 en stierf in zijn geboorteplaats 15 April 1926.

Joseph Allofs. ¹⁾ †

Joseph Allofs werd geboren te Arcen (L.) den 6den Juni 1854. Na zijne studiën te Roermond en te Rolduc te hebben voltooid, volgde hij het voorbeeld van verschillende andere Rolducsche studenten en klopte aan bij de Lazaristen te Parijs in September 1875, om daar zijne onmiddellijke opleiding tot missionaris voort te zetten. Het zij gezegd, te Rolduc, waar de missiegeest, de geest van zielenijver en zelfopoffering door woord en voorbeeld steeds met zooveel zorg wordt onderhouden en aangewakkerd, gloeide in die jaren meer dan ooit de geestdrift voor het missionarisleven: telkens, bij het sluiten van een studiejaar zong meer dan een student voor altijd zijn Adieu aan Rolduc, het beminnelijk oord zijner jongelingsjaren, om aan de heidenen tegelijk met den schat des Ge-loofs den vrede en het geluk des harten te brengen.

Op een herfstdag van 1875 verscheen eensklaps op de speelplaats van het College te Roermond een groote forsche jonge man: het was Joseph Allofs. Hij stond daar bij den ingang in ernstige, onbeweeglijke houding, een glimlach op de lippen, met zijne heldere oogen beschouwde hij die spelende jeugd. „Die gaat naar China missionaris worden”, fluisterden de kleineren elkander met bewondering in de ooren, en, wie weet, voor meer dan een hunner was die plotselinge verschijning misschien het uitgangspunt eener roeping, die hen later geleid heeft tot het opofferevend missionarisleven tusschen de arme heidenen of tot het volmaakter leven in het strenge klooster. Inderdaad, de roeping tot het priesterschap, waarvan het missionarisambt een der edelste vertakkingen is, vindt niet zelden haren oorsprong in een schijnbaar onbeduidend toeval. Als een nietig zaadje wordt door God de „zin” om missionaris te worden, in het hart van den jongeling neergelegd, en gelukkig hij, in wiens hart die kostbare kiem zich vrij en onbelemmerd kan

ontwikkelen om tot rijpheid te komen. Helaas! gebeurt het daarentegen soms niet, dat het zaadkorreltje, verre van op te groeien en vruchten te dragen, door de doornen en distels van aardsche zorgen en bezorgdheden wordt verstikt en sterft? Herhaalt zich nooit de geschiedenis van den jongeling uit het Evangelie, die zich eveneens ontevreden en onvoldaan voelde met een oppervlakkig alle-daagsch leven te leiden, en naar een verheverner doel, naar een hooger ideaal meende te kunnen en te moeten streven? De Zaligmaker, zoo lezen wij, die hem met zijn alles doordringenden blik aanschouwde, en hem liefhad, stelde den jongen man voor, alles te verlaten en Hem te volgen, m.a.w. missionaris te worden. Arme jongeling! wiens hart gehecht was aan wereldsche goederen, want, voegde de Evangelist er bij: „Hij had vele bezittingen”. Door het woord van Jezus terneergeslagen, ging hij bedroefd heen, en, in plaats van den Zaligmaker te volgen en misschien naast de Apostelen een der kolommen Zijner Kerk te worden, verkoos hij als een welgezeten heerboer van het vet der aarde te genieten, om daarna een vreedzamen dood te sterven te midden van zijn diepbedroefde erfgenamen.

Joseph Allofs had God's stem gehoord, en, zonder om te zien, met al de edelmoedigheid zijner twintig jaren, hare ingevingen ingewilligd en opgevolgd. Hij trad in bij de Lazaristen, legde twee jaren later de Ge-lofte af om als missionaris zijn leven lang te arbeiden, en vertrok, na in 1880 het Priesterschap te hebben ontvangen, naar Peking. Joseph Allofs ook is een onzer voorgangers, want de eerste jaren van zijn missionarisarbeid wijdde hij aan een gedeelte van ons tegenwoordig Vicariaat van Yungpingfu. Opvolger van Pater Wijnhoven, eerst gedurende een korten tijd aan de Procuur te Tientsin en daarna aan het hoofd van het District van Suenhoafou, woonde hij, in 1892 als theologant van Z.D.H. Monseigneur Hamer, roemrijker gedachtenis, de derde gewestelijke Synode bij.

1.) Dit artikel is door ons met toestemming van de redactie overgenomen uit: „St. Vincentius a Paulo, Missietijdschrift der Lazaristen”, jg. 15 (1925), blz. 123-126.

Met zachte hand en wijs beleid bestuurde Directeur Allofs zijn uitgebreid District. Zijn krachtig en gespierd gestel beloofde hem nog lange jaren met vrucht en zonder hindernis het missionarisleven te mogen voortzetten, toen de typhuskoorts, die, vooral in die jaren zoo vele jonge krachten ten grave sleepte, ook hem ter neer sloeg. In de lente van 1894 zou hij, volgens afspraak, een zijner missionarissen, die op twee groote dagreizen van hem verwijderd was, een bezoek brengen. Op den bepaalden dag werd P. Allofs door den missionaris met blijdschap verwacht. 's Avonds kwam een ruiter aansnellen, en de missionaris liep in allerijl naar buiten om zijn Directeur en vriend welkom te heeten. Helaas! hij ontving slechts de droevige tijding van zijne ernstige ziekte. 's Anderendaags, op Sacramentsdag, was de missionaris nog vóór den avond te Suenhoafou en vond den armen zieke, die hem evenwel nog goed herkende, in hopeloozen toestand. In eenige dagen had de koorts zijne krachten ondermijnd en vernield; onbeweeglijk en machteloos lag hij daar op zijn sterfbed. Onverwijd werden hem de Sacramenten der Stervenden

toegediend. Tegen alle hoop in bleven de Chineezzen vertrouwen stellen in een laatste middel dat zij wilden probeeren. Een witte duif werd gehaald, terstond een paar plukjes dons onder haar buik uitgerukt, zonder bloedvergieten een kerfje met een scherp mes aangebracht en de duif zoo tegen de buikholt van den zieke gedrukt. Het duurde slechts eenige oogenblikken of het arme diertje begon te hijgen en te snikken, liet het kopje hangen en gaf den geest. *) Terwijl aldus een tweede en nog een derde witte duif het koortsgif van den stervende in zich schenen op te zuigen, zag men dezen lichter en sterker ademen. Het bleek nochtans te laat, en, na den nacht bewusteloos te hebben doorgebracht, ontsliep Pater Allofs den volgenden morgen zacht en kalm in den Heer.

† F. GEURTS,

Apost. Vic. van Yung ping fu.

*) De missionaris, volstrekt niet begrijpend waarom het precies witte duiven moeten zijn, liet een paar andere halen. Deze schenen wel een taaier leven te hebben, doch konden evenmin de proef doorstaan en stierven op hare beurt.

VOOR ZESTIG JAAR.

OUDE HERINNERINGEN EN BRIEVEN

11 Oct. 1925.. heden is het zestig jaar geleden, dat ik met mijn nu vijf maand geleden overleden oudsten broeder, onder bescherming van den toenmaligen leerling der Rhetórica Xavier Neujean (in 1924 overleden als pastoor van Bocholtz) en in gezelschap van nog een half dozijn andere studenten ¹⁾ uit de Peel en Maastreek,

¹⁾ Zoover ik mij kan herinneren behoorden tot het gezelschap nog de heeren: Jean Willems uit Velden, later President van het Amerikaansche College te Leuven, thans Pronotarius Apostolicus, lid van het bestuur der „Anima" en consulator van verscheiden Congregaties te Rome; De oudste Jean Verhaag was naderhand pauselijk zouaaf en overleed op jeugdigen leeftijd. De jongere Louis, werd missiepriester in America, werkte er lange jaren, bekleedde er een aanzienlijken post. Overleed te Venray 2 Sept. 1914, en werd begraven in zijn geboorteplaats, Grubben-vorst.

waarvan sommigen getooid met het merkteken van den filosoof, den hoogen zijden hoed, voor het eerst de reis naar Rolduc ondernam. Ik zeg de reis, want de tocht duurde zoowat van zonsopgang tot de invallende duisternis; eerst 12 K.M. per karretje van Sevenum naar Venlo, het rendez-vous der reisgenooten, vandaar per gezelschapswagen via Kaldenkirchen (waar gedineerd werd) naar Viersen en verder per „Berg-Märkischen Bahn" naar Herzogenrath. Een dag van dankbaar terugzien op de vele jaren binnen Rolduc's muren doorgebracht, van dankbare herinnering aan de voortreffelijke mannen, wier onderwijs of leiding ik er genomen heb, of die er met mij aan dezelfde taak hebben gearbeid.

Eén is er onder eerstgenoemden, wiens beeld mij bijna dagelijks voor den geest komt. Zelden toch zie ik van uit mijn verblijf in het stille Buggenum, of van den kronkelenden weg door de korenvelden, de torenspits van Haelen boven de hooge boomen langs den ouden Napoleonsweg uitsteken, of de woorden schieten mij te binnen, waarmee op zijn bidprentje de onverwachte dood van Rolduc's tweeden directeur Antonius Lambertus Jansen wordt vermeld. „Il quitta son cher Rolduc — il ne devait plus le revoir! — pour s'en aller mourir à Haelen, auprès d'un de ses amis, devenu son second frère. C'est là que la mort le frappe au moment que les professeurs, les élèves et tous les amis de Rolduc se disposaient à célébrer la fête jubilaire de l'existence de cette maison et celle du 25e anniversaire de la prêtrise de son digne Supérieur.”

De bijzonderheden omtrent deze droevige gebeurtenis zijn uit vorige Jaarboeken bekend.¹⁾ De plechtige uitvaartdienst, te Rolduc, op 13 Mei 1868, is een der lichtende punten van mijn geheugen uit het verre verleden. Nog zie ik aan weerszijden van den katefalk op het hooge koor een zwarte strook met in gouden letters de woorden „mon Jésus je Vous aime”, het telkens herhaalde gebed, waarmêe de vrome priester de eeuwigheid inging; en boven het Madonnabeeld tegen den pijler aan den kooropgang, waartegen nu het S. Josephsaltaar staat, een banderol met de bede: „janua coeli ora pro eo”. — Niet minder levendig herinner ik mij, hoe den volgenden dag (een even zonnige Meisdag als de vorige) de opvolger van directeur Jansen, oordeelende dat nu eerst zijn rijk voorgoed begon, terstond na het morgengebed, op den weg door de gangen naar de Kerk ons verraste met een congé „a solis ortu usque ad occasum”.

Veel te jong in die dagen om eenig eigen oordeel over andere eigenschappen van dir. Jansen te kunnen vormen, kan ik enkel zeggen, dat hij op mijn kinderlijk gemoed den indruk gemaakt heeft van innige vroomheid

en diepe godsvrucht, overal waar hij als priester optrad.

In die dingen ziet het kinderoog scherp. Niemand las stichtender dan hij de H. Mis. Zijn voorbidden bij de Kruiswagoefening, elken derden Zondag der maand, altijd in het Duitsch, was als een lijdenspreek. Directeur Jansen leidde die oefening altijd zelf, gezeten op een knielbankje naast de balustrade op het priesterkoor, aan de evangeliezijde voor de eerste helft, aan de epistelzijde voor de tweede helft der staties. In wintertijd bediende hij zich daarbij van een staande patent-olielamp, die hij voorzichtig van het eene bankje overbracht naar het andere.

Als elfjarige heb ik bij hem aan tafel mogen zitten en ondervonden, dat hij een echt liefderijke en goedhartige vader was voor de kleinen. Helaas, hij was te goed en, gelet op de toenmalige gemengde bevolking van allerlei nationaliteit, en de soms vreemde en weerspannige elementen, die ze bevatte, moest hem dit noodlottig worden, zooals de uitkomst heeft bewezen. Hij rekende te veel op het medelijden van „cet âge sans pitié”; zijn eigen hart heeft het moeten misgelden. De studenten, al toonden ze zich nog zoo onhebbelijk, placht hij, „mes chers amis” of „mes chers enfants” te noemen, en dat was hem van harte gemeend. Ook achtten ze hem in hun hart hoog, al was menigmaal de handelwijze van velen daarmee in strijd. Bij tijd en gelegenheid kwam de betere gezindheid wel boven. Zoo herinner ik mij, hoe de goede man in het wintersemester van 1867—68 na eenige weken gedwongen rust wegens zijn hartkwaal, voor 't eerst weer in de eetzaal te midden der zijnen mocht verschijnen, met wat een geestdriftigen jubel hij door de honderden jongens werd begroet. Tot tranen was hij er door bewogen, en met allerhartelijkste woorden sprak hij er zijn dank voor uit, en zijn vreugde weer bij hen te kunnen zijn.

Mag ik nog een paar trekjes toevoegen aan de histoire intime van die dagen? Vader Jansen was geen vriend van rooken, en handhaafde in dit opzicht de aloude traditie uit den Luikschen tijd van Rolduc zooveel mogelijk. Hierbij bedenke men, dat er slechts

¹⁾ Zie Rolduc's Jaarboek 1924, blz. 74.

ruim twintig jaar verloopen waren sedert de verplaatsing van het Luiksche Seminarie van Rolduc naar Sint Truiden. Hij zelf had een afkeer van rooken, en wel ook, zooals hij niet zonder overdrijving verklaarde, om de tong waarop ieder dag het heilig Lichaam des Heeren rustte volstrekt rein te bewaren. Ik kan mij niet herinneren dit woord te hebben gehoord, maar vernam het van een absoluut betrouwbaar getuige.

Op de speelplaats werd nimmer gerookt, binnenshuis evenmin; op hooge feestdagen Kerstmis, Paschen, Pinksteren, enz. was er geen sprake van rooken. Al kan men zich tegenwoordig in dergelijken toestand moeilijk indenken, toen vond iedereen dat heel gewoon en natuurlijk. Om de maand ongeveer, in gewone omstandigheden, en tijdens het wintersemester, werd er een congé gegeven, d.w.z. een buitengewone wandeling 's namiddags van 2 tot 4 uur, waarbij mocht worden gerookt. Bij ongunstig weer kon 't wel eens zes weken worden van 't eene congé tot het andere. Vaste regel was daarbij, dat de leerlingen der drie sixièmes en c.q. der septième allemande van dat twijfelachtig voorrecht waren verstoken. Zij mochten onder geleide van een hebdomadaire en twee filosofen-surveillanten apart op wandeling gaan. Eerst echter deelde de goedgehartige Directeur een behoorlijke portie appels (althans zoolang als er voorraad was) onder hen uit. Ik zie hem nog staan in de eetzaal, tusschen de twee groote deuren die deze zaal met de gelijkvloers gelegen keuken verbinden, een groote mand appels vóór zich en daarvan met beide handen aan elk der uitgesloten een ruim deel toemetende. Druk bezig als hij was, was 't geen kunst voor de begeerigen, om door de eene deur te verdwijnen en langs de andere weer binnen te komen, en nogmaals, alsof men niet reeds de zakken vol had, de handen op te houden tot een nieuwe bedeeeling. Ik geloof niet dat de goede man zooveel slechtheid in zijn „sixièmes” vermoedde.

Maar boven dit opstel staat ook „oude brieven”. Laat het voorgaande daartoe een inleiding zijn.

In Jaarboek 1925 besprak Pater J. C. Alber-

dingk Thijm de vriendschappelijke betrekking tusschen directeur Jansen en Mgr. Jean François Landriot bisschop van La Rochelle en Saintes, later aartsbisschop van Reims. De bibliotheek van Rolduc bevat nog verscheiden deelen „Conférences” van Mgr. Landriot met eigenhandige opdracht van den schrijver aan zijn hollandschen vriend. De aanleiding tot die vriendschap heb ik niet kunnen achterhalen. Niet onwaarschijnlijk is het vermoeden, dat zij te danken is aan de toen brandende kwestie over het gebruik der klassieke schrijvers bij het Christelijk onderwijs, waarbij Jansen de meening van Mgr. Landriot deelde en krachtig verdedigde. Van meer dan één zijde werd mij zulks bevestigd.

Deze vriendschap schijnt reeds van vrij ouden datum te zijn geweest, naar ik uit het volgende opmaak. Toen in 1860, na de berooving van den Kerkelijken Staat van een aanzienlijk deel van zijn gebied door den Koning van Sardinië, allerwege protesten van bisschoppen opstegen tegen dezen roofstaat, werd door een onbekende in de Maas en Roerbode de opmerking gemaakt, dat alleen de fransche bisschoppen zwegen. Vol verontwaardiging verscheen daarop directeur Jansen in de klasse der „Eloquence Sacrée” en las zijn leerlingen een vlammend protest voor van Mgr. Landriot — vermoedelijk hem door dezen toegezonden. „En dan durft men zeggen”, riep hij uit, „dat men de fransche bisschoppen niet heeft gehoord.” Deze bijzonderheid vernam ik van een persoonlijk getuige, een eerbiedwaardig priester, wiens naam ik gaarne wilde, maar niet mag noemen. Denkelijk was het bij deze gelegenheid, dat hij zijn vriend kwalificeerde als „un des plus savants, des plus pieux et des plus jeunes évêques de France” (zie Jaarboek 1925 pag. 84). ¹⁾

Standvastig is de vriendschap gebleven ten einde toe. Twee jaar vóór zijn overlijden ontving Dir. Jansen te Rolduc bezoek van

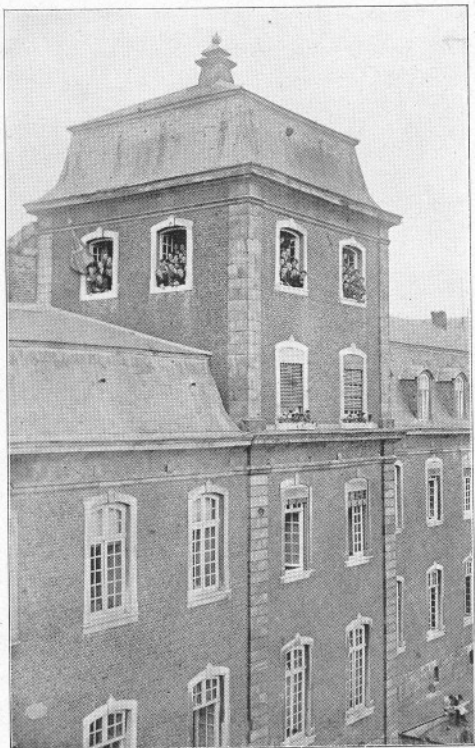
¹⁾ Jean Baptiste François Landriot (geb. 1816 + 1874) werd in 1856 bisschop van La Rochelle et Saintes. In 1867 werd hij, als opvolger van den vermaarden Kard. Thomas Gousset, de 100e bisschop van Reims.

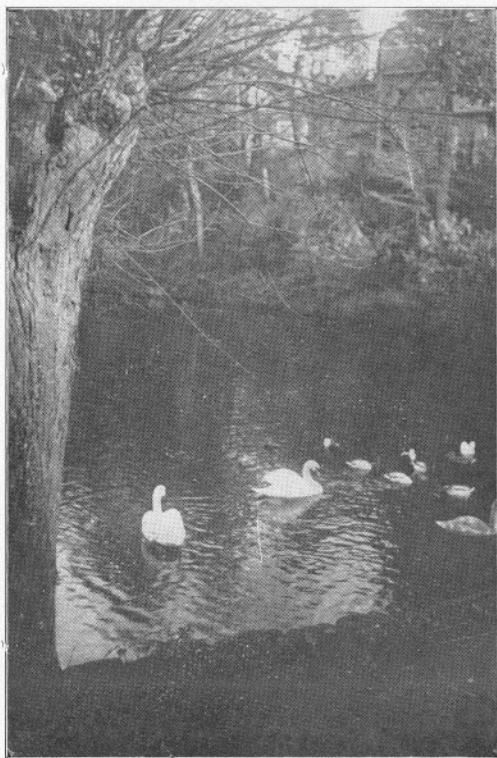
NOORDERGEVEL EN WATERTOREN

WASSCHERIJ EN GASFABRIEK V66R DE AFBRAAK

AFSCHEID VAN HET CASINO

VIJVER MET EENDJES

LA FARCE DU PENDU DÉPENDU

een kanunnik uit La Rochelle, Mons. Savineau, die blijkbaar over zijn onthaal uiterst tevreden is geweest. Eenigen tijd vóór — misschien na dit bezoek was Jansen zelf de gast van Mgr. Landriot in zijn bisschopsstad. Ik kan mij levendig voorstellen, dat de man met zijn innige vroomheid, die hij niet kon verbergen, al had hij het gewild; met zijn bescheiden en innemend uiterlijk, met zijne veelzijdige kennis, met zijn groote vaardigheid in het gebruik der fransche taal en uitgebreide kennis der fransche literatuur, met zijne beschaafde manieren, daar in den vreemde veler sympathie heeft veroverd. Uit enkele namen, die in de hier volgende brieven, genoemd worden, mag men met voldoende zekerheid opmaken, dat hij zijn tijd niet binnen de muren van het bisschoppelijk paleis heeft gesleten, maar door zijn hoogen vriend in de beste Katholieke kringen van La Rochelle moet zijn binnengeleid, en daar zoowel op geestelijke als op leek, een hoogst gunstigen indruk moet hebben gemaakt. Ondubbelzinnig blijkt dit uit twee brieven, na Jansens overlijden, door zijn opvolger ontvangen, welke hier mogen volgen.

De eerste, van Mgr. Landriot, inmiddels tot aartsbisschop van Reims verheven, luidt als volgt:

Archevêché Reims, le 18 avril 1868
de
Reims

Monsieur l'abbé

Je ne saurais vous dire combien j'ai été et je suis affecté de la triste nouvelle, que vous m'annoncez. J'aimais bien cordialement cet excellent M. Jansen; et le perdre aussi vite! Son âme si belle et si pieuse est déjà certainement dans le sein de Dieu, mais cependant comme Dieu peut trouver des taches dans les plus purs, je m'unis de coeur à toutes vos prières pour le cher défunt. Que le Seigneur lui donne la double couronne dont parle l'Apôtre.

Veuillez m'envoyer plusieurs exemplaires de la notice aussitôt qu'elle aura paru.

Veuillez agréer, Monsieur l'abbé, l'expression de mes meilleurs et plus dévoués sentiments.

† JEAN FRANÇOIS,
Archev. de Reims.

Je joins mes plus affectueuses bénédictions pour le corps professoral de votre chère maison.

De tweede is van een dame uit de omgeving van den bisschop, eveneens na Jansen's overlijden aan diens opvolger gericht. Er spreekt ook uit dezen brief heel wat meer dan gewone Fransche beleefdheid.

La Rochelle, 20 avril (1868)

Monsieur

J'apprends à l'instant par Monseigneur l'archevêque de Reims la mort de M. Jansen votre digne et excellent Supérieur. Il m'appela sa soeur en J. C. et je le regrette comme un frère. Mgr. Landriot m'écrivit sa peine profonde de cette perte bien douloureuse pour son coeur, en me disant que je puis m'adresser à vous, Monsieur, pour connaître les détails de ce cruel événement; je suis désolée plus que je ne saurais l'exprimer, d'avoir perdu un ami si distingué, si dévoué! C'est sous les auspices de Mgr. Landriot que j'avais formé une si précieuse connaissance. Il était venu à La Rochelle, il m'invitait à aller à Rolduc, et voilà ces liens brisés sur la terre, cette âme si belle, si aimante est dans le sein de Dieu. Elle ne cessera pas de nous aimer, nous prions pour elle, mais j'en ai la confiance, c'est notre excellent et vénérable ami qui sera notre protecteur auprès de Dieu.

Je vous serai très reconnaissante, Monsieur, si vous voulez bien me parler un peu de celui que nous pleurons avec vous, et si vous avez la bonté de m'adresser ce qu'on pourra écrire sur votre tant regretté Supérieur. Je vais communiquer la douloureuse nouvelle de sa mort à Mr. le Chanoine Savineau, à qui il avait fait un si fraternel accueil à Rolduc il y a deux ans. Il partagera le chagrin que j'éprouve; toutes les personnes

qui l'ont vu pendant ton trop court séjour à La Rochelle ne l'ont pas oublié et lui donneront de sincères regrets. Je puis nommer Madame de Gourville, qui avait eu l'honneur de le recevoir à la campagne avec plusieurs ecclésiastiques.

Veillez, Monsieur, agréer l'expression du profond respect de

votre dévouée servante
L. FASQUEL.

Rue de l'Evêché No. 14.
à La Rochelle (Charente Inférieure)

Bekend zijn de vriendschappelijke betrekkingen welke de gravin van Nassau, Henriëtte d'Oultremont, tweede vrouw van Koning Willem I, als weduwe het kasteel Rah tusschen Richterich en Aken bewonende, onderhield met Rolduc.¹⁾ Ter illustratie daarvan schrijf ik nog een paar oude brieven af. De eerste is gericht aan dir. Jansen, den 12 Juni 1859, dus op den vooravond van S. Antonius, zijn naamfeest. Hij bevat dan ook een gelukwensch, ter begeleiding van een feestgeschenk. De gravin was kort geleden teruggekeerd van een lange reis naar Spanje, waarop de toenmalige provisor van Rolduc, Godefridus Baetsen (in 1884 overleden als pastoor-deken van Venlo) het voorrecht had gehad, haar als „aumônier” te mogen vergezellen. Wie Baetsen van nabij gekend hebben, weten dat hij daarvoor berekend was; hij was een ernstig, vroom priester en een gentleman. Als herinnering nu aan die reis en als feestgave biedt zij den directeur een schilderijtje aan op koper, in vergulde lijst, de Moeder der Smarten voorstellende, waarvan de herkomst in den brief vermeld wordt. Dit schilderijtje werd later eigendom van dir. W. Everts, die het in hooge eere hield, en kwam na diens overlijden in 1900 weer naar Rolduc terug. Thans hangt het in de zaal van het bisschoppelijk „quartier”.

Ziehier den brief der gravin:

12 juin 1859

Monsieur le Directeur,

Je regrette bien de ne pouvoir venir moi-

même vous offrir mes félicitations et mes bons vœux pour que le beau jour de fête se renouvelle autant que possible et surtout aussi heureusement. Je prie la Ste Mère de Dieu, dont je vous envoie un petit tableau, que j'ai rapporté de Séville, d'exaucer à cet égard par son intercession tous mes souhaits. Je suis dans l'attente d'un chagrin qui me pèse d'avance sur le cœur. Mon frère avec lequel vous avez diné à Rah, et à la santé duquel vous avez eu la bonté de porter un toast pour l'anniversaire de la bataille de Waterloo, où il était, nous donne beaucoup d'inquiétude. Je l'attendais ici et ses enfants m'écrivent, qu'il est trop faible pour se mettre en route, ses forces diminuent chaque jour. Nous craignons beaucoup que ce ne soit l'approche de sa fin! il a bientôt 80 ans. Cela m'empêche de faire aucun projet. Je lui ai proposé d'aller chez lui. Je me vois privée de vous prier de fixer le jour de votre visite avec le Séminaire ici, ne sachant pas, si je devrai partir pour la Haye, si mon frère désire me voir. Dieu veuille que mes inquiétudes ne se réalisent pas; alors je réclamerai cette visite, qui est un véritable jour de fête pour moi. Veillez en attendant recevoir l'assurance de mes sentiments de vénération et de considération distinguée.

Ctesse DE NASSAU,
née d'Oultremont.

De tweede is een antwoord aan professor W. Everts, die in het voorjaar van 1863, in gezelschap van zijn voormaligen collega, toen kapelaan te Maastricht, later pastoor te Valkenburg, Theodoor Ariëns, en beider vriend den architect P. J. H. Cuypers, voornemens was een reis naar Rome te ondernemen. Die reis, toen nog een onderneming van belang, had werkelijk plaats, en duurde van Zondag Oculi, 8 Maart, tot daags vóór Pinksteren, 23 Mei. Die lange duur mag niet verwonderen. Immers de tocht ging over Parijs, en van daar was wel de kortste weg naar Rome over Marseille en per schip naar Civitá Vecchia; om echter Noord-Italië te zien gingen men over den Mont Cenis naar Turijn. In Italië zelf werd soms dagen lang gereisd per huurkoets, waarbij vooraf een formeel schrift-

¹⁾ Zie Rolduc's Jaarboek 1922, blz. 15, en 1923, blz. 63.

telijk contract met den *vetturino* werd afgesloten. Dusdoende werden tal van plaatsen bezocht, die, ofschoon niet onmerkwaardig, thans buiten de route der touristen liggen. Te Rome ging het heel wat gemoedelijker toe dan heden ten dage, met name wat pauselijke audienties betreft. De toeloop van vreemdelingen was gering in vergelijking met thans; vandaar dat de H. Vader Pius IX vrij gemakkelijk te genaken was. Dit blijkt o.a. uit het dagboek van een der reisgenooten, waar op datum van 16 April aangeteekend staat: „afscheidsaudientie bij den H. Vader”.

Nu had prof. Everts aan de gravin, zooals toen ter tijd gebruikelijk en raadzaam was, aanbevelingsbrieven gevraagd bij invloedrijke personen te Rome. Daarop volgde dit antwoord.

Paris, 5 février 1863.

Monsieur le Professeur,

Je serais très charmée de vous être utile et si une lettre de recommandation pour notre Ministre des Pays-Bas pouvait vous convenir, je m'empresserai de vous la remettre à votre passage à Paris. Je n'ai point conservé de relations à Rome depuis douze ans que je n'y ai été. Le peu de personnes que j'y connaissais sont mortes, les autres l'ont quittée. Vous ne choisissez pas le plus beau moment possible pour faire un voyage en Italie, mais il est vrai, que les beaux jours de ce Pays sont passés! Ayez la bonté de présenter mes compliments à Mr. le Directeur du Séminaire et aux Messieurs que j'ai le plaisir d'y connaître. Je m'en fais un véritable de vous voir ici le mois prochain et de

vous renouveler l'assurance de ma parfaite considération.

Ctesse DE NASSAU.

L'abbé Kreuz et Melle Emerie me prient de vous dire mille choses aimables de leur part.

Onnoodig te wijzen op de groote welwillendheid waarvan in beide brieven de hooge Vrouwe blijk geeft jegens Rolduc en zijn bewoners.¹⁾

Laat ik het voorloopig hierbij laten, en eindigen met een te Rolduc, althans voorheen, welbekende formule: „le reste à plus tard”.

Buggenum.

H. W. H. EVERTS.

¹⁾ Wij drukken hier den tekst af van het bidprentje van de Gravin van Nassau, naar een exemplaar, ons welwillend toegezonden door Mgr. H. Everts.

Priez
Pour le repos de l'âme
d'Henriette Adrienne Louise Flore
Comtesse de Nassau,
Née Comtesse d'Oultremont.
Décédée le 26 Octobre 1864.

Une force mêlée de grâce est le vêtement de la femme forte; et la vue de la mort n'a point altéré son sourire.

Elle a ouvert la bouche à la sagesse, et la loi de la clémence est sur ses lèvres. (Prov. 30, v. 25—26).

Nous vous rappelons, Seigneur, votre servante si pieuse et si fidèle envers vous, si affectueuse et si bonne envers les siens, si douce et si compatissante envers tous ceux qui l'approchaient. (St. Augustin).

Ce que j'ai donné, je puis l'ôter quand il me plaît. Ce que je donne est toujours à moi; ce que je reprends n'est point à vous, car c'est de moi que découlent tout bien et tout don parfait. (Imitation).

Mon Jésus, miséricorde! (100 jours d'indulg.).
R. I. P.

Rondom de Heiligdomsvaart.

Naast de vier groote en talrijke kleinere heiligdommen, die getoond worden bij de zevenjaarlijksche Heiligdomsvaart naar Aken, wordt de aandacht nog getrokken door den enormen gouden kroonluchter in den Akener Dom. Dit, naar het heet, van massief goud

vervaardigd kerkornament is een geschenk van Keizer Frederik Barbarossa aan den Dom. Door de Franschen zou, naar beweerd wordt, het ornament ontdaan zijn van een reeks figuren en beelden, apostelen en andere heiligen voorstellende.

Stichter der Munsterkerk was Keizer Karel de Groote, die gedurende zijn langdurige regeering (768—814) het grootste deel der vereerenswaardige en vereerde heilighdommen te Aken heeft bijeengebracht.

Frederik Barbarossa (1152—1190) nam volgens zijn eigen zeggen den grooten Karel tot model, al volgde hij op lange na niet altijd zijn voorbeeld. Dientengevolge stelde Frederik zich ten doel, zijn held te doen plaatsen op de lijst der Heiligen. Door veroverings- en heerschzucht in conflict gekomen met den Paus, bewerkte Frederik achtereenvolgens de verkiezing van drie tegenpausen, van wien hij Pascalius III voor zijn denkbeeld, de heiligverklaring van Karel den Groote zocht te winnen.

De (ware) Paus Alexander III had kort tevoren koning Eduard van Engeland op de lijst der Heiligen opgenomen. Pascalius, niet willende onderdoen voor Alexander, gaf, wellicht mede uit politieke berekeningen en ijdelheid, toe aan 's keizers wensch. Kerstmis 1165 werd met groote plechtigheid het lijk, of liever de resten, van Karel den Groote opgegraven op gezag en met toestemming van den anti-paus en onder goedkeuring van

alle wereldlijke en geestelijke vorsten van Frederik's rijk, waarna de heiligverklaring door Pascalius III volgde. Volgens de Gouden Bul van Frederik zelf (afgegeven 8 Jan. 1166) geschiedde dit op 29 Dec. 1165.

Daar geen der wettige Pausen ooit tegen deze heiligverklaring bezwaar gemaakt heeft, al was ze ook gedaan door een tegenpaus, is hun zwijgen beschouwd als een stilzwijgende goedkeuring, en volgens Benedictus XIV bestaat er geen bezwaar, om Charlemagne als gelukkig in bijzondere kerken te vereeren. Ofschoon in sommige kerken uit vroom aandenken aan den grooten keizer jaarlijks nog een dienst gehouden werd voor zijn zielrust, herdachten andere zijn sterfdag als dien van een gelukzalige, speciaal te Aken, waar zijn vereering gewettigd werd door den Bisschop van Luik.

In 1471 beval Robert, bisschop van Keulen, dat in de parochies van het land van Aken, die tot zijn diocesis behoorden, het feest van Karel den Groote zou gevierd worden, evenals in de parochies, die onder Luik stonden. (Een en ander uit Ernst, *Histoire du Limbourg*, t. III, p. 135 vlg.)

G. WIDDERSHOVEN.

Heilighdomsvaart Aken 1925.

Een echt intiem hoekje was 't, waar we moesten wachten; een straatje, dat met z'n dorpshuisjes als een verrassing voor je ligt als je pas door de grootstadsstraten gewandeld hebt; een stil eenvoudig plekje, echt om te bidden. En hier wachten we nu vóór den grooten Domtoren op 't beginnen der plechtigheid. 't Is loom warm; maar de zon maakt alles vandaag zoo echt vredig-feestelijk, dat niemand klaagt.

Uit een donker-beschaduwde zijstraatje komen processies uit de omliggende dorpen; eenvoudige menschjes zijn 't, de rozenkransen in de ééne, een mandje of krantenpapierpakje met brood in de andere hand. Ze bidden, stildevoot, eenvoudig, zooals dat hier past.

't Is stil!...

't Gedempte stemmengeroezemoes houdt plotseling op als in de verte muziek klinkt, en heldere mannenstemtonen nu en dan naar ons overwaaien.

De plechtigheid der reliquiënvertooning is begonnen; we kijken naar den torenomloop, knipoogend tegen de zon.

Daarboven, heel hoog, krioelt een processie voorbij: kruisdragers, wierookers.... de harmonietonen worden duidelijker, dáár.... de instrumenten weerkaatsen kinkelend de felle zonnestralen; dan sterft de muziek weer weg.

Maar opeens staat een witte priesterge-daante met frisch-rood boek voor de balu-

trade, en in korte, scherpe zangtonen kondigt hij de eerste reliquie aan: het onderkleed der H. Maagd: „Man wird Euch zeigen“....

Een rood tapijt golft over 't hekwerk, bischopspurper schemert tusschen de kolommen, het heiligdom wordt ons vertoond, zacht opbollend in den wind, maar dan glad gehouden door priesters met ivoeren staven....

De processie trekt verder; je voelt de ontspanning onder 't volk. En zoo gaan aan ons voorbij de windselen van Jesus, Zijn lenden-doek aan 't kruis, het kleed van Joannes den Dooper.

En als voor de laatste maal de processie is weggetrokken, staar je nog zwijgend naar boven, totdat weifelend, zoekend, achter in de straat 't „Groote God wij loven U" wordt aangeheven, en steeds vaster rolt 't naar voren tot 't dondert als een machtig dankgebed....

Na de plechtigheid gingen we klas bij klas de „Jahrtausendausstellung" in Aken's prachtig „Rathaus" bezoeken. In de hal van 't stadhuis hing de eigenaardige drukte-atmosfeer, die je een oogenblik het onaangename gevoel bezorgt van „ik weet niet waar naar toe."

Gedurende een drie kwartier wandelden we door de drukke tentoonstellingszalen, langs de copieën van het Kroningsornaat der Duitsche vorsten, langs vitrines met het zuiver geproportioneerde edelsmeedwerk van August Witte, met zinrijke ornamentiek onbegrijpelijk fijn versierd, langs de „Karel de Groote schilderijen" met hun krachtige karakterkoppen; tableaux vol diepgezond leven, en toch weldadig rustig, zooals dat een wandversiering past.

't Spreekt hier van den grooten keizer in een kleur en schittering, dat je 't niet zou verwonderd hebben, in een volgende zaal den vorst te zien tronen, in vol ornaat, omgeven door een schitterenden stoet rijksgrooten en edelvrouwen.

Maar we moeten weer terug naar den Dom, waar de H.H. Relieken zijn uitgesteld.

Wanneer je Aken's Munster binnenstapt, overvalt je plotseling een teregend gevoel van teleurstelling: een groote, rommelige ruimte, vol donkere hoeken. Maar als je dan even wacht tot de zonverblinding van daar buiten

uit je oogen is, dan wordt alles zoo licht, en 't gevoel van onvoldaanheid moet wijken voor groote bewondering voor die rondbogen, die in fijne welving opstijgen en weer dalen van kolom tot kolom, voor de zuivere verhoudingen, die zoo prachtig uitkomen door de goudmozaïeken, waarop zacht kaarsenlicht 'n vreemd trillenden glans laat spelen.

En je weet niet, waarheen 't eerst te kijken: naar den wit-marmeren preekstoel, de groote gouden lamp midden onder 't booggewelf, naar de reliquiekasten. En dan sta je opeens voor het kostbare Mariabeeld en de overwelldigende pracht van de groote schrijn, waarin de Heiligdommen bewaard worden. En je moet plotseling omhoog zien, langs het priestertoor met z'n geweldig-opstuwende gothieke bogen en vensters. En voor je 't zelf weet ben je al half voorbij de groote relieken, en je kunt nog net je rozenkrans te voorschijn trekken, die een Monseigneur aanstrijkt aan 't kleed van de H. Maagd.

We wandelen door drukke winkelstraten, waar rijen vlaggen frisch opkleuren in de zon, en dan komen we in stillere straten, met massale huizen, minder gelukkig toegetakeld met pleisterwerk, maar hun geel en wit versterken alweer dat ruime, lichte feestgevoel, dat ieder hier noodzakelijk moet onder vinden.

Na een wandeling van een klein half uur komen we in 't koele „Westpark" met zware lommerrijke boomen, waartusschen je prachtige doorkijken hebt naar de bloemomzoomde vijvers, waarop aandachtige zwanen statig rondrijven.

Verscheidene klassen zitten hier al kwetterend te wachten op 't diner, dat, als alle klassen bijelkaar zijn, wordt opgediend in een van de frissche, gezellig-rustig beschilderde zalen van hotel „Westpark".

Hadden we 's morgens volop genoten van de kunstschaten, na 't diner kwam de uitgezochte natuur van Aken — gelukkige stad — aan de beurt.

Door straten, stof-droog gebrand, kwamen we bij een heuvel, onzichtbaar door 't zwaar overhangende groen: „de Lousberg". Onder poorten van dik, diepgroen kdommen we omhoog tot aan de kanonnen van '70. „Dat

de Franschen die niet weggehaald hebben!" „Zoo'n flauwerds zijn de Franschen niet!", bromt een oprechte moffenvreter. De hoofdprofessor blijft neutraal(!?) en is alweer aan 't klimmen.

Een heerlijk uitzicht hebben we nu op de stad in 't dal. Heel in de diepte de groote grauwig stad vol doffe tinten, en op tientallen plaatsen overdekt door mollige boomgroepen. En dat geheel omgeven door 't meest frissche groen, met hier en daar in de hoogte een witte huisplek, en doorsneden door de „Worms", die met grillige bochten, langs bruine, hoekige oevers verder stroomt naar Rolduc.

Na enkele ververschingen gebruikt te hebben in 't witgekoepelde restaurant wandelen we weer naar 't station, door een allée, donker van 't dichte groen, met hier en daar tusschen de struiken weer dat vergezicht, als keek je door een panorama-glas op de kermis.

De trein rommelt zwaar 't station Herzogenrath binnen.

In een feestelijke stemming van voldaanheid springen we op 't perron en we klimmen den berg op, naar de grijs-bruine abdij, die met een rustige voornaamheid waar je stil van wordt, 't frisch-flonkerende dal beheerscht.

A. KAULING.

Naar Aken.

Mhr. Ribbergh werd in zijn directeursfeestelijke diner-speech op zeer gelukkige wijze geïnspireerd door de muze: de majusculische A, roodvlammend boven het hoofd van den Directeur. Na de halve dictionnaire — wat betreft de letter A-rubriek — te hebben uitgeput, en opgenoemd met voorstudenten-zeer-toejuichenswaardige voorstellen, als „amnestie" e.d. kwam hij op slot van zaken aan een stad in de buurt, die ook met een A begon. Opeens golfde lachend gemurmel „Aken, Aken" door de eetzaal, even later brak er een onmenschelijk geklap los.

In de „replik" bleek gelukkig, dat de Directeur eventueel (ik citeer letterlijk) de Akensche reis „met zijn geweten in overeenstemming kon brengen".

Langzamerhand kregen de plannen vasten vorm, en eindelijk was de dag bepaald. Maar... eerst examen-blokken en dan Heilighdomsvaart!

Maandag 13 Juli. De examens achter den rug.

„*Ἦδὺν σώθεντα μεμνήσθαι κακῶν.*"

Vroeg in den morgen zakken we den zeer steilen boschweg af naar Herzogenrath. Op

den grond liggen schaars de drakerige gele lichtplekjes, die de tooverlantaarn van de zon met ronde schuine bundels door de openingen pijlt. De massieve bladerkruinen zorgen voor zwarte schaduw. De dag is helder, en als we buiten het bosch zijn, voelen we, dat er nog warmte zal komen.

In het onmooie Herzogenrathsche station mogen we een tijdlang de allesbehalve verwikkende omgeving bewonderen. D'r komt een leelijk, duivelszwart lokomotiefgevaarte, dat een trein achter zich sleept. De grootste helft van Rolduciens stapt in en... vertrekt. — We denken aan vergissing, maar worden gerustgesteld.

't Olympisch godje „Fumus" krijgt vandaag heel wat offers te incasseeren. Zoowaar zien we — o verschrikkelijk — talrijke rolletjes tabak in papier gewikkeld tot rook verijlen.

Na tien minuten komt weer zoo'n echte Duitsche trein, en we mogen allemaal mee!

Uitkijkend zien we de frissche groenheid over het golvige landschap.

Als we Aken-West binnenrollen, staan de voorgangers op 't perron te trappelen. Ze moesten wachten, tot 't heele zaakje bij mekaar was. Aan de stationsuitgang worden ons ansichten in de hand geduwd, bedrukt met

een uitstekend hotel-adres. Niet noodig. Voor ons is gezorgd.

We loopen langs mooi-massieve rozenperken, blokkig langs den grond gegroeid. Fijn is de peperige rozenreuk. Tusschen het groen overal die dieproode rozenbollen. 't Doet zeer verkwikkend.

We zakken langs Ponttor naar beneden, en loopen weldra in kleine straatjes, bont overspannen met puntige kleurlappen.

't Is feest, dat ziet men. In alle winkels en winkeltjes liggen herinneringen aan de Heiligdomsvaart achter het uitstalglas. Op de markt is het naar gewoonte zeer druk. De bekende „Äöcher Matwiever" zitten breed en dik achter hun „porre, schlaat en silderei". Terwijl we voorbij gaan, hooren we aan tasch-gewapende juffers de traditioneele vraag stellen: „Nieks nüedig, mademsje?"

Aan vele vensters en deuren hangen plaatsjes met de mededeeling dat men voor één mark vanuit „dem Garten die Heiligtümer" mag zien.

'n Smal straatje met veel volk. Bereden politie maakt voor ons den weg vrij. We mogen door een houten hekje, en gaan tot heel vooraan onder den toren. Daar zijn eenige rijen stoelen gereserveerd.

't Kleine grut gaat zitten. Plaats te weinig! De overblijvers worden de huizen binnengestuurd. Hollend een trap op, en men verwijst ons naar 'n hoekje op 'n achterhofje. We staan op de teenen en rekken onze halsen, en kunnen zoo ternauwernood de kleurige tapijten over de torenbalustrade zien hangen. Want vlak voor ons staat een gebouwtje met hoog-steilloopend dak. Maar de menschen zijn zeer gediensig. Moeder en dochter sjouwen nijverend kerkstoelen aan. Wij maken het ons gemakkelijk.

Opeens klankt er kopermuziek vanaf de torengalerij. „Toezicht Zion freue dich". Elk rechtgeaard Rolducien meent natuurlijk, dat er terwille van de nieuw aangekomenen 't oude „Lève Rolduc" geblazen wordt.

Trompetgeschal. Een geweldige volle zangstem verkondigt naar alle kanten over de luisterende koppen: „Man wird euch zeigen". . . . We zullen eerst zien het kleed van Maria. 't Wordt stil. Ineens 'n gevoel, alsof

er iets moet gebeuren, dat zeer vreemd is. We hebben tot nog toe slechts gedacht aan een leuk uitstapje! Maar nu komt er iets ernstigs, iets moois.

'n Processie van geestelijken boven op de galerij. Men hangt een doek over 't tapijt.

De waardevolle reliquie wordt erover gelegd. Twee kanunniken houden met stokken de opwaaiende stof tegen. 't Menschengeroezemoes verstilt. We kijken naar 't crème-gele wollen kleed. 't Is wonderlijk en toch heel eenvoudig.

In de gedachten hangen nog de woorden van de mooie priesterstem: „das Kleid, das heilige Kleid, das die allerseligste Jungfrau getragen, als Sie den Erlöser gebahrt". . . .

Men draagt het kostbare stuk verder, en toont het naar alle kanten. We kunnen het viermaal zien.

We blijven kijken naar den hoogen toren, maar 't daglicht is scherp en onze nek doet pijn, van de lastige houding, om over 't hinderlijke dak heen te kijken.

We hooren weer harmonie-muziek, en de mooie stem kondigt de volgende reliquie aan. De windselen van den Zaligmaker, opgevouwen en overkruist met gele banden.

Lange tusschenpoos. We gaan eens snuffelen, waar de overige Rolduc-bewoners genesteld zijn. We vinden er aan de ramen, in slaapkamers, in 'n keuken en op zolder. Buiten zit het grootste kwantum op de gereserveerde stoelen. — In 't tegenoverliggend huis zien we veel zwarte togen en concludeeren, dat daar meerdere Rolducsche Heeren ondergebracht zijn.

Wat een menschen staan er buiten 't hekje. En in alle ramen hangen kijkers. Zelfs zijn eenige daken tot tribunes ingericht. We hooren vreeselijke verhalen van dakinstortingen bij vroegere gelegenheden. We worden gewaarschuwd door een nieuwe aankondiging. Weer dat diepe: Man wird euch zeigen. . . . En dan zien wij met tusschenpoozen den gortdel van Maria en Jesus, den doek, waarop Joannes de Dooper onthoofd werd.

Slot, 't is afgelopen.

Zonder halsbreken komen we onder groot

geduw de steile trap af. De menschenmassa is al volop in beweging.

„Rolduc, verzamelen, klas bij klas!”

Voor we 't eigenlijk weten, zitten we tusschen het gedrang en schuiven voort door het veel te nauwe straatje.

Via recta trekken wij naar het stadhuis, waar ter gelegenheid van 't duizendjarig bestaan van het Rijnland „grosze Ausstellung” is. — Na eenig wachten op de trappen (er moeten kaartjes genomen worden) gaan we binnen. 't Is druk, druk! Er zwerven veel te veel menschen rond, en er is zooveel bezienswaardigs te „beschnautzen”, dat we op slot van zaken niet veel gezien hebben. Toch is het zeer interessant, vooral in de groote kroonzaal, voor deze gelegenheid in tweeën afgedeeld. Bijzonder veel belangstelling had de hyperkostbare kroon, die we vroeger altijd in de Geschiedenisboeken vonden.

't Overrijke staatsiegewaad van Karel den Groote, en de zwaarden, alles dik bespikkeld met veelkleurige edelstenen.

Begrijpelijkwijze hadden de oude handschriften veel bekijks, en niet minder te begrijpen was het, dat wij met veel belangstelling keken naar de witte plekje op den muur, in Spartacisten-tijd door de schilderijen geschoten.

Onze klasprofessor gaf allergeuldigst uitlegging op alle mogelijke en onmogelijke vragen. Beneden werden schilderijen en andere artikelen bewonderd. En toen moesten we d'r uit.

Weer terug naar den Dom, om de Heilighdommen van meer nabij te zien. Met groepjes worden we binnengelaten en dringen langzaam vooruit. Weer wordt ons door den onvermoeibaren leeraar op allerlei merkwaardigheden gewezen. De kostbare reliquieën hangen onder glazen stolpen. Bijzonder goed herinner ik me den onthoofdingsdoek van Joannes de Dooper: 'n vuil kussentje, dat wit geweest was, maar nu slijkerig, en vol bloed.

Voor het altaar hangt in een groote glazen kast het mooiste stuk: de lijfrok van Maria. Aan weerszijden zitten twee priesters, die

vol ijver de talrijk overgereikte rozenkransen aanstrijken.

Buiten den dom staan 'n troep Duitsche studenten. Eenige echte koppen! Kaalgeschorren knikker, en hun gezichten doorkerfd met Mensurherinneringen. Dat vinden ze mooi! Arme verwaasde menschen!

Weer wordt Rolduc uit mekaar geslagen in klas-moleculen.

We rennen door Aken, en bezoeken eenige kerken en andere merkwaardigheden. Te laat denkt de „generale staf” eraan, dat we op 'n bepaald uur in 't Westpark moeten zijn om te eten.

't Is warm geworden, drukkend warm. De zon staat bijna recht boven ons, want de schaduw is smal. We hebben zoowat de heele stad afgebeend en we zijn moe. De zon bikkert op de gloeiende straatkeien en plakkende asphalt. Luiheid en loomte is in onze leden en Aken is heuvelachtig.

We sukkelen sprakeloos naast mekaar, en bepeinzen onder zakdoek-vegen: „Hoe warm het was en hoe ver”. — Kop-voorover kruipen we de straatbergen omhoog — de voet, die volgt staat lager dan die treedt — en volgen het schrale gevulde schaduwlijntje langs de rechtsche huizenrij. We zijn als sluipende roofdieren, die angstig het volle daglicht schuwen.

Eindelijk, eindelijk, we hooren lawaai, veel lawaai. We voelen ons als woestijnpelgrims, die een oase vinden. Ja daar staat het: „Westhof-Tiergarten”. — 't Spektakel komt natuurlijk van de wachtende Roldukenaren. Aan tafeltjes zitten we in boompjes-lommer en kijken naar een vijver. — We denken natuurlijk aan bruingevulde glazen met opstijgende pareltjes maar... 't is nog geen vacantie! Gelukkig gaan we gauw eten.

't Is koel-gezellig in de eetzaaltjes. We zijn er dadelijk thuis, want Hoebéet en consorten zijn meegekomen „voor de bedieninghe”. Wat 't materiele gedeelte betreft: dit is uitstekend. En de stemming is er gauw in.

Aan 't slot wordt de mededeeling gedaan, dat er 'n wandeling gemaakt zal worden naar den verren en hoogen „Lousberg”. — Gelukkig ontsnappen wij aan het gevaar van mee te moeten.

Klas voor klas wordt er afgemarcheerd. Wij blijven als laatsten over. De kellner krijgt een stiekumme bestelling om veel „flüsziges“ te brengen. — „Anneeme“ Jan rent vlug, hopen op formidabele fooi. Maar nauwelijks is hij weg of het sein tot opbreken wordt gegeven.... Uit de verte zien we nog hoe de „zwartjas“, veel glazen sjouwend, teleurgesteld rondzoekt naar zijn bestellers!

Weer 'n stadswandeling maar nu in breedere huizenschaduw. Bij den Dom staat een lange rij te wachten om binnengelaten te worden. 'n „Polizist“ te paard houdt de menschen precies in de zon. Waar dat goed voor is, begrijpen we niet. — Heel achteraan staat 'n groep oude boerenvrouwjes met groene

hoofddoeken. Dat lange wachten van hen in de zon heeft indruk op me gemaakt. Ik voelde het als 't mooiste oogenblik van den dag. Dat rustig wachtende geloof is toch heel wat mooier, als het twijfelend geredeneer over de echtheid van de reliquieën.

In 'n koele zaal vinden we verkwikking. Abmarsch naar het station, alwaar een geweldige trappenklimming plaats heeft.

De trein brengt ons vlug naar Herzogenrath. Dit stadje lijkt wel uitgestorven in vergelijking met het overdrukke Aken.

's Avonds zijn er op Rolduc blijde gezichten van overgangers en prijshalers, maar ook.... rood gewreven oogen van flatsers!

JEF B.

Idealen.... Daden.

't Is een feit, dat een groot deel onzer hoogeschoolstudenten zoo erg apathisch is, zoo heel erg lam, dat zij heen suffen en heen maffen van den eenen dag in den anderen en dat er zoo zelden een daad komt, die uitsteekt boven naar bed gaan, ontbijten en naar college fietsen. Zij studeeren niet en zij fuiven niet, zij praesteeren niets voor zich zelf en niets voor anderen, zij zijn geen steun voor hun eigen vereeniging en weten evenmin elders iets te bereiken, zij zijn passief en laten de wereld draaien, en drijven zelf mee in plaats van eens wakker te schieten uit hun dommelen en ferm stroomop te stevenen. Zij sleuren en slenteren langs de straten, zij slapen en rooken cigaretten in de diepte van fauteuils, zij lezen eens een boekje, zoo maar heel lichte kost, zij kijken eens vluchtig over de studieboeken, slaan de krant eens open en vinden na dat alles de wereld heel genoeglijk of saai en vervelend al naar gelang 't menschen zijn die nog al gezellig of wat brompottiger zijn aangelegd. Dat is gelukkig maar een deel en ik vermeld daar naast met vreugde 't bijna wonderbaarlijke en blijde gebeuren, dat in een jaar tijd acht Amsterdamsche studenten hun ontleedmes

en reageerbuis en wetboek verwisselden voor de kloosterpij, dat een andere 't ferme besluit nam om als missiearts de kloeke Evangeliepioniers te gaan helpen op 't genadebloeiende Flores, dat er mooi en goed werk wordt geleverd voor de studentenvereeningen en in de Missieclubs, dat er ook zijn, die in alle stilte hun persoon geven aan 't edele Vincentiuswerk en dat zich een richting heeft baan gebroken, die zich speciaal en onder bijzondere leiding wil toeleggen op 't werkelijk en consequent beleven van onze katholieke levensleer, die anders zoo gauw in ons jachtend zakenleven een deuk krijgt. Maar waar is 't en een feit dat niet te ontkennen is, dat velen van onze studenten een leven leiden — als men dat tenminste leven kan noemen — dat overdonderend is van middelmatigheid en alledaagschheid en gewooneheid en nietigheid, een leven dat ieder oogenblik dreigt te willen eindigen maar toch voortzeult en voortsleep, kruipende waar 't niet gaan kan. Er straalt geen gloed en geen vuur, er schuilt geen groeiende kracht en steigerende begeestering meer. Men kan niet meer omhoog, men kan geen stoot meer geven, geen richting meer wijzen, veel min-

der nog geven, omdat men geen richting meer weet en den moed mist om voort te stuwen en omdat men geen ideaal voor zich ziet en in zich voelt woelen en bruischen en koken en rusteloos smeecken om daden. Ja, een ideaal; wij praten er veel over en als gij mij vraagt wat 't precies is, dan kan ik 't ook niet met ellen meten en met grammen wegen of in Scheikunde-formules uitdrukken. Maar dan zie ik voor mij een Schaepman, een manforsch en zwaar en stoer van lichaam en ziel, gezond en frisch door een omgeving aan degelijkheid en eenvoud, die van gloed brandt voor alles wat waar is en edel en goed en die dan in Rome bezielde wordt door de grootschheid en wereldomvattende algemeenheid der Heilige Roomsche Kerk, die begeesterd wordt door de machtige Paus-figuur, die ziet en voelt en begrijpt de maatschappij hervormende kracht van Christus leer, bewaard in diezelfde Kerk, die daarnaast ziet de kleinheid en schuchterheid en verborgenheid der Kerk in ons land. Dan wordt 't te machtig: dat wat hier zo gekneld en gedrukt leefde en wat toch waard was om te stralen over onze vlakke landen met een gloed en een warmte, die verkwikkend zijn voor allen, dat zou oprijzen in zijn waarachtige schoonheid en grootheid en bijdragen tot de macht en schoonheid der algemeene Kerk. En dan wordt Schaepman iemand, die gaat studeeren en lezen, meer dan misschien ooit iemand heeft gelezen, die zijn geheugen weet te spannen tot 't fabelachtige toe, die geschreven heeft in boeken en kranten en tijdschriften, zooveel en zoo verscheiden en zoo degelijk dat men met stomme verbazing toezag, hoe één man zooveel vermocht, die gesproken heeft overal en in alle omstandigheden, van den preekstoel en in de Kamer, in de vergaderzaal en op de pleinen, op congressen en op feesten en die spreken kon met een meeslependen gloed, omdat er gloed was in hem, en die kon omgaan met edelen van stand en afkomst zoo goed als met de eenvoudigste menschen, die een politieke figuur werd van een grootschheid en macht, waartegen wij moeten opkijken, die leider wist te zijn van zijn volk maar ook nog den moed en den durf had

om voort te gaan als niemand meer volgen durfde.

En ik zie een andere figuur minder grootsch, maar toch wel even groot, minder luidruchtig en naar buiten werkend maar met even groote zoo niet grootere resultaten. Dat was een voermanszoon, een eenvoudige, ongeletterde man, maar wien diep in 't hart gegrift was zijn Roomsche geloof en die in alle stilte en eenvoud een heilige was. En zijn heldere geest en edel gemoed konden 't niet bolwerken, dat daar over de wereld nog een milliard heidenen in donkeren nacht moesten dwalen, verzonken lagen in diepe ellende naar lichaam en ziel, nog nooit ook maar eens gehoord hadden van een Verlossing. Hij voelde 't pijnlijke van vergeten plicht, dat wij in 19 eeuwen niet de boodschap van vrede en genade over heel de wereld hadden kunnen uitdragen en hij voelde ook, dat iederen dag uitstel was 't negeeren van 't „Gaaf en onderwijst”, dat iederen dag uitstel des te erger was, daar heele landen grootere en machtiger en voornamer dan 't oude Europa gingen ontwaken uit een eeuwenrust, gingen openstaan voor en opnemen de Westersche „beschaving” dwz. de Westersche techniek en 't westersche materialisme en stofvergoding en volkerenhaat. Dan zouden die jonge volkeren, oersgezond en krachtig, groot worden, dan zouden zij oprijzen en de wereld in beroering brengen en beangstigen met de kanonnen en vloten, die zij van de Westerlingen leerden maken en... gebruiken, dan zouden zij verliezen wat er van nature goed en edel was in hun teere en fijne zielen en zouden worden tot monsters van hebzucht en geweld, van goud en ijzer. Dat mocht niet langer blijven, er moest gewerkt worden en Europa moest gewezen worden op den zwaren plicht om 't eigen voorrecht van kinderen Gods te zijn, ook aan anderen mede te deelen, er moest op gehamerd worden, lang en hard, dat Chinees en Indiër en Neger ook menschen zijn, volwaardige menschen en niet minder dan wij, omdat ze om toevallig een laagje gele of bruine of zwarte kleurstof onder hun huid bergen. En hij zou een kruistocht prediken, een edel vuur doen vlammen in edelmoedige

harten, hij zou de besten oproepen om zich te scharen onder den standaard des kruises, hij zou de geweldige en nooit-begrepen weldaad van 't katholiek-zijn den menschen voor den geest stellen om hen aldus te maken tot helpers van 't missiewerk maar hen tevens zelf beter te maken, hij zou de schoonheid van 't priesterschap prediken en er velen naar doen verlangen, hij zou de geloovigen leeren te offeren goed en geld en gebed en goede daden voor de Missie, voor 't Apostolaat: i. e. w. hij zou de missie-idee maken tot volksbezit en aldus inluiden een verjonging van geloofsgeest in de christenlanden en een glorierijk opgroeien in 't heidenland. Maar er moest ook de praktische gelegenheid zijn en Janssen — zoo heette onze voermanszoon — stichtte zijn eerste missiehuis in een Limburgsche kroeg om er stoere en frissche jongens te vormen tot bekwame strijders, geoefend en uitgerust speciaal en alleen, maar dan ook terdege, voor 't missiewerk. En Nederland, dat nog maar amper zelf op de been was, waar de katholieken nog maar even uit hun schuren en van hun zolders durfden buiten komen, waar Schaepman nog zijn klarenstooten moest laten galmen om 't volk wakker te krijgen, Nederland lachte om zoo veel idealisme en naïeviteit. Hoe zou zoo'n eenvoudige man zonder kunde en kennis op zich nemen de geestelijke vorming en leiding van velen en zorgen voor de financiële leiding van 't heele huis en nog een grootsch werk gaan ondernemen aan de keerszijde van den aardbol? Maar Janssen ging voort en overwon afkeuring en spot, overwon een pijnlijke onverschilligheid van velen, zelfs de oneenigheid in eigen huis en toen na vier jaar de eerste posten werden bezet in 't rooverland Sjantung, toen ging er een schok van geestdrift door de congregatie, die rusteloos verder werkte. En anderen vielen bij en hielpen en 't groeide in breedte en diepte en toen de wereldoorlog in rampzalige krankzinnigheid veel van wat gebouwd was in elkaar sloeg, toen stegen de noodkreten hooger en feller, maar toen kwam er geen malaise, doch sloeg een ware groei ramp in 't missiewerk. En zoo ziet Nederland nu na vijftig jaren vijf-en-zestig missiehuizen boven

zijn vlakke landen verrijzen als evenzooveel burchten waar gewerkt en gezwoegd wordt en de strijders worden paraat gemaakt om met flinken stap 't slagveld te betreden, dat zich uitstrekt over zongegloeiende landen, in verschillende ijsgebieden, in wouden en moerasen, in woestijnen en tropengroei, om er te gaan te midden van ziekten en strijd en haat, tusschen domheid en slechtheid en laagheid, om er te gaan ook naar landen met een hooge uiterlijke beschaving reeds, maar waar de zielen leeg zijn en zoo smeecken om licht en vrede en rijkdom, ziet thans Nederland vier duizend van z'n edelste zonen en dochters medewerken, moeizaam en druk, maar enthousiast en flink, aan de bebouwing van den wijngaard, waar oogsten worden binnengehaald, die spreken van aanpakken en van zegen en offert Nederland jaarlijks millioenen en milloenen die grootendeels zuur zijn verdiend en pijnlijk verworven en gespaard bij beetjes en beetjes maar gegeven met een graagte en een liefde, die iedere gift maakt tot een heerlijk offer.

Dat waren idealen, waarvan begeestering en dadendrang uitging en die menschen, heel gewone menschen, deed groeien tot reuzen van werkkraft, omdat zij hadden ingezien dat nog veel gedaan moest worden, dat een heerlijk goed moest bereikt worden. En dan openbaarden zij zich als veelzijdige talenten, die alles wat zij bezaten aan gaven van geest en lichaam gaarne in dienst stelden van dat ideaal, die door iedere daad hun enthousiasme voelden groeien en zich in staat voelden tot nog meer.

Ja, maar heeft onze tijd dan geen begeestering meer en hebben onze jonge menschen dan geen mooie plannen meer? En dan kunnen we gerust zeggen: ja, zeker nog wel, er slaat nog een heerlijke warme geest door velen, er schuilt nog wel hogere bezieling, we leven zeker nog niet in een avondland, dat gedoemd is om spoedig te verzinken in den nacht van duisternis en rust. Maar er loopt ook veel met 't bordje „begeestering” op den rug, wat minderwaardig is en er worden krachten van bewondering vergooid aan dingen die, ik wil niet zeggen, slecht zijn, maar toch ook niet van wereldschokkende betee-

kenis. Want is 't geen overdrijving, geen ziekelijk najagen van bleeke schimmen, als wij zien hoe halve wereldsteden uitloopen, als twee maal elf menschen hun kuitspierkracht gaan meten, en van razend geluk in geestvervoering komen en elkander zouden willen verslinden en niet meer weten hoe ze den afgod voldoende eer zullen offeren. En dan is 't niet, dat ik iets heb tegen sport en voetbal — ik heb zelf ook achter 't bruine monster gehold, helaas, met weinig succes, ik volg met groeiende belangstelling de tegenwoordige kampioenwedstrijden en ik hoop dat M.V.V. den palm moge behalen, want dat zijn Limburgers, of anders de Stormvogels, die tenminste een sympathiek-klinkenden naam hebben, ik geloof ook nog altijd aan 't „sana mens in sano corpore” en ook 't feit dat heel wat menschen verschrompeld en verdroogd zijn achter de boeken en 't is met niet weinig trots dat ik terug zie op mijn ééndaagsche fietstochten van 160 K.M. — maar 't is idioterie en krankzinnigheid, dat bijna een heel volk vervalt tot sportbewondering en sportmaniakkerij en dat alleen, omdat zij geen betere dingen bezitten die hun leven kunnen vul-len, hun belangstelling trekken en hun werk-lust kunnen concentreeren. Onze cultuur gaat waarachtig een voetbalknobbel krijgen! En nu is 't gelukkig, dat die dwaze sportaanbidding onder de hoogeschoolstudenten niet overdreven is, maar op vele kostscholen schijnt iedere bete broods minstens een heel elftal voor den geest te roepen, zwaar beladen met goals, die op den 32 Dec. van ik weet niet welk wonderbaar jaar, gefabriceerd werden met een schot dat den bal deponeerde 2 μ onder de bovenlaat en 11 μ (μ = 0.001 m.M.) naast den paal, verzamelt men statistieken en berichten en portretten met een hartstocht alsof heil en zaligheid er van af hingen en is men bij de nederlaag van een of ander elftal meer bedroefd dan 't heele elftal zelf.

Dan is er een tweede categorie van idealen die ook door studenten op 't voetstuk worden verheven, maar die niets anders zijn dan louter alledaagsche-menschelijke gevoelinkjes, soms ziekelijke phantasieën en zoo heel teer etherische stemminkjes en instinc-

tjes, waartoe men weer vervalt als men geen beteren en verstandelijken — dus volwaardig menschelijken — grondslag weet voor die gevoelens en niets anders heeft dat vol en rijk 't leven vult. Men is zoo religieus aangelegd en men vindt 't zoo mooi, de godsdienst met zijn hoogere gedachten en z'n schoone liturgie en men voelt een God noodig te hebben als er donkere en stormende dagen zijn, maar als dat gevoelinkje in botsing komt met een kleine onaangenaamheid, laat men 't maar liever varen; men voelt zoo veel en zoo ragfijn en zoo mooi menschelijk of beter nog, humaan 't schoone van de naastenliefde en heeft toch zoo'n medelijden met de sociaal minder bedeeden maar heeft in dezelfde „liefde”(?) medelijden met een armen hond, die zoekende langs de straten loopt. En zoo zien wij als hoogste uiting van een ziekelijke en verheidenschte beschaving een exorbitanten honden- en katten-cultus groeien in onze moderne „verlichte” grootsteden, een wekelijks gevoel, dat rijkelijk wordt gevoed door socialistische ideeën, die eveneens zuiver natuurgevoelens oproepen, maar geen bovennatuur kunnen geven, rijkelijk getroeteld ook door sensatiebladen en neutrale kranten, die evenmin een hooger motief kunnen geven. Zoo schijnt 't trouwens mode te worden: zien we niet een volkerenbond opgericht worden, bijna zuiver en alleen op natuurlijke motieven en die niets wil hooren van de principen, die onze laatste Pausen over den wereldvrede hebben uiteengezet, is er niet de tegenwoordige wording van de Theosophie, van een godsdienstige strooming, die omdat de menschen behoefte gaan gevoelen aan iets hoogers en omdat zij beu worden van de stofvergoding, hun geven wil een heel mooien godsdienst met alles wat er schoon kan zijn en goed, maar kom er niet vragen naar een positieve leer, naar een grondslag van waarheid, kom er vooral niet vragen naar een belijden der katholieke leer. En nu wil ik niet ontkennen dat van deze natuurlijk-menschelijke gevoelens iets goeds kan komen: er zal zeker wel eens een impuls van uitgaan, en er zal wel wat gedaan worden, maar 't wordt zeker geen blijvend werk, 't zal nooit worden een doorzetten

tegen alle verdrukking en tegenslag en tegenwerking in. En al geef ik toe, dat de vergelijking te bruuft is en te laag reikt, toch kan ik mij niet weerhouden hier te denken aan een hond, die ook 3 M. hoog springt, als daar ergens een heerlijk kluijfe bengelt.

En dan kom ik tot een derde categorie die in alle geval al heel wat verder is maar die Pater Gielen bedoelt als hij zegt: „Er zijn maar weinig studenten, die naast hun vak een of ander onderwerp eens werkelijk goed bestudeerd hebben en grondig hebben verwerkt”. En 't uit zich dan ook overduidelijk: 't vorige jaar bracht ons twee vergaderingen, waarop Thomasleden zelf een lezing hielden en dit jaar hebben wij 't precies zoo ver gebracht. En met welk een enthousiasme vertelde Prof. van Rooy ons in zijn keurige lezing van zijn jaren in „Thomas” toen 't gewoonte en regel was, dat de leden zelf in 't perk traden en in hoogstaand debat van meening wisselden. En tegenwoordig vloedt men over alle dingen en over alle kwesties, men wil algemeen ontwikkeld zijn en alle boeken en alle schrijvers, zij 't dan ook maar alleen met name, kennen en men wil de laatste feitjes weten en men slikt 't een na 't ander en 't eene verdrijft 't andere en men jaagt weer voort over andere en nieuwe dingen. En dat moet je weten en daar aan moet je meedoen want anderen doen 't ook en 't hangt immers in de lucht: 't wordt een mode najagen. Maar wie heeft eens de energie, wie weet zich te dwingen tot rusten of zich geheel en al te concentreeren op een bepaald iets, om eens te denken over al die veelheid en verscheidenheid, over al wat vloeiende en stroomende en bewegende is rondom ons om er groote lijnen in te trekken en diepere gronden te zoeken, om wat men gezien en gelezen en gehoord en gedacht heeft in onderling verband te brengen, te verwerken, ten volle op te nemen en te maken tot een deel van ons, zoodat 't wordt niet iets wat we hebben, maar wat we zijn en waarvan we kunnen leven en handelen. Men vindt 't veel makkelijker om zich in een luie stoel te gaan nestelen, een Caravelli, waar je wel even tijd voor hebt, in den mond te planten en dan heel genoeglijk te gaan

zweven over weten en kunnen en over schoonheid en kunst: je hebt er dan eens van gehoord en je weet er van en je kunt er over mee praten, al komt iedere toehoorder ook in de bekoring te twifelen aan 't feit, dat de mensch een redelijke ziel heeft en is men geneigd Prof. Bolk gelijk te geven dat slechts 5% der menschen de hun toevertrouwde gave des verstands d. w. z. van 't denken, gebruiken. Zoo'n opvatting van algemeene vorming en ontwikkeling kan slechts voeren tot versplintering en versnippering van krachten met zoo hier een rukje en daar een stootje, maar een durende en doorzettende een grootsche en alles-bedwingende inspanning komt er niet van.

En ten slotte, wat is dit alles: hoe mooi wij er over praten en hoe fijn wij ons ontwikkelen en hoe veel wij ook weten, 't is alles nog geen daad, terwijl toch zoo daverend juist is, wat Prof. van Rooy in z'n bovengenoemde lezing aanhaalde: „Wat baet 't schoon gesaght, aen die daed is al die maght”, en Newman wijst er op, dat ons gevoel als 't ware gaat afslijten, als 't telkens en telkens in beweging wordt gebracht maar zich niet in een daad kan uiten. En laten wij ook niet over 't hoofd zien, dat zelfs een gezond ideaal nog altijd maar een goede ondergrond is, waarop een dadenleven moet gekweekt worden en dat zelfs een ideaal niet verworven wordt zonder eerst te werken en dat dus voorop moet staan 't diepe besef, dat 't plicht is te werken en wij mogen als studenten toch wel een heel klein beetje dankbaar zijn voor de heerlijke gelegenheid, die wij hebben om ons op de edelste en gemakkelijkste wijze een toekomst te verwerven in de maatschappij en ons daarnaast nog te kunnen bezighouden met vele andere dingen die waard zijn om er voor te werken, dat wij kunnen zien en volop genieten van wat onze universiteitssteden bieden aan schoonheid en kunst, aan verzet en vermaak, dat wij mogen leven 't studentenleven met al zijn rijkdom en aantrekkelijkheid, zijn romantiek en zijn bokkesprongen. Wij zijn bevoorrecht boven duizenden en hoevelen benijden ons niet, voor hoevelen blijft 't een droom, wat wij in volle werkelijkheid bij ons hebben. Een

mooie gedachte, een prachtidee, een blijde ontdekking, 't kan alles gelukkig maken, maar de grootste voldoening geeft de daad die gesteld is om te bereiken wat goed is en schoon. Een daad geeft nieuw enthousiasme en men kan verder omhoog in stijgende lijn, want de daad geeft ook oefening en oefening hebben wij nog noodig 'tzij in den kamp om de wetenschap 'tzij in 't spreken of schrijven, 'tzij in organiseren of leiden, want dat alles zal van ons gevraagd worden en mag gevraagd worden en wij hebben in onzen studententijd weer vóór ons de beste oefentijd en oefengelegenheid. En er is zoo ontzettend veel te doen, alle krachten moeten ingespannen en geen enkele man mag achter blijven. De groote oorlog heeft de wereld economisch en sociaal, politiek en militair, godsdienstig en cultureel doen kraken en wij leven in een tijdsgewricht d.w.z. nu zal bepaald worden hoe ongeveer in de verdere toekomst 't verloop der gebeurtenissen zal zijn. Er moet gewerkt worden om te behouden wat er is en 't hooger op te voeren. En komen niet ongeloof en opstand en revolutiegeest vreten en knagen tot in onze pracht-katholieke streken, is daar niet overal een strijd gaande, — en die zal nog heviger worden en nog grooter omvang aannemen en nog hooger opslaan — een strijd, niet tusschen oud en nieuw zooals men 't vaak voorstelt, maar een strijd tusschen krachten eenerzijds, die gaarne 't goede van 't nieuwe overnemen, om wat er aan ouden rijkdom is hooger op te voeren, maar die onverbiddelijk moeten afwijzen wat er slecht is in dat nieuwe, slecht omdat 't dooden wil den geestelijken bloei van een katholiek geloofsleven en aan den anderen kant de krachten, die met sluiksche listen of overredend lawaai ook 't slechte van dat nieuwe als een verlossende en menschenbevrijdende leer willen prediken. Gaan niet materialisme en vrijdenkerij en ongeloofvigheid of beter onverschilligheid, die lang genoeg bij hoogere standen gastvrijheid hebben genoten om er hun verwoestingen aan te richten, nu veld winnen onder de menschenmassa's der industriesteden, waar zij den menschen den eenigsten levenssteun en 't eenigste levensvonkje gaan ont-

rooven en er niets meer overblijft dan bioscoop en kroeg en leegte en ellende. Daar moet gewerkt worden door priester en leek, taai-aan en zonder te verslappen, om den vloed te keeren en langzaam weer terug te voeren, die verloren waren gegaan. En staat daar niet heel dicht bij ons 't Protestantisme, dat lijdt aan zijn eigen levensbron, dat ziek is en gaat in elkaar storten zoodat weer velen zullen staan zonder houvast en niet weten of ze links dan wel rechts moeten gaan. Toen Brom laatst sprak over de strooming onder de intellectueelen naar den godsdienst, toen stond daarna een Protestant op om te getuigen: „Helaas, bij óns niet!”

Maar dat alles heeft ook zijn keerzijde, zijn blijden zonnkant. Er vaart een stroom van nieuwe levenssappen door de Katholieke Kerk, er wordt getracht met inspanning van alle krachten om de heidenlanden te veroveren voor Christus, er gaat groeien een Apostolaat voor heidenen en andersdenkenden in ons eigen land en we zien een stroom naar kloosters en seminaria. En aan onze openbare universiteiten, waar jarenlang de meest kille en stof-alleen-erkennende levensbeschouwing geheerscht heeft en geleerd werd om dan verder door te sijn pelen in de gedachten en daden van velen, daar breekt zich nu iets anders baan, na 't volkomen bankroet van materialisme en laatsdunkende vrijdenkerij, zelfs zoo dat laatst een hoogleeraar heel eerlijk kon zeggen: „Voor twintig jaren terug zouden we zoo niet gesproken hebben, want dat is een beetje teleologisch (doelmatig) en dat rikt naar theologisch.” Heel de wereld ligt open: de ideëen, die vrijheid vorderden voor alles en allen, waren valsch maar zij bieden ons gelegenheid om vrij uit onze actie te ontplooien. Welaan dan, vooruit: Sterk door 't geloof, machtig door wetenschap en kennis en ontwikkeling, rijk door veelzijdigheid en enthousiasme en eerbied dwingend door daden en ons aldus waardig toonen de uitverkiezing van Christus, toen Hij, die Zelf Zijn Rijk had kunnen vestigen, dat niet deed, maar de hulp van zijn schepselen daarvoor wilde aanvaarden en ons de opdracht gaf heel de wereld voor Hem te veroveren.

Amsterdam.

H. van der Sterren.

Herinnering aan de Rhetorica.

.....

In den morgen van blijheid stonden we,
Op onze vensters blonk de zon
En de vreugde op onze oogen.
Over de dorheid onzer boeken
Speelde de gloed van ons leven
Luchtige fantasietjes....
De lach onzer heldere stemmen
spatte kleur op de witte muren,
Blijde verfrissching:
Als de sproeiende bron op het asfalt der
steden.

We waren jong,
voelden we ons wel eens gevangen,
(Beveiliging verkeerd begrepen)
Maar ons ongeduld klopte al op de poorten
der vrijheid.

De weemoed der ouden — de wetters —
zag zwijgend ons gistende willen.
Wij echter voelden ons sterk, we zouden
wel winnen.
In den wilden galop van den wedstrijd der
wereld.

Door de marteling van examen
Snelden we naar het land onzer verlangens:
Jagende expres door Sint-Gothart-tunnel
naar de vlakten van Italië.
We zagen enkel de zon
en het blinkende blauw van den hemel.
We kenden nog niet: het stof van de wegen
(Hoe 't dor was en heet en moeizaam),
De gebogen tobbers langs de paden.
Het egoïsme der menschen,
En de wankelheid van alle vriendschap.
Want we waren nog kinderen onder
elkander:
Broeders in oprechte liefde.

Nog deelden we ons bezit: de witte
cigaretten,
Als we Homerus prepareerden met
„vereende krachten”:

Zonnige excursies over bergen van verzen,
Waar de doodscheit van het landschap
lief werd om het bijzijn van vrienden,
Tot op den dag der moeizaam bevochten
victorie:
De papieren lauwer van zes jaren studie.

Toen zijn we gegaan,
elk naar zijn eigen keuze,
Verwaaid als de bladeren
met den wind in den herfst.

De glorievolle einder der toekomst werd eng:
'n Armzalig kantoortje of 'n duffe
gehoorzaal.
En de vrienden van vroeger vergeten....

Elk staat nu voor zich alleen
alleen
met zijn strijd in de wereld
met zijn last en zijn leed
En wint zijn vreugden enkel voor zich zelve.
Soms wordt een oud geluid gewekt en drijft
uit verre dagen over,
Als men toevallig hoort hoe een van ons
zijn doctorstitel haalde of is verloofd.
Of in een zwarten rand bij de annonces
de namen staan te lezen,
Die je zoo vaak als jongen hebt gehoord....
„'n Ongeluk.... een al te vroegen dood....
door ziekte weggerukt....”
Dan zie je uit het dorre laagland weer
naar boven,
zoekt weer den gloed der morgenzon,
Schept nieuwe krachten uit de oude bron,
En na het beeld van 't blijde hoogland
uit 't verleden

Heb je weer hoop
en werkt en bidt
en draagt de lasten van het heden.
En eenmaal vinden we elkander weer
— dat smee ik —
in het Eden.

P. BELTJENS.

.....

Nationalisme te Rolduc.

.....

Wij Nederlanders zijn over 't algemeen geen chauvinisten. En ik geloof, dat er heel veel zijn, die in hun dagelijksch leven zeer zelden uiting geven aan datgene wat we nationaal gevoel en nationaal zelfrespect noemen. Weliswaar heeft de oorlog ons heel wat zelfbewuster gemaakt, maar uitingen van vaderlandsliefde zijn nog steeds zeldzaam. Wellicht is dit te verklaren uit onzen volksaard. We loopen nu eenmaal niet graag te koop met wat er schoon en goed is in eigen land en als we eens iets doen wat de bewondering der halve wereld afdwingt, dan vinden we dat vaak nog heel gewoon. Men denke aan onze Nobelprijzen en onze hedendaagsche zeehelden, om maar een paar voorbeelden te noemen.

Dat de geest te Rolduc nu precies nationaal gezind is, zou ik niet durven beweren. M.i. kleven er op heel veel dingen in 't oude dierbare gebouw nog heel wat „Fransche smetten”, al heeft de Franskiljonsche opvatting, dat in een goede kostschool Fransch behoort gesproken te worden, het moeten afleggen tegen de ronde onverzettelijkheid onzer Nederlandsche jongens.¹⁾

In mijn vijfjarig verblijf te Rolduc heb ik er zeer veel mooie dingen gevonden. En nu ik onder de hand vijf jaar student ben en de bestudeering van de verschillende politieke stroomingen mij tot een nationalist gemaakt hebben, ben ik tot de ontdekking gekomen, dat een dier mooie dingen het feit is, dat te Rolduc jaren lang jongens samen wonen uit alle streken van ons dierbaar vaderland.

De stoere Limburger eet er heel gemoedelijk zijn broodje naast den ronden Zeeuw en de gemoedelijke Brabander vindt er zijn plaats naast den vaak stijven Hollander. Door den omgang met knapen uit heel andere streken verbleekt het provincialisme, waar velen toe neigen en wordt een geest

van saamhoorigheid aangekweekt. Ik wil niet beweren, dat iedere jongen, die Rolduc verlaat, dit voelt. Dat proces gaat heel geleidelijk en onbewust en ik denk dat de meesten het nooit merken, hoe veel ze in dat opzicht in vijf, zes jaren veranderd zijn. Dit alles geldt voor alle Rolducsche jongens behalve de Limburgers. Want als er in ons land ergens provincialisten gevonden worden, dan zijn het de Limburgers. En op Rolduc komt dat op honderd en meer manieren tot uiting.

Ik herinner me nog goed, dat ik als twaalfjarig ventje eens van een Zeeuw een pak slaag heb gekregen, omdat... ik met een Limburger geloopt had. Ja er waren er zelfs, die dit als een soort landverraad beschouwden. Compagnieën, waar Limburgers en z.g. Hollanders in waren heb ik zeer zelden gekend. De enkele „Hollander”, die in een Limburgsche compagnie terecht kwam, werd steeds met een scheel oog aangekeken en werd bij „Holland”-Limburg wedstrijden hevig becristiseerd. Van de tien vechtpartijen hebben er zeker zes tusschen „Hollanders” en Limburgers plaats; men vindt op Rolduc een „Hollandsche” en een Limburgsche cour met notabene „Hollandsche” en Limburgsche gelegenheden en zoo zijn er tientallen voorbeelden. Ik vraag me echter af, waarom?

Waarom dat soort van „rassenhaat”, waarom die voortdurende tegenstelling? Is Limburg niet een zeer voornaam deel van Nederland? Zijn de Limburgers niet even goed Nederlanders als anderen? Hebben zij niet getoond bij de Novemberrevolutie van 1918 betere Nederlanders te zijn dan velen diergenen, die zich er op beroemen de Nederlanders te zijn?

Limburgsche bajonetten hebben den troon bewaakt en ons vaderland behoed voor revolutie-ellende.

Limburgsche soldaten hebben de orde in de groote steden gehandhaafd en nog is het Limburgsche regiment het beste en het meest betrouwbare van het heele Nederlandsche leger.

¹⁾ De opneming van dit artikel in het Jaarboek sluit niet in, dat de Redactie 't in alles met den schrijver eens is.

't Is m.i. diep te betreuren, dat de „Hollanders" en de jongens uit het land van de kabbelende beekjes zich zoo van elkaar verwijderd houden. Beiden kunnen ze veel van elkaar leeren.

Het rondborstige trouwe flinke karakter van Limburg's zonen kan een bron van heel veel genoeg zijn voor vele Hollanders en leerrijk tevens.

En de Limburgers kunnen van de anderen nog wel wat meer leeren dan een beschaafde uitspraak van ons stoer en degelijk Nederlandsch. Tegenstellingen zullen er altijd zijn, al was 't maar alleen dat het aantal leden van beide „volksstammen" (?) tegen elkaar op weegt. Daarbij komt dan nog de romantische zangerige gewestspraak. Maar dat de tegenstelling van thans voor een groot deel zou kunnen opgeheven worden door gemengde compagnieën, geloof ik vast.

Ik heb altijd wel van Limburg gehouden.

En al heb ik sinds het bovenvermelde pak slaag betrekkelijk weinig meer met Limburgsche jongens omgegaan, toch is 't Rolduc geweest, dat me de liefde voor Limburg heeft gegeven.

Heden ten dage ben ik er trotsch op, in mijn studentenvriendenclub twee Limburgers te hebben en met hen en door hen houd ik nog veel meer van Limburg dan vroeger.

En ligt Rolduc ook niet in Limburg?

„Nationalisme op Rolduc" staat boven dit opstel. Dezen titel zal ik rechtvaardigen door enkele gebeurtenissen te beschrijven, waarin het sluimerend nationaal gevoel van de Rolducsche knapen spontaan naar boven kwam en de brandvlam der geestdrift de harten popelen deed van een groot vaderlandslievend gevoel.

* * *

De 10e Februari 1919 was een ongewone dag voor Rolduc. De oorlog was langs ons heen gegaan en al hadden we er ons part van gehad in den vorm van broodkaarten, lastige treinverbindingen en andere narigheden, Rolduc was er goed van af gekomen.

Het „opbouw"werk der overwinnaars scheen echter ook noodig te hebben, wat de

oorlog zelf steeds ongemoeid gelaten had. En daaronder Rolduc.

Het middagmaal was juist begonnen. Als naar gewoonte klingelde na de soep het belletje van den directeur, wat voor ons een teeken was, dat degenen, die 's middags strafzaal hadden, afgelezen zouden worden. Ditmaal stond de directeur vroeger op dan gewoonlijk en de meesten lieten den lepel dan ook een oogenblik rusten en wendden het hoofd naar de richting van de directeursplaats.

Als directeur Geurts iets gewichtigs te vertellen had, dan kon men hem dat altijd aanzien. Dan kreeg zijn gezicht een heel bijzondere uitdrukking, dan glansden zijn oogen en klonk zijn toch al forsche stem nog krachtiger.

Zoo was het ook deze maal. Wat ie precies gezegd heeft weet ik niet meer; ik schrijf hier over, wat ik den avond van den 10den Februari in mijn dagboek geschreven heb. Ik lees daar het volgende:

„Jongens, gij allen weet zoo goed als ik, „dat de gevaren van den oorlog voor ons „vaderland nog niet ten volle zijn geweken. „Integendeel ze komen opzetten, heviger dan „ooit te voren.

„Revolutie en annexatie bedreigen ons „lieve Nederland. Om slechts van de annexatie te spreken van ons Limburg en „Zeeuwsch-Vlaanderen, het zijn geen kranst „tenpraatjes, zooals we aanvankelijk meenden. De vredesconferentie te Parijs beslist „heden ten dage over 't lot, dat ons zal treffen. 't Is dus best mogelijk, dat dit het laatste schooljaar is, want indien, wat God verhoede, ons Limburg Belgisch werd, dan zou „het oude Rolduc zelf wel blijven bestaan, „doch de onderwijsinrichting niet. Wij allen „zullen dan Rolduc verlaten en zullen verspreid worden over 't heele land. Doch „niet getreurd. Nog is alles niet verloren. Als „bewijs van onze trouw aan vaderland en „vorstin, zal ik uit naam van uwe Eerw. leeraars en van u allen een telegram zenden „aan H. M. de Koningin om haar onze oprechte liefde te verzekeren."

De geestdrift door deze woorden gewekt,

was algemeen. Vier honderd jongens kunnen heel wat lawaai maken en 't applaus, dat volgde, was dan ook oorverdoovend. 't Duurde een heele tijd, voor de rust hersteld was.

„Uw gejuich en geklap” zei de directeur, „bewijst me, dat ge even hard tegen de annexatie zijt als ik en ik betwijfel niet, of ge zult evenzeer vóór 't congé zijn, dat ik er vanmiddag geef, als ge tegen de annexatie zijt.”

't Applaus, dat nu volgde, is niet te beschrijven. Nog zie ik meneer Nagant voor me, die beide handen voor zijn ooren hield.

Toen, spontaan, zonder dat iemand wat gezegd had, begonnen we het „Wien Neerlandsch bloed” te zingen.

Ernstig en plechtig klonk het gezang uit vier honderd monden. In de deuren van de keuken verschenen de „piccolo's” en de zusters, heel Rolduc zong mee, in 't bewustzijn, dat het wellicht de laatste dagen waren.

Toen volgde 't Wilhelmus, dat mooie lied van Aldegonde, dat zoo diep ontroeren kan, als het ernstig gezongen wordt.

Ook „Limburg mijn vaderland” kwam aan de beurt en toen sprak de directeur weer:

„Doch mochten dan al onze pogingen niet baten en mochten we in onze verwachtingen teleurgesteld worden, dan blijft ons nog ééne hoop over en die hoop is God, tot Wien we moeten bidden.”

„In den naam des Vaders en des Zoons en des heiligen Geestes. Amen.

„Onze Vader...”

Den heelen dag liepen de gesprekken over niets anders dan de annexatie, Nationaal Rolduc herleefde.

't Was echter niet de eerste maal geweest. 17 Maart 1918, 't was op een Zondag, was het bericht tot ons doorgedrongen, dat de Engelschen onze schepen ingepalmd hadden. 's Avonds kwam het in de gangen tot een ware oorlogsmanifestatie, die door de surveillanceanten tijdig gekalmeerd werd.

Een paar dagen na de mededeelingen van den directeur viel Rolduc de hooge eer te beurt H. M. onze geliefde Koningin te mogen ontvangen. De meeste jongens hadden haar nog nooit gezien en de voorbereidingen, die

getroffen werden om de landsvrouw waardig te ontvangen, waren degelijk en talrijk. Lang voor haar aankomst stond de heele Rolducsche bevolking voor de kerk. Meneer Hanöver als een luitenant naast zijn soldaten, in casu een deel van de harmonie. Nog zie ik het ernstige gezicht van Ludwig van Damme, die bombardon was.

Op het verhoog voor de kerk stond de directeur met al de heeren. Boven in den toren keken de piccolo's uit. Plots begonnen de klokken te luiden, de Koningin was in 't zicht.

Een rilling ging door al die honderden, alle oogen keken één richting uit. Toen hoorden we aan de groote poort motorgeronk, twee bestofte auto's reden voor, hare majesteit en haar gevolg waren aangekomen.

Luid gejuich begroette de beminde landsvrouw. In een mooie rede vertolkte directeur Geurts onze gevoelens van trouw aan het huis van Oranje.

De Koningin antwoordde. Wat ze zei, ben ik grootendeels vergeten, alleen dit heb ik onthouden en ik ben zeker, dat ik 't nooit vergeten zal: „Wij zullen nooit gescheiden worden.”

Het „Wien Neerlandsch bloed”, dat toen gezongen werd, heeft Rolduc nooit mooier, nooit met meer liefde en overtuiging gezongen als toen, en het hoerageroep, dat weer klonk, toen de geliefde Koningin langzaam wegreed, zou iedere annexionist de overtuiging bijgebracht hebben, dat „bevrijde” bewoners van 't Rolducsch soort nog heel wat last zouden kunnen veroorzaken.

* * *

Dit zijn mijn herinneringen van Rolduc, van nationaal standpunt uit bekeken.

't Zijn er slechts weinige, maar daar zijn ze me des te liever om. Steeds denk ik er met veel genoegen aan terug en dankbaar ben ik Rolduc voor de kiemen van nationalisme, die het in mij legde en die in mij groeiden tot een krachtig dietsch bewustzijn.

ADH. VAN LOY,

Med. Cand.

Het Gouden Droomslot.

O lang, zoo vreeselijk lang, had hij gezworven, de kleine Franko.

Waar of dat land wel liggen moest? Heel, heel ver weg, over de wijde zee of in de wolken? Of had hij dat alles maar gedroomd... maar waar dan?

Als hij iets droomde, was het geen droom O, hij leefde misschien niet eens! Was hij zelf ook een mensch, of waren dat allemaal menschen en hij alleen een gedachte?

Wat was de weg toch lang, o, heelemaal zonder eind en er moest toch een einde zijn.

O, daar zag hij het weer.... nu had hij zijn oogen dicht en alles was goud en groen en licht en hij hield z'n oogen gesloten om al dat moois te zien. „Nu zal ik er wel zoo zijn”, dacht hij en haastig liep hij voort.

Hé, 't was net of hij zich daar gestooten had! Dat had, geloofde hij, wel pijn gedaan en wat liet hij daar vallen? En daar viel al weer wat. Zoo verloor hij wel alles, dacht Franko. Wat werd hij licht! Of hij nu vleugelen had, zoo heel gazen vleugelen, net als die kleine witte meisjes, die vroeger op z'n ledikantje zaten! O, die waren zoo mooi en hadden gouden haren en roode lintjes en ook wel blauwe om hun witte kleedjes en zoo schoon was dat, o zoo fijne muziek maakten ze en ze hielden zoo veel van Franko en streken door z'n bruine lokken en kusten hem....

Nu waren ze wel bang voor hem. Waar had hij die toch verloren?

O toen, toen hij met z'n oogen gekeken had, waar het niet licht was, toen had hij niets gezien meer, alles was zwart en van grauwe steen en zijn oogen waren zoo koud geworden en overal had hij pijn. Net of hij pijn kon zien en eten.

Wat was hij dan toch raar geweest. Nu zou dat wel anders worden. Als hij er maar was, maar thuis was hij zoo bang voor al die menschen, die wilden allemaal kwaad en deden hem zoo'n pijn en waren nooit goed voor hem. Niet eens mocht hij droomen met z'n oogen dicht. Ze maakten hem altoos wak-

ker en alles lieten ze hem zien, wat leelijk was. Maar gelukkig, hij zou nu z'n oogen wel dicht houden en niet met hen meegaan en niet naar hen luisteren ook, want dat was toch nooit waar.

Neen, de kleine Franko zou voor goed weggaan en er niet meer aan denken en geen pijn meer voelen. Nu moest hij er zijn. Zoo lang, zoo vreeselijk lang had hij al geloopt. Maar goed, dat hij niet gekeken had, anders was alles uit geweest. Nu mocht hij wel zien, dacht hij, of zou alles weer zwart en leelijk worden?....

O, alles was waar, echt waar. En heelemaal niet zwart. Nu was hij er. Hij keek en had z'n oogen niet meer dicht. Wie zou hem die open gemaakt hebben en waarom?

Dat wist hij niet goed.

Niets dan blinkende torens en schitterende boomen van groen en goud en blauwe lucht vol gulden sluiers....

O, nu droomde hij wel niet meer zooals vroeger.

Neen, daar waren al die kleine witte meisjes weer en daar heel ver nog een. Die was nog nooit dicht bij hem geweest en vroeger had hij haar al gezien, o zoo vaak. Maar hoe ze heette! „Ik geloof Seelcken”, dacht Franko. En ze lachte en keek toch zoo droef. O, die moest hij wel liefhebben!

Zou ze veel van hem houden?

Als ze maar niet wegging, dan kreeg hij weer pijn en zouden z'n oogen koud worden.

Maar waar moest hij nu binnen? O, hij mocht het toch wel! Daar moest hij immers wonen! Dat hij z'n moeder verloren had? Dat kon toch niet. Neen, daar stond ze en lachte tegen hem, zoo zoet.

„Moeder, de kleine Franko komt”.

Nu zag hij, waar hij binnen moest, z'n moeder stond bij de groote poort en riep: „Kom, m'n kleine Frantz, Seelcken is er ook en wacht.”

„O”, dacht hij, „nu wist ik het toch, dat het Seelcken was”.

En wat was z'n moeder mooi, die kwam uit den hemel, dat wist Frantz en z'n vader woonde heel, heel hoog in de blauwe lucht op gouden bergen en die hielden veel van hem en ook van Seelcken.

Nu was hij wel gelukkig, ja, dat moest wel. En wat was hier alles mooi en zoo hoog. Niets dan blauw en groen en goud en heele vensters vol licht.

En stil was Frantz, maar hij deed z'n oogen niet meer dicht.

Nu mocht hij zien en denken en luisteren. Nog veel meer anderen zag Frantz. Zouden dat nu echte menschen zijn of ook als die hij vroeger had gekend? Neen, dat moest wel niet, dan had z'n moeder ze wel nooit binnen gelaten.

Heele zwarte waren er. Daar was hij niet eens bang voor, die waren heel anders, die hielden van hem en waren goed en nog zoo veel, veel anderen en die lachten allemaal en praatten en waren gelukkig. O, hier moest hij nooit weggaan. Nu zou alles goed zijn voor altoos. En al dat moois was voor hem en hij verlangde niets meer.

En als hij in z'n bedje lag, dan kwamen weer die kleine witte kinderen en klapten met de lichte vleugelen en maakten muziek, net als vroeger en Seelcken zag hij ook, maar niet zoo dichtbij. 's Avonds, als het goud heelemaal rood was geworden, lag Frantz te kijken uit een heel hoog venster en zag de zon ver weg gaan slapen tusschen groene bergen. Dan werd alles zoo stil. Niet eens de vogeltjes zag hij meer, die waren ook wel moe en ook de lucht, want die maakte haar oogen dicht en dan zag Frantz ook niets meer en hij kneep ook z'n oogen toe en dacht aan Seelcken.

En eventjes later maakte hij ze open weer en niets dan kleine vlammetjes van goud en groen en zilver overal. Dan ging hij slapen en kwamen de witte engeltjes weer en zongen en maakten muziek.

En 's morgens als Frantz uit het venster keek, zag hij heel hoog z'n vader en z'n moeder kuste hem en de vogeltjes en de groene bergen en de zon, dat alles riep hem toe: „Dag Frantz”.

En elken morgen ging hij dan naar onder in het slot, daar was de mooiste zaal van allen, omdat daar z'n vader woonde en heel, heel dicht bij hem, kon Frantz met hem praten, zoo echt, dat z'n vader en hij het alleen hoorden en hij vroeg dan, wie Seelcken was en waar ze woonde en z'n moeder was dan zoo blij. O, als Seelcken er nu ook maar bij was! En z'n vader was zoo goed voor hem en ook z'n moeder en al die anderen, ook die met de zwarte kleeren. Daarom hield Frantz er ook veel van.

Als Frantz van z'n vader kwam, ging hij naar die zwarte mannen luisteren en die vertelden hem veel moois van z'n vader en leerden hem veel wijsheid en veel goeds. Dat deed hij graag en bijna iederen dag en lang kon Frantz nadenken over dat alles.

Ook rustte Frantz wel eens. Heelemaal niets doen, alleen door het slot te slenteren en naar de bloemen kijken en de lucht en naar het spuiten van een fontein, die midden in 't slot was. Wel duizend zonnen, allemaal van die heele kleintjes, tot hij met de oogen knippen moest en dan was de lucht zoo zoet van den adem der bloemen.

Soms lag Frantz tegen een groene helling in heel lang gras onder hooge boomen; dan plukte hij grassprietjes en gooide met kleine steentjes kringeltjes in den vijver, die beneden lag en dan dacht hij, dat hij wel op zoo'n witte zwaan wou zweven over 't blauwe water en met de visschen spelen.

Dan lag hij op den rug en heel, heel eventjes zag hij omhoog de wijde lucht door 't lisp'lend groen en hoog de gouden zon en aan z'n vader dacht hij dan en aan z'n moeder en wie Seelcken toch wel was en waar ze leefde. Als hij haar eens ging zoeken! En Frantz was gelukkig al dien tijd en wijs geworden en had veel goeds geleerd en veel gepeinsd.

Eens lag hij weer zoo in 't gras en keek met aandacht naar de kleine wolkjes, die hoog, heel hoog dreven in het diepe blauw als witte scheepjes en Frantz dacht, „waar die toch allemaal wel henen varen?” Ver, ver weg, daar moest het ook wel mooi zijn, ja, hij zou wel mee willen varen naar dat onbekende land, zoo drijven op een einde

looze zee van altoos blauw en niets doen, dan gelukkig droomen.

En verlangen greep hem op en voerde hem omhoog naar de kleine witte scheepjes en drijven ging hij, ver, ver weg, de kleine Frantz en aldoor verder weg, tot het gouden slot verdwenen was en al het groen. Maar toen hield plots het blauwen op en donker werd het, akelig en vreemd. En Frantz voelde o zoo'n pijn en nu zag hij overal veel scheepjes drijven zonder roer en heelemaal niet wit en heel oud en stuk. En daarin zaten menschen, zooals hij die vroeger had gezien.

Bang werd Frantz en zoo ongelukkig en de kleine witte meisjes waren weg en z'n vader was er niet en z'n moeder was verdwenen.

En het werd koud en stormen gooiden 't kleine scheepken op een barre kust en zwerfen moest hij tusschen kale steenen en koude, slechte menschen, en niet eens meer zag hij de zon en hij werd zoo moe en bang en wilde vluchten.

Maar hij kon 't niet en werd zoo ziek van heimwee naar het oude slot. O, waarom was hij weggegaan? En Frantz schreide, schreide

van verdriet en pijn. Zoo lang al had hij gezocht naar Seelcken, waarom was die dan niet hier? O, die was ook wel slecht, anders was ze allang met Frantz naar het gouden slot teruggegaan.

Arme Frantz....

Nu was toch alles uit voor goed, en nooit, nooit zou hij den weg terugvinden!

O, kon hij maar dood gaan en niets meer voelen en niet meer zien dat zwart en al die kou!.... Hij schreide lang en bitter en had berouw.... Daar kwamen stillekens die kleine witte meisjes weer en streelden hem en zongen zoet, zoo zoet tot Frantz sliep en droomde.... O, daar zag hij Seelcken weer, ze lachte droef en was nu bij hem, heel, heel dicht en ze boog zich over Frantz heen en kuste hem en had hem lief....

Plots was Frantz wakker en Seelcken was nog bij hem en had hem aan de hand en kuste hem en met haar blanke hand wees ze den kuischen morgen in, ver weg en bracht hem weer terug naar 't gouden slot, weer bij z'n vader....

F. RAATS.

Oude Chronica te Rolduc.

In vroeger tijd legde men gaarne de herinnering aan 'n aangename of droevige gebeurtenis in een latijnsch chronicum vast. De geschiedenis van Rolduc heeft tal van dergelijke gebeurtenissen gekend, en gezien den bloei van de klassieke studiën hier ter plaats, mocht men ook een rijken oogst van chronica verwachten, waarin de Rolduciens van vroeger hun vaardigheid in 't latijn, als ook hun zin voor poësie en historie tot uiting deden komen. Het stichtingsjaar van onze abdij (1104), in een chronicum van later datum op den voorgevel vereeuwigd:

roDa trInItatI DICata,

dat tevens de hooge vereering van den stichter Ailbertus voor de H. Drievuldigheid aan geeft, is iederen lezer van dit Jaarboek be-

kend. Minder bekend zijn 'n aantal chronica uit de oudere en nieuwere geschiedenis van Rolduc, waarvan wij de mededeeling danken aan de welwillendheid van dokter G. Widdershoven te Kerkrade. Wij laten ze hier volgen, blijde ze in het Jaarboek voor de historie te kunnen bewaren.

Stichting van Rolduc (1104):

Laeta aLbertI nIsa fIDE stat posIta roDa.

Consecratie van de Crypte (1108):

ara CaLet, thUra haLant: eCCe saCrIs Data
CrYpta.

Begravenis van Walram III te Rolduc

(1226):

VVaLraMo Longas post pUgnas ossa
qUIesCUnt.

Rolduc gered door de standvastigheid van
Abt Lamberti (1657):

LaMbertI praesens aeDes ConstantIa serVat
 Abt Pieter Melchior van der Steegh her-
 stelt de gebouwen en de tucht (1682):
 MUrI eXsUrgUnt, trItae et Leges, te DUce,
 Petre.

De Fransche Revolutie verjaagt de bewo-
 ners van Rolduc (1793):
 qUae MaLa sUIs VIDUae LUGUbrIa beLLa
 tULerUnt.

Rolduc hersteld als Seminarie van Luik
 (1831):
 nUnC reDIVIVa DatUr DoCtrInae Ut
 reLIgIonI.

Rolduc in den tegenwoordigen toestand
 geopend (1843):
 nUDa reLICta, eheU! VerUM tU pUL-
 ChrIor eXIs..

Rolduc ontvangt het lichaam van de H.
 Daphne (1847):
 O Daphne, fUnUs VICtrIX, sUrgē eX Ca-
 taCUMba!

Op den dood van den eersten directeur,
 Mgr. H. Peters (1855):
 IntrastI In CoeLos, henrICe, at respICe
 roDaM!

Benoeming van Directeur Ant. Jansen
 (1856):
 CIngerIs, AntonI, CoeLi aD CertaMIna
 fortIs.

Feest van Rolduc en van zijn directeur
 (1868):
 pLaUDItē reCtorI, nUnC Laetae appLaU-
 DItē roDae.

Op den dood van directeur Jansen (1868):

CUR, pater eMigras? CUI nos traDesVe
 reLICtos?
 Op den nieuwen directeur W. Everts
 (1868):
 prUDenter CeLerans, I, perfICe opUs, gUL-
 LIeLMe.

Hoe is 't te verklaren, dat de kunst der
 chronica in onzen tijd niet meer met zooveel
 ijver wordt beoefend? Is de kennis van het
 latijn ten onzent thans geringer dan voors-
 heen? Wij zouden het niet durven beweren.
 Is de eerbied voor de klassieke beschaving
 in de eeuw van exacte wetenschap en tech-
 niek ook te Rolduc verminderd? Zoo het
 antwoord op deze vraag bevestigend moest
 luiden, dan zouden we 't slechts kunnen be-
 treuren, ook op dit beperkt gebied een vers-
 chijnsel te moeten constateeren van den
 nivelleerenden geest, die ook bij ons volk de
 eeuwenoude humanistische traditie met den
 ondergang bedreigt. Wij voor ons geven er
 de voorkeur aan, de verslapte belangstelling
 in de klassieke chronica vooral toe te schrij-
 ven aan de onrust, die den modernen mensch
 eigen is, en die hem van het langzame in-
 getallen-brengen van zijn latijnsche woord-
 en verskennis weerhoudt. Dat intusschen de
 kunst der chronica te Rolduc niet geheel is
 uitgestorven, is reeds bij verschillende ge-
 legenheden in de vorige Jaarboeken gebleken.
 Als een bewijs te meer daarvan verzoekt men
 ons ten slotte het volgende chronicum uit
 den jongsten tijd op te nemen:

Op een gelukkige gebeurtenis in 1926.
 taCUIsses taCItē, qUI, Ita DoCtor petrUs,
 hIstorIaM nI faLLor tIbI fIngIs.

„Bouquets.”

Tien tegen één, dat maar het allerkleinste
 deel der lezers van Rolduc's Jaarboek voor
 1926, in weerwil van al hun scherpszinnigheid,
 bij den eersten blik op dit opschrift, zal
 gissen welk keurig „letterbancket” hun onder
 dit eenmaal klassiek etiket wordt aange-
 diend.

Het tegenwoordig ceremonieel eener Rol-

ducche prijsuitdeeling is ons minder in bij-
 zonderheden bekend, maar voor ruim een
 halve eeuw geleden, behoorde daartoe o.a.
 het aanbieden van een kleinen ruiker door
 een der jongere studenten aan den Bisschop
 (resp. Bisschoppen), die de plechtigheid pre-
 sideerde, onder het uitspreken van eenige
 fransche dichtregelen, die, naar het tuitje,

dat zij begeleidden, zelve den naam van „bouquet” droegen en zeker een tiental jaren lang (1858—68) den toenmaligen „brillant professeur de rhétorique”, lateren Directeur van Rolduc, W. Everts tot maker hadden. Deze „bouquets”, bijna altijd meesterstukjes van fijnen, poëtischen tact en onberispelijken vorm, werden weliswaar telken jare, tegelijk met de overige prijsuitdeeling-poëzie, opgenomen in het bundeltje, dat aan de bezoekers der prijsuitdeeling en andere belangstellenden werd uitgereikt, maar zijn daardoor toch niet aan het lot van alle menschenmaaksel, en van gelegenhedisdicht in 't bijzonder, ontsnapt, de tot heden nog voorhanden exemplaren behooren stellig tot de rariteiten.

Het ligt daarom o.i. geheel in de lijn van Rolduc's Jaarboek aan deze liefelijke geestesvruchten der Rolduc'sche gaarde een gastvrije toekomst te verzekeren en om de kunstwaarde dier bescheiden productjes zelve en uit dankbare piëteit voor den man, die zich ook hierin wellicht aan meer dan een zal openbaren van een hun nog weinig bekende en toch hem naar geest en gemoed zoo juist typeerende zijde.

Deze gedichtjes spreken voor zichzelf. Commentaren lijken ons volkomen overbodig, veeleer hinderlijk. De toegesproken Bisschoppen zijn de in 1886 overleden, hoogvereerde Bisschop van Roermond, Mgr. J. A. Paredis, die Rolduc als Seminarie voor Limburg heeft gesticht; en Mgr. Theodoor Laurent, tit. bisschop van Chersonese, bekend wegens zijn moedig optreden in de kerkelijke verwikkelingen dier dagen zoo in Duitschland als in Luxemburg. Sinds 1848 verbleef hij te Aken bij de Zusters van het Arme Kind Jezus en overleed in 1884 te Simpelveld in het klooster dierzelfde Zusters, wier raadsman en steun hij was. Of er vóór 1858 op het prijsuitdeeling-program een nummer voorkwam, waarvan deze „bouquets” slechts de gelukkige vervolmaking waren, of dat zij met Prof. Everts' litteraire prestaties in deze en ontstaan en voorgoed verdwenen zijn, is ons niet met zekerheid bekend.

Ziehier intusschen waarmee in 1858 de liefelijke reeks opent:

BOUQUET

à

MONSEIGNEUR DE RUREMONDE (1858)

Quand le soleil de Juin hâlait toute la terre:
„Laisse”, lui disions-nous, „pour notre augur”
(te père

De grâce, ah! laisse quelques fleurs.
Il nous faut une rose, un lierre, une
(immortelle,
Pour peindre notre amour, si tendre et si
(fidèle,

Au plus grand de nos bienfaiteurs”.

Aussitôt le soleil se voila de nuées;
Le ciel nous inondant de ses tièdes ondées,
Fit revivre toutes les fleurs.
Pour Toi, noble prélat, nos mains les ont
(cueillies,
Dans un petit faisceau nous les avons unies:
Voici le bouquet de nos coeurs.

A

MONSEIGNEUR DE CHERSONESE.

Et Vous, dont la noble douceur
Et la tendresse
Pour la jeunesse
Imitent celles du Sauveur.

Nous ne vous offrons que l'hommage
De quelques fleurs;
Mais de nos coeurs
Elles sont le sincère gage.

A

MONSEIGNEUR DE CHERSONESE.

Un bouquet de myosotis.

Petite fleur du souvenir,
Dis à ce Prélat vénéré,
Que ses souffrances, ses combats,
Ses vertus, sa noble bonté,
Rolduc ne peut que les bénir,
Mais qu'il ne les oublira pas.

Ziehier een „fabel”, maar toch spelend in het bloemenrijk:

1860

LE CHÊNE ET LA FLEUR.

Fable:

Il y avait un jour une petite fleur,
Croissant sur le sommet d'une verte colline;
Mais la grêle perfide et les vents en fureur
Vous la glaçaient toujours jusqu' à la
(racine;

En sorte que tous ses bonbons
N'étaient que de vrais moutons.

Près de là s'élevait un immense vieux chêne,
Dont la touffe bravait et la grêle, et le vent.

Il vit la pauvre fleur en peine,
Et dit, d'un ton compâtissant:
„Viens, ma petite, viens: mets-toi sous mon
(ombrage

Je te défendrai de l'orage.
La fleur ne se laissa pas prier plus longtemps,
Et quittant pour toujours son aride domaine
Elle alla se loger sous l'ombre du bon chêne
Maintenant elle croit à l'abri des autans.

Surpassant toutes ses voisines
Par son éclat et sa fraîcheur.

Tu ris, tu ris, bon Père? ah, c'est que tu
(devines:
Oui, c'est toi, ce bon chêne, et nous sommes
(la fleur.

Het „bouquet" van '59 heeft, dank zijn
grooten eenvoud, een populariteit genoten,
die het nog lang bij de studenten heeft doen
voortleven.

1859

Ware ik een vogelijn,
Mijn schoonste liedekijn
Zou voor U, Vader, zijn.

Wär ich ein Blümelein, -
Ich würde süß und fein
Dir duften, Vater mein.

Mieux que l'oiseau, mieux que les fleurs,
Au plus tendre des pères,
Donnons, mes frères,
Nos coeurs.

1861

LE LIERRE.

Pour te fêter, crois-tu, qu'oubliant ma
(faiblesse,
J'aille, brûlé du feu d'une ardente jeunesse,
Faire un discours savant?
Non, non, pour composer mon compliment
(de fête,
Sans recherches j'ai pris l'emblème que me
(prête

Ce lierre verdoyant.

Comme ses verts rameaux, de leur épais
(feuillage,
Embrassent tout autour les chênes du bocage,
Sans les quitter jamais;
Tels aussi tes travaux, tes soins pleins de
(constance.
Entourent ton Rolduc, gardent notre
(innocence

Dans une sainte paix.

Sous la neige et la grêle, il garde sa parure;
Les vents ont beau souffler, l'éternelle
(verdure

Ne perd pas sa fraîcheur.

Ainsi rien ne t'abat, nul revers ne t'accable;
Ton courage toujours demeure inébranlable
Dans sa mâle vigueur.

Le lierre ne meurt pas, et sa branche
(immortelle
Sur les remparts, détruits, toujours se
(renouvelle:

Aux épreuves du temps
Survivant, ton amour se rajeunit sans cesse:
Mais telle aussi survit la pieuse tendresse
Des coeurs reconnaissants.

1862

AUX FLEURS.

Filles du soleil, fleurs charmantes,
Pour vous parer le doux printemps,
Au sein des touffes verdoyantes.
En or, broda vos vêtements.
C'est de vous qu'il fait ses délices.
Et les parfums de vos calices
Forment son encens le plus doux

HERFST AAN DE VIJVERS

WINTER OP DEN VIJVER

WINTER IN HET GROOT CARRÉ

WINTER IN HET KLEIN CARRÉ

Mais vous végétiez en silence,
Et sous vos couleurs, rien qui pense,
Et point d'âme qui sente en vous.

Non! le doux ruisseau qui murmure,
Le chant du barde aérien,
Les mille voix de la nature,
Pauvres fleurs, ne vous disent rien.
Mais lorsque dans son allégresse,
Comme un emblème de tendresse,
Vous cueille la main de l'enfant;
Alors, oui! dans chaque calice,
Une âme pensante se glisse
Avec un coeur reconnaissant.

En ziehier „l'Hirondelle” — een „bouquet”
zoals later nog een paar, in ruimeren zin —
maar een bijna onverbeterlijk meesterstukje:
„bijna”, omdat we betwijfelen of „quelles
charmes” aan de fransche grens wel genade
zou vinden. Maar men geniete zonder meer.

1863

L'HIRONDELLE.

Repliant un instant ton aile,
Sur mon doigt viens te reposer;
Viens, chère, petite hirondelle,
Avec toi je voudrais causer.
Depuis longtemps, de mes deux yeux,
J'ai suivi tes ébats joyeux.

Sans doute, tu me parais belle,
Quand, le cou tendu, l'oeil en feu,
La queue en rame, ta noire aile

Te force à travers le ciel bleu;
Ou que, rasant l'eau du torrent,
Tu baignes aux flots ton sein blanc.

Mais je t'aime bien davantage,
Quand, par ton travail assidu
Sous la corniche au vieux vitrage,
Ton nid d'argèle est suspendu;
Et que, sous ton bec épiluchant,
La molle couchette s'étend.

Mais quelles ne sont pas tes charmes,
Quand tu veilles sur tes petits,
Dans de maternelles alarmes!
Tu les obsuives, les nourirs,
Trouvant à leurs besoins nombreux,
Ce que Dieu te donne pour eux.

Et quand souffle la froide bise,
Tu les réchauffes sur ton coeur;
Et lorsque le vautour aigrise
Sa griffe et son bec ravisseur
Tu les avertis par ces cris:
„Vous serez pris, vous serez pris!”

Maintenant, liste voyageuse,
Sais-tu pourquoi je t'aime tant?
Ecoute, petite jaseuse,
Puis reprends ton vol et ton chant:
Tu me symbolises le coeur
Qui se devoue à mon bonheur.

J. ALBERDINGK THIJM, S. J. †

Meimaand op Rolduc.

Een schoone Zondag in Mei heeft mij naar
buiten gelokt. Zonnig en warm is de dag,
een dag de schoonste maand van 't jaar
waardig. De gezwollen knoppen barsten
open, 't jonge groen wringt zich uit den grond
en uit 't harde hout. 't Is de uittocht van
't jonge, rijke leven. In de schaduw van 't
struikgewas bloeit 't lieflijk lelietje der dalen,
en wie in de nabijheid komt en den zachten,

bemosten grond betreedt, wordt verkwikt
door den aangenamen geur. In 't dal peinst
de witte toren van 't dorpskerkje boven de
hem omringende blauwe en roode daken, en
de windmolen droomt rustig temidden van
witbloeiende kersenboomgaarden en groe-
nende velden. Een paar breede wieden steken
hoog in de lucht, als armen, verlangend uit-
gestrekt naar 't reine blauwe uitspansel. De

sleedoorn bloeit rijkelijk tegen de hellingen der heuvels en de madeliefjes brengen afwisseling in de groene graszee. De kersenboomen en hun volle bloesempracht, komen mij, vanaf de hoogte gezien, voor als reusachtige witte ruikers. De zon legt zilverglaans op de Maas en geeft aan 't heele landschap kleur en leven. Schoon is deze lentedauw, heerlijk schoon is dit lentelandschap.

En wanneer men zoo alleen is in Gods vrije natuur, zoo dwalen onze gedachten, dikwijls af en toeft onze geest in 't verleden of in de toekomst. Herinneringen uit onze kinderjaren geven een peinzende uitdrukking aan 't oog, ofwel schoone toekomstdroomen en idealen doen 't schitteren. En zoo werp ook ik een blik in 't verleden en geef mij geheel over aan de macht der herinnering. De kinderjaren zijn reeds lang voorbij; 't is eenige jaren geleden sedert ik „Adieu Rolduc” zong en hiermede aan de oude grijze muren der abdij, en aan alles wat er in en er om was, voorgoed vaarwel toeriep. Wat ik daar heb meegemaakt, ondervonden en genoten, ligt dus nog vrij versch in mijn geheugen. Wat al schoone herinneringen! 't Komt me thans alles zoo mooi voor, en niet alleen nu, ook vroeger was dat voor mij zoo. Doch nu die jaren voor altijd voorbij zijn, nooit meer terug zullen komen, is de herinnering aan 't geen zij meebrachten toch nog veel schooner. 't Onaangename uit dien tijd vervaagt en komt thans zoo gering en onbeduidend voor. En misschien was 't ook wel nietig, maar werd dat toen niet begrepen. Wanneer 't leven toch nog eens geleefd kon worden! Wanneer de jaren, die voorbijgegaan zijn, zouden terugkeeren, om ons ten tweeden male 't zelfde lief en leed aan te bieden, o wat zou alles beter begrepen worden! Me dunkt, we zouden een toestand krijgen die eenigszins gelek op den gelukstaat onzer stamouders in 't aardsch paradijs. Maar wat voorbij is, is voorbij. Alleen de herinnering blijft, en die herinnering is voor ons als een zoetklinkend muziek-instrument, waarmee onze geest zich gaarne bezighoudt, welks zachte klanken hij gaarne beluistert, al trilt ook vaak een diepe weemoed daarin.

De schoonste herinnering, met betrekking

tot Rolduc, is, en zal altijd voor mij blijven, de Meimaand en de Meiviering. Mei is de schoonste maand des jaars, de maand van groen en bloemen. Terecht is deze schoonste maand toegewijd aan 't zuiverste en schoonste aller schepselen, de Maagd der Maagden. Vijf maal heb ik te Rolduc 't bosquet zien herleven, de kastanjeboomen op de cour zien groenen, de tulpen en rhododendrons in 't carré zien gloeien, en even zoo vele malen de schoone Mei zien komen en gaan.

De opening van de Meimaand, met welke liefde, godsvrucht en blijdschap, geschiedde zij te Rolduc, in dat oord, Maria zoo bijzonder toegewijd! Vele en schoone herinneringen zijn mij daaromtrent bijgebleven. Des avonds was de kerk voller dan gewoonlijk. Had niet iedereen behoefte Maria zijn eerbied en toegenegenheid te betuigen? Had niet iedereen iets te vragen? Deze het wel slagen van een examen, gene kracht in de bekoring, een ander weer troost en opbeuring voor zijn bedroefd en lijdend hart! Daar staat Hare beeltenis, met bloemen versierd, door witte stilbrandende kaarsen belicht! O, hoe vele en vurige gebeden worden er voor die beeltenis gestort, en stijgen vanuit die halfdonkere kerk op, dringend door de gewelven van 't godshuis en de wolken tot voor den troon der Allerzaligste Maagd Maria! En voorzeker ziet Zij, de Uitdeelster aller genaden, met welgevallen daarop neer en deelt Zij rijkelijk genaden en gunsten uit. 's Avonds bij het avondgebed vult orgelmuziek en de klank van schoone Maria's liederen de eeuwenoude kerk; reine knapenstemmen zingen ter eere van de Onbevleete.

Daar is verder de wandeling naar 't kapelletje. De avond daalt reeds op aarde en de ondergaande zon belicht nog een wijle 't vreedige landschap. Wij richten onze schreden naar 't kapelletje onder de groene kastanjeboomen. Doch wij zijn niet de eenige wandelaars; vanuit de verte dringen gelach en gepraat tot ons door. 't Zijn bewoners van 't plaatsje, die hier tusschen de groene velden uitrusten van den arbeid, in de afgelopen week verricht, en genieten van den schoonen, kalmen Zondagavond in Mei. Bij 't kleine gebouwtje aangekomen zien wij

Maria's beeld gesierd met een weinig bloemen en enkele kaarsen, stille getuigen van de Maria-devotie van den bringer of de brengster. Dan klinkt ons gezang luid door de avondstille. Hoe vertrouwvol stijgt dat „Geleite durch die Wellen” uit onze borst op! hoe smeekend voegen wij er bij „Maria, o Maria hilf!” Dan kuieren wij weer „huiswaarts” en 't is een genot de blauwe rookwolkjes onzer sigaar de lucht in te zenden en daar te zien verdwijnen. We hebben ons een beetje verlaat en voor 't huis aangekomen zendt de Z.E. Heer Directeur een onzer vooruit om Willem te gaan verwittigen, dat hij de lampen in de kerk onverwijld moet ontsteken. De jongen zet 't op een drafje om zich van z'n opdracht te kwijten en als we de groote poort binnen zijn en „'t oude gebouw, dat daar zoo mooi in 't groen verscholen ligt” om maar eens de woorden van eenen eenvoudigen, ongeletterden dorpsjongen, van wien ik eens een brief op Rolduc ontving, aan te halen, weer voor ons zien, is de kerkdeur geopend en valt 't licht der reeds ontstoken lampen naar buiten. Wij gaan niet meer voorbij de ontvangkamer en zoo door den breeden corridor naar de kerk, maar vallen voor dezen keer maar eens „met de deur in huis.”

De bedevaartgang naar Schaesberg, telken jare met vreugde begroet, vormt dikwijls 't onderwerp van gesprek na de Paaschvacantie. Wanneer zullen we gaan? De jongeren en zij die dien tocht voor 't eerst zullen meemaken vragen, raden en maken veronderstellingen. De ouderen wachten bedaard af, rustig en zeker, wetend, dat die dag in deze maand eenmaal komen zal. Dat is hun genoeg! En als hij dan eindelijk is aangebroken, dan is 't een genot dien tocht in den frisschen lentemorgen, als de zon straalt in 't Oosten, de dauw nog schittert op bloem en blad en de leeuwerik jubelend omhoogstijgt. Enkele malen rusten wij om door gezang en gebed Maria te vereeren en Haren zegen over dezen tocht af te smeeken. Dan gaat 't weer voort, tot wij gekomen zijn bij 't kapelletje op den heuvel. En al begint de zon reeds te branden en biedt de plek rondom 't kapelletje weinig schaduw, voor Maria getroos-

ten wij ons gaarne een offertje. Na afloop van de H. Mis zoeken wij de welkome schaduw van 't bosch op, om er uit te rusten en een kleine versterking te gebruiken. Daarna wordt de terugtocht ondernomen en die valt niet zoo licht als de wandeling in den morgen. De zon staat reeds hoog in de lucht en de warmte doet zich terdege gevoelen. Doch geen nood, als we maar eenmaal op Rolduc zijn, kunnen we verder den heelen dag uitrusten.

Maria schonk steeds een schoonen dag. Eenmaal dreigde de tocht in 't water te vallen, toen wij bij 't uittrekken 's morgens bezorgd naar de grauwe lucht keken. Bij 't kapelletje voor 't huis werden we door een flinke regenbui overvallen en we drongen dicht op elkaar onder de boomen. Maar spoedig klaarde de lucht op en konden we verder trekken. Ook dezen keer was 't „Donne nous un beau jour” niet onverhoord gebleven. De dag werd zelfs schooner dan wij hadden durven verwachten. Zoo toonde Maria ons duidelijk, met welke belangstelling zij onzen tocht gadesloeg.

De middag van den bedevaartsdag wordt in 't bosquet doorgebracht. Nu de barre winter voorbij is, kunnen we gelukkig meermalen daarin vertoeven. 't Is er frisch en 't dicht bladerdak geeft een verkwikkende schaduw. Er zijn reeds jongelui, die met een studieboek in de hand een rustig plekje opzoeken, om zich daar dan verder met de wetenschap bezig te houden. Anderen, die dit jaar nog niet 't eindexamen moeten afleggen, vinden 't in Mei nog te vroeg om buiten te blokken. Ze nemen een leesboek mee of verdiepen zich in hun courant. Weer anderen wandelen rustig heen en weer of rusten op eene bank, terwijl ze hun persoonlijke zaken bespreken of gebeurtenissen in „de Kleine Republiek”. Luid gelach van een vroolijk groepje verbreekt soms de stilte. De zonnestraaltjes die door 't bladerdak heendringen, glijden naar beneden, spelen door blauwe rookwolkjes en in 't kreupelhout, of rusten neergezegen op 't zachte mos en 't weelderig groene gras. De zon spiegelt haar beeld in de vijvers, aan welker oppervlakte de vischjes spelen. 't Is hier waarlijk een „riant séjour

des bois". Onophoudelijk hooren we echter een dof geluid; 't is de neerspringende voetbal ginds op 't veld. Verwoede voetballers moet men in 't bosquet niet zoeken. Al is 't ook nog zoo warm, daar geven ze weinig om, hun plaats is op 't voetbalveld. Af en toe ontsnapt hun zelfs 't bruine monster, dat wegvluucht van 't heete veld, dringt met woest geweld tusschen bladeren en takken door ons heiligdom binnen en snelt, indien niet door een onverschrokken tegengehouden, naar den vijver om zich daar een beetje te verfrissen. We worden ook wel eens opgeschrikt door 't luid handgeklap van een der heeren surveillanten. Een paar bengels, die zich blijkbaar nog te eng gevoelden in 't ruime bosquet, hebben zich in de „verboden strook" gewaagd, en moeten nu op die manier teruggeroepen worden.

Als de zomerorde ingevoerd is, zijn 't wezenlijk genotrijke wandelingen door 't lentelandschap, als de hitte van den dag zich niet meer zoo fel doet gevoelen. 't Werk is voor vandaag gedaan. Geen les meer, geen studie! 't Geeft zoo'n rustig gevoel mee op wandeling, dat „van alles af zijn". Maar toch,

elken avond, ook al zijn lessen en studietijd voorbij, ja juist dan, gaan wij Maria groeten in onze schoone kerk, voor Hare rijk versierde beeltenis.

Maria moet wel met bijzonder welgevallen neerzien op dit oord, waar Hare feesten zoo luisterrijk gevierd worden, waar zulke voortreffelijke schaar van mannen zich geheel aan Haar dienst heeft gewijd en de Meimaand telken jare, Haar ter eere, op bijzondere wijze wordt gevierd. Rolduc, welks bewoners Haar sedert eeuwen hebben vereerd en bemind, de plaats waar eenmaal een jong en teer plantje opschoot, dat echter reeds een krachtige boom geworden is, die rijkelijk bloesems en vruchten draagt: „Voor Eer en Deugd"! Rolduc dat als 't ware doortrokken is met vereering voor Maria, waar zooveel U van Haar spreekt, 't oord waar zoo veler Mariadevotie wordt aangekweekt of vernieuwd! En gelukkig hij, die Rolduc's veilige muren voor goed verlatende en de wereld ingaande, die liefde tot de Onbevleete met zich mededraagt en als een kostbaar erfstuk bewaart!

v. d. V., Cadier en Keer, Mei 1925.

Vloed verebt....

Ah! waar de hemel d'aarde vol nev'len giet
Zie ik ze vluchten — gestalten vol bloed,
met nachtzwarten kuif....

in 't donker verschiet
flitst slechts het schichten der vlijmende
dolken
den weg waar ze gaan en niet keeren....

Op droomerig blauw van zinnende meren
liggen te wiegen slapende wolken
gekust door het riet....

'k hoor zachtken een duif
stil kozend klagen en lokken zoo zoet,
het sluim'rende kind....

Waar ik 't verliet?....

In goudblonden morgen
een groenende heuveltop
daar drijft op een meer
van pluimerig dons,
waar gloeiende transen
ten hemel zich rekken.

Waarheen ze trekken
de duivenvluchten
in trillende luchten,
wiekend door 't blauw?

Of is het berouw
om wat ik verloor,
nu ik weer hoor
daar lisp'len een lied
als het fluist'ren van 't riet
aan den zoom?

Was het een droom,
dat violen daar klagen
en snikken zoo luid
maar aldoor?
Wat ging te loor?

....het leven....

F. RAATS.

Een Nieuwe Kamer.

De bouw van den nieuwen vleugel schiet al aardig op. Ik ben eens een kijkje gaan nemen van middag, want er komen nieuwe heerenkamers. Dat geeft weer een opschuiving, 'n groote opruiming dit keer zou ik denken. 't Gaat hier anders gewoonlijk in ganzenpas, één voor één, de rij af. Als er een groote kamer vrij komt, is dit een evenement. Niet lachen, als je blijft. Alles is maar bestrekkelijk en in een gemeenschapsleven als 't onze, nemen kleine dingen ongewone proporties aan. Nietigheden worden opgeblazen, zooals kinderen een simpel zeepsopje opblazen tot schitterende waterbellen. In onze wereld in 't klein geldt dit voor jongens en heeren. Kinderen en heiligen, die Gods kinderen zijn, kunnen plezier hebben om een kleinigheid. Gelukkig wie kind blijven kon.

Als er dan zoo'n kamer vrij komt, vangt 't berekenen aan. Men tracht uit te visschen, of die en die er misschien naar toe zal trekken. Je ziet er, die 't niet weten willen, stiekum met een duimstok loopen om te meten of de nieuwe kamer misschien een paar decimeter langer is. Nauwkeurig wordt uitgerekend of alle meubels kunnen worden geplaatst, want in elk geval wordt 't zoo vol, dat je er nauwelijks tusschen door laveeren kunt. En dan nog 't behangselpapier. Dat heeft heel wat in. Als er iets kritiek te duchten heeft, dan is 't behangselpapier en directeur. Gij moet het niet te tragisch opvatten; de kritiek van beide heeft zoowat gelijke waarde. 'n Schilder heeft een ouden lap, waarop hij zijn penseel uitstrijkt en ieder fatsoenlijk mensch heeft wel eens een zakdoek noo-

dig. Er zit heel wat psychologie vast aan zoo'n nieuwe kamer en tevens een groot stuk van je leven.

Zoo 't waar is, dat de omgeving ongemerkt je denken en voelen beïnvloedt, dan komen er zeker heel wat indrukken door het venster van je kamer je ziel binnen; 'n brok levensgeluk aan den zonnigen kant en een verschillende kijk op de dingen.

Misschien ligt 't daaraan, dat oudere collega's een heel andere taxatie hadden dan de tegenwoordige. Ik herinner 't me nog uit mijn studententijd.

De oudste heeren hadden hun kamer aan den cour-kant. De kamers zijn klein, bijzonder die boven 't balcon. De bewoner vond dit blijkbaar niet zoo erg, eerder misschien een voordeel. Want veel meubels had hij niet. Nog niet eens een schrijfbureau. Hij deed 't met een tafel in den hoek, met een rekje er op, zooals hij 't als seminarist had gekend. Meubels kocht je als je pastoor werd. 's Morgens, als 't mooi weer was, kon je hem in 't open raam zien, genietende van het uitzicht op Herzogenrath.

Na zijn gouvenaar te hebben aangestoken, kwam hij met zijn ellebogen op de vensterbank, liggen kijken van onder zijn borstelige zware wenkbrauwen naar 't spel der jongens. Hij ging er geheel in op, met hen meelevend en een blunder onderstrepend met zijn stereotiep „Joa mer kiek”, aangedikt door een typisch, met wijd uitgespreide vingers geteekend, handgebaar, als in een marionettenspel.

Later zijn die kamers minder in tel gekomen; vanwege de hooge boomen, die 't uit-

zicht belemmerden en nu gelukkig zijn gekapt; ook omdat 't jongere geslacht andere eischen stelde.

Ik had mijn kamer aan den anderen kant, met uitzicht op 't klein carré en alleen in den namiddag een weinig zon. Toch vond ik 't een aardig hoekje en zittend aan mijn bureau, had ik een kijk op 't koor van de kerk. Hoe dikwijls heb ik 's avonds staan kijken naar onze mooie kerk, wanneer zij er lag te midden der vredige rust rondom, beschonen door 't maanlicht, terwijl op de gebrandschilderde koorvensters het weifelend licht der godslamp speelde.

En die toren vooral en de Zaterdagse klokken! Welk een genot wanneer tegen 't einde der studie de Zondag werd ingeluid met een klankenvloed, die tegen de ruiten daverde. 't Geroezemoes klonk luider in de gangen en er waren er minder, die gebruik maakten van de vrije studie, want morgen was 't Zondag, den heelen dag! Of er ook nog een andere factor in 't spel was? 't Was biechtdag geweest en net om den hoek zag ik er een, komend uit de kerk voor de studiezaal, een kuitenflicker slaan van louter pret, van ingehouden pret omdat 't mooi weer was daarbinnen. Ik geloof dat collega's 't ook te pakken hebben, want het is de derde al die zijn hoofd even door de deur steekt op zoek naar de „vierde man". Later heb ik een groote kamer gekregen aan den Zuidkant. Dat moet ik zeggen, als ik ooit een pastorie moet bouwen, komt mijn zitkamer op 't Zuiden. Ik was eerst wat bang voor de blakerende hitte van den zomer, maar 't is erg meegevalen; de zon staat dan zoo hoog, dat je ze bij onze dikke muren gemakkelijk buiten houdt.

In 't voor- en najaar welk een heerlijkheid, wanneer zij 's morgens vroeg haar gulden licht tot in de uiterste hoeken van je kamer giet en je haar weldoende warmte voelt in lijf en leden. Wat heb ik dan dikwijls voor 't venster gestaan!

Mijn nieuwe kamer ziet uit op een tuin en ik volg er de wisseling der jaargetijden. Ik wacht af met stijgend verlangen het botten van het eerste groen en 't zwellen der knoppen onder den jeugddrang der lente. In den zomeravond bij 't open venster adem ik met

volle teugen den geur van bloem en kruid, den frisschen geur der volgroeende kracht; appel- en pereboomen hangen zwaar van goudgestoofde vruchten tusschen de groene blaren. Heerlijk is 't vooral als de najaarsstormen komen, de regen tegen de ruiten zwiept en de windvlaag langs het venster zoeft, terwijl ik knusjes zit hierbinnen en 't kriepkreunt in het gebinte — Een centrale verwarming leg ik niet aan in mijn pastorie; 't is mogelijk, dat men er aan went, maar ik vind zoo'n radiator voorloopig een koud en levenloos ding en 't heeft geen ziel als mijn kachel. Je kunt er niet mee praten of er stil bij zitten, als met een trouw vriend, om weinig zeggend voort te spinnen aan de opgehaalde herinneringen. Een kachel heeft zoo iets van een gediensstige, bij wie je nog iets uit kunt halen, met een goed woord, door haar eens „aan te sporen", maar tegen dat ding sta je machteloos.

Wanneer ik in den vuurgloed voor mijn kachel te staren zit, sprankelen er gedachten en herinneringen; haar warme vertrouwelijkheid geeft mij 't gevoel en toover mij 't beeld van een trouw zorgend moedertje en huiselijken haard. — Merkw aardig toch hoe gaarne en ongezocht onze gedachten teruggaan naar onze jeugd, de tijd dat wij nog een jongen waren. Zij vinden hiervoor overal aanknoopingspunten. Ik geloof, dat dit bij mij niet alleen zoo is. Ik kan mij anders slecht verklaren, hoe ik op die gedachte kwam, toen staande voor mijn venster mijn oog op een broedsel viel. Op 't grasperk in den tuin zag ik een kooi gezet, gevlochten uit kippendraad; daarin zat een klokken met een troep dodderige eende-kuikens, zoo pas uit 't ei gekomen. Elken dag ging ik er naar kijken; dan was de kooi verplaatst, en de plek, waar ze eerst stond, kaal gegrast. Wat groeiden die dingen snel, onevenwichtig echter met hun spichtigen kop en langen hals op waggelend achterlijf. Ze begonnen 't eng te vinden in hun verblijf, reeds kaal gevreten vóór de dag half aan was. Door een opening in den eenen hoek, waar de draad wat had losgelaten, kwamen ze een voor een probeeren, om met uitgerekten hals eenige graspiertjes te bemachtigen buiten de kooi.

Moeder kip zat er onbeholpen bij, niet wetende wat aan te vangen met de vreemde jongen, die haar over den kop waren gegroeid. Hoe geheel anders was 't met het jong gebroed in onze vijvers, waar de jonge eendjes, plonsten en plasten, doken en aasden naar eendenaard op en af, tot ze moe zich te zonnen legden aan den waterkant.

Plots kwam bij mij de gedachte op aan onze kostschooljongens, die ook wel 't gevoel eens hadden van uit hun natuurlijk element te zijn gerukt en stiefmoederlijk te worden behandeld, als eenden met een kip in een kooi,

reikhalzend naar wat bewegingsvrijheid daarbuiten.

Toch moet ik zeggen, dat ze goed gedijsden opgesloten en bewaard in hun hok; van de andere vernam ik dat er bijna elken dag een verdwenen was, opgevreten door de ratten of weggeroofd door de kraaien of versukkeld in 't koude water weer, men wist niet hoe; en een feit is dat er slechts een paar zijn overgebleven. Toen heb ik gedacht: er zit toch wel iets goeds in een eendenkooi en een kostschool.

Geheimkamerheer i. r.

Casino=mijmering.

„Dat 't Casino geen Casino meer zijn zou!” Och! jaren geleden zei men 't al! Er werd onder een minachtend schouderophalen mee gelachen en meer niet. Wie maar de veronderstelling durfde maken van een eventueel verdwijnen van dat hoog verblijf, werd aangezien als een zwartkijker, een pessimist en liep niet zelden gevaar verdacht te worden van die meening een voorstander te zijn, die van oordeel was, dat de vrijheid, door de „Messieurs” zoo hoog genoten, te groot was en die daarom den strijd tegen het Casino had aangebonden. Zoo dacht men erover in wijsgeerige kringen. Dat een verdwijnen van 't Casino tot de onmogelijkheden behoorde, bewees afdoende 't feit dat „der Esser” onze schilder, die reeds gebukt ging onder een vracht verdiensten, verworven met verf, kwast en penseel, dat zulk een persoonlijkheid was aangezocht, de gewelven en de wanden van het filosofen-heiligdom ietwat op te knappen en een uiterlijk te geven dat meer overeen zou komen met de hooge bestemming dezer plaats, een taak, waarvan hij zich — 't dient gezegd — tot ieders voldoening heeft gekweten.

„Seht diese Flanken, diese Strebepfeiler, Die stehen, wie für die Ewigkeit gebaut.”

Dit mocht van 't Casino gezegd. Dat die

blauwe luchten, die blanke bloemen, de zoo keurig geschilderde patroonheiligen, eens gebruind zouden worden door de tabaksdampen, die ter hunner eere, dag in, dag uit zouden geofferd worden, daar twijfelde niemand aan; dat bij een of ander noodweer of onstijde de zoo stevig gebouwde torenkamer er het hachje zou bij inschieten, dat was echter ondenkbaar.

En toch — dat 't Casino geen Casino meer zijn zou! — de grootste optimist op dit punt zou nu de mogelijkheid gaan overwegen, als hij de toespeling hoorde van den Directeur in zijn toespraak bij de receptie op St. Cathrien niet zoovele jaren later en overigens, dat bij 't nieuw te bouwen gedeelte wel hier of daar een plaatsje zou te vinden zijn voor de filosofen, was best in te zien. Je kan je zoo voorstellen, hoe de Heeren wien 't belang der filosofen meer bijzonder ter harte gaat ter beraadslaging zijn bijeengekomen en stapels argumenten vóór en tegen het Casino ter tafel brengen of hun zienswijze in een of ander juist opgesteld amendement inkleeden. Wat zal 't einde zijn! Zal de stormloop tegen dit wijsgeerig heiligdom...?

Neen! zoo egoistisch wil ik niet zijn om te zeggen: „kom! breek je hoofd niet en laat geen traan van blijdschap of van leed, wat er ook gebeure. Je hebt zelf in je twee jaren

Philosophie de Casino-vreugden nog genoten. Of 't jongere geslacht ze ook nog geen, wat kan 't geven!"

O Jammerdag, wanneer de annalist van 's Rolduc's Jaarboek moet opteekenen „Heden keeren de filosofen op 't Casino niet weerom. Als verblijf is hun aangewezen. . . !” Ongetwijfeld zal zijn veder beven bij 't neerschrijven van de woorden, die klinken als een doodsbericht, wanneer hij heel de zwaar te ervan voelt en overdenkt, welk een droeve tijding hij den Limburgschen clerus brengt. „'t Casino op bevel der overheid ontruimd, misschien wel bestemd tot bergplaats voor tooneeldecors, costumes, en andere rommel, en daarbij een gunstig operatie-terrein voor muizen, spinnen en alle mogelijke soorten van bacillen!” De uil, die hoog daarboven onder de blauwe lucht op het hekje zit, zal 't in die vreemde en stille omgeving en in die nieuwe atmosfeer beslist niet lang uithouden.

Dat wij, gewone stervelingen, snuiters van de laagste klassen van Gym. en H. B. S. door een zekere nieuwsgierigheid geprikkeld werden als we van de speelplaats door de steeds open ramen de donkere ruimte van 't Casino inkeken, is te begrijpen. Wat hadden we niet graag geweten, hoe het eigenlijk daarboven uitzag en wat of er zoolat te koop was. Gaan kijken! Dank je wel. Als je het donkere trapje naar Mhr. Nillesen opging, was je al van booze dingen verdacht door de heeren filosofen en dan nog een verdieping hooger! Zoo je daar gesnapt werd. . . wie weet, wat met je gebeurde.

Toch werden plannen gemaakt en eindelijk werd het stoute stukje uitgehaald. Op een zomerschen Zaterdagavond, terwijl de casinobewoners, geen onraad vermoedend, op de congregatiekapel in alle aandacht de instructie volgden, trok het dappere viertal naar boven. Als bewijs voor het bezoek werden eenige portretten omgekeerd, wat resten van Goudsche pijpen in den koperen koffiepote gestopt, een paar krijtletters op de deur geschilderd en weg waren ze.

Dat je zelf eens dit hooge heiligdom als je eigen thuis zou moeten hoog houden! . . . wie had dat ook kunnen voorzien! en je denkt

maar aan het troostende spreekwoord: „De mensch wikt, God beschikt.”

Plechtig zou de intocht zijn. Met bonzend harte, welbewust van 't gewicht van dat oogenblik, ging 't het steile trapje op, om voorgoed bezit te nemen van dat verblijf, dat voor ons uitverkorenen zijn poorten ging openen. Met groote krijtletters stond erop geschreven het machtige veelzeggende woord: „Olympus”, en 't mocht er staan, want we hebben er den nectar en ambrozijs volop genoten. Ze was toch schoon, die jonge, frissche fantasie!

In 't volle bewustzijn van je wijsgeerige waardigheid verliet je onder de middagrecreatie de speelplaats om den filosofenhemel te beklimmen, waar dan onder gezellig gekeuvel en onder het genot van een bakje troost, iedereen zijn best deed om de zaak zoo gauw mogelijk onder den rook te zetten. Heerlijke drie kwartiertjes, als op de groote tafels de kaarten verschenen! Onvergetelijke Zondagmiddagen, wanneer je in stilte in een of ander hoekje kon praten over toekomst of verleden, terwijl wie meer op sport belust was, zich vermaakte op het voetbalveld. Wat kon je na de morgenstudie vlug naar boven, als er de smakelijke broodjes wachtten en een pijpje na het déjeuner — iedereen zal 't toegeven — was onbetaalbaar. Wat was 't een prachtig gezicht, als je 's morgens de hooge ramen uitkeek en 't oog liet gaan over de heuvelen van het „grosze Vaterland”, waar de rijkdom der natuur, de rookpluimen boven de hooge schouwen, de grijze mijnschachten, het gerommel der treinen en het onzichtbare rumoer daar beneden, je aan het peinzen bracht. Hoeveel jonge ontwakende zielen hebben daar niet, staande voor 't Casinoraam, dag in dag uit, gesmaakt van Gods heerlijke gaven, van de schoonheid die daar voor hen lag uitgespreid, met nieuwe frischheid ontwakend uit den nacht of te voorschijn tredend uit de grauwe herfstnevelen, dikwijls ook maar flauwtjes afgeteekend achter een dicht regengordijn of vreedzaam ondergesneeuw. Hoe gezellig, als we 's winters ons in drie-vier-dubbele rijen om de hooge kolomkachel drongen en dan een gevoel van huiselijkheid over ons kregen zoo

hoog het kostschoolleven het maar geven kan.

Sint Cathrien! Heerlijke dag voor de Olympus-bewoners. Een huiselijk feest op echt huiselijke wijze gevierd! Beslist! zonder het Casino zou onze goede patrones met heel wat minder feestbetoon tevreden hebben moeten zijn. Hoeveel oogen waren dan niet op dien bewusten dag naar boven gericht. Men zal ons wel ons egoïsme vergeven hebben, dat ons dwong alles met gesloten ramen af te handelen om toch maar geen enkele klank in de ijle Novemberluchten verloren te laten gaan.

Ook komen onwillekeurig in mijn herinnering terug de dagen van voorbereiding tot het Directeursfeest. Hoe zou zonder het Casino het corps filosofen zich van de zware taak naar behooren hebben kunnen kwijten, die het te vervullen had op den „jour de jeux”. De regeling der spelen, de verdeling der prijzen, vooral de „prix généraux”, de optocht, de prijsuitdeeling met de zoo noodige attractie's! De hooge ligging van het Casino heeft als observatiepost in die reeks van jaren heel wat diensten bewezen om op dien dag ieder het zijne te geven en het laatste jaar was de verbinding met Mars en de overtocht van prof. Funck zonder 't casino zeer zeker niet mogelijk geweest.

Voorzeker zou het „Adieu Rolduc”, dat het laatste trimester wekelijks en de laatste dagen dagelijks aangeheven moest worden het bijzonder, historisch geworden cachet van grootschheid van opzet en degelijkheid van uitvoering gemist hebben, zoo niet die zang uit zoovele kelen, weerkaatst werd door de gewelven van het Casino en van boven werd uitgedalmd over speelplaats en bosquet tot in het „Wurmthal” en boven de daken van Herzogenrath.

Met hoeveel dankbaarheid in de ziel en blijdschap op 't gelaat werd niet na den uitslag van 't laatste examen door hen, die 't Groot Seminarie met open poorten voor zich zagen, voor het laatst het steile trapje be-

klommen om afscheid te nemen van die plek, die hen de laatste twee jaren zoo gastvrij geherbergd en met zoo milde hand de kostschoolvreugden toegemeten had. Wat kon 't er stil zijn na 't zingen der laatste strophe van „Adieu Rolduc” de president voor 't laatst het woord nam om de gebeurtenissen van het afgeloopen jaar nog even op te frischen, de banden van vriendschap hechter aan te trekken en om hen, die achter bleven met een hartelijk vaarwel ook het geluk van die stonde toe te wenschen om tot slot met open ramen een frisch „hoera” op 't Casino en zijn bewoners uit te brengen.

Velen zijn er ongetwijfeld, die nu na vele jaren nog terugdenken aan hun Casino en menigen avond is het Casino nog bij hen het onderwerp van het gesprek. Niet weinigen ook zijn er, die bij een bezoek aan Rolduc den soms moeilijken tocht naar boven doen en bij dortoir III hun hand naar het wijwater vaatje uitsteken evenals zooveel en zooveel jaren geleden! Hoeveel vriendschapsbanden hebben hun oorsprong niet gehad op het Casino, waar het groote woord gezegd werd „Voor 't leven”!

„Dat 't Casino geen Casino meer zijn zou!” Ja 't kan er van komen. Misschien, dat hetgeen in de plaats komt onder vele opzichten meer voldoet dan het hooge verblijf in het torentje maar dan één verzoek: noemt het nieuwe lokaal niet speelzaal of recreatiezaal, koffiekamer of rooksalon maar — daar ge waarschijnlijk niets zult kunnen meenemen dan de klasportretten uwer voorgangers, die wel spoedig even vreedzaam aan hun nieuwe spijkers zullen hangen en zelfs de oude huiselijke kolomkachel niet meer zal geduld worden — daarom neemt gij, die den uittocht uit den hoogen Olympus zult beleven — neemt tenminste den naam mee en noemt uw nieuw vaderland met troost en vol piëteit voor het voorgeslacht: „Casino”.

Augustus 1925.

A. T.

Casino, Adieu!

.....

CASINO, ADIEU!

Motto: „Helaas, helaas, helaas, waar is ons heil gevaren.”

Voorspel: Aanspreking.

Nou zul je dan gedegradeerd worden Rolducsche woikenkrabber, vierkante Casinotoren, stoere tegenhanger van broeder Sebastopol! Jij die bijna zestig jaren lang filosofenbergplaats geweest bent. Je zult degradeeren tot knechtenmafferie, of tot tooneelrommelarij, of tot muizenfokkerij. In ieder geval zul je niet langer 't Casino onder je fijn gewelfde dakhelm hebben. Maar dit is een onrecht aan je oudheid aangedaan. En dat voel ik diep met jou. Want in die twee jaren, dat ik iederen dag „met steeds stijver wordende knieën” naar je mocht opklimmen, heb ik van je leeren houden. En vooral nu men aan je teere naam gaat tornen, nu vooral, voel ik, wat je voor mij geweest bent. Daarom een klein memoriaaltje voor jou.

Eerste schuifje: Buitenaspect.

Honderden keeren heb ik den ijzeren weg afgerend — o die onproductieve kilometers, die ik er gevreten heb — en naar boven gekeken, naar die Rolducsche wolkenkrabber. Onder dien blauwen dakhelm ligt het oude trouwe Casino.

Men noemde het wel eens „godentempel”. En inderdaad daar heeft het wel iets van.

Ik zou het nog beter willen noemen: een Olympus. De filosofische godjes branden er hun eigen ter eer geurige offers in pijpaltaren of walmende Havannastokjes (natuurlijk geen echte).

Mysterie zweeft er om die koppen, die uit de Casinoramen hangen. Bewust van hun waardigheid kijken ze — Olympische godheden — neer op het kleinzielig gewriemel van het plebs. (Odi profanum vulgus!)

Stilstaande plebejers kijken omhoog naar die goden cum timore reverentiali, vanwege de britsstaf, die bij de tempelbetreding werd toegepast (volgens de legende)!

Iedereen, die wel eens boven geweest is, zag in brandende letters boven de deur staan: „Niemand trede binnen, tenzij hij filosofie kenne”.

En daaronder: voor niet-filosofen: „Laat alle hope varen, gij die hier binnentreedt.”

Maar voor mij ben je iets anders geweest. Geen godentempel, geen Olympus, maar een sterk gestyleerde leeuwenkop, met blauw-leienmanen en twee reuzenooogen, waarin de fonkeling van het bruisende leven was.

Stoer in je wolkenkrabberigheid, vierkant, hoog en massief, heb je daar altijd gestaan, fiere Casinotoren. Je geweldigheid imponeert.

Nu zal men voortaan nog naar je kijken vanaf den ijzeren weg op de cour, maar het levende blinken uit je oogen zal weg zijn. Weg, weg dat hoog-galmende zingen en het vaak vroolijke geschreeuw. Treurend zul je blijven staan en je zult dan zijn als een klokkekast zonder uurwerk, als een lichaam zonder ziel, als een notenschil zonder pit, als een niet-opgepompte voetbal, als een eeuwige dag zonder zon....

Tweede schuifje. Binnenaspect.

Als we met onze snuiten hadden gewroet naar de „ultimas causas”, diep, zeer diep, dan was het een wel-werkend contrast door middel van 77 trappen „hoch ins blaue hinein” te klimmen om uit te puffen „in monte Casino”. Daar stonden die stevige, ouderwetsch-bruine tafels te wachten als duldzaamlijdende voorwerpen.

Booze tongen verhalen, dat genoemde tafels van extra zwaar caliber zouden zijn, opdat de onderbuur (steeds „onze vriend en vijand tevens”) niet al te veel last zou hebben van meubelverplaatsing en aanverwante werkzaamheden.

Van den onderbuur gesproken: Die heeft niet veel plezier van zijn bovenbewoners. Maar 't is en blijft een ongelukkig feit, dat we samen ons middagtukkie moeten houden. En begrijpelijkerwijze dutten wij harder (lees: luidruchtiger) als andere mensen.

En de Casinovloer is o zoo verschrikkelijk elastisch, véél te elastisch zelfs. Want 't is meerdere malen gebeurd, dat de onderbuur plotseling opschrok van de rhytmische dansen, die de hanglamp uitvoerde aan het plafond.

Midden in het zaaltje staat een fijne kolomkachel, die door Hoebéets' stooklust wel eens gloeide van brandijver. Iedere wintermorgen had er plaats een verwoede „kringloop naar het centrum". Gelukkig werden we nog niet zoo ver gemoderniseerd, dat de hoeken met ijzeren radiatoren werden gevuld. Want centrale verwarming heeft maar een nadeel — Chesterton merkte het zeer terecht op — n.l. dat ze niet „centraal" is. Dat zouden wij wel het beste ondervonden hebben!

't Merkwaardigste van het Casino zijn de muren. Staand in zuiver vierkant, vormen zij boven een bol gewelf. Méér merkwaardig is de veelkleurige huid van de muren, ik bedoel de schilderijen. De legende verhaalt, dat deze reeds uit Hannibal's tijd dateeren, maar dit is op z'n minst een klein anachronisme.

Naar de effecten te oordeelen is een verwoed verenthousiasht losgelaten op die dood-onschuldige muren. En hij heeft zijn verflusten zóó kunnen botvieren, dat geen enkel plekje onbekwast is gebleven. Om het filosofisch te zeggen: Zijn verfhabitue werd op allervoortreffelijkste wijze geactueerd.

En toch had de man een goeie kijk op de dingen. Want boven ons schiep hij een prachtig-blauwen Hellashemel. Onderlangs melkwitte bol-wolken als dikwangige kindergezichten. Zeker om van de diepgaand filosofie vlug met de koppen in de wolken te leven.

Bij de snijding van gewelf en muur een houten gaanderij met klimop omstrengeld. (We hebben er helaas nooit over kunnen loopen.) Op tegenover elkaar liggende muren heeft hij in nissen vastgeverfd Sint Thomas en Sint Cathrien, die elkaars blikken hardnekkig ontwijken. Als scheidsrechter staat op de derde muur Sint Augustijn, net een baardelooze Sinterklaas.

Op de vierde muur is het idee van lust-

warand doorgewerkt, want daar hangt aan touwtjes een tuiltje planten.

De toon van de rest is olijvige groenigheid, omrand door wit en bruin. Op de balustrade treurt een diep-peinzende uil, als een verdwaald symbool van ernstigheid. Overdag droomt het beestje, volgens de sage, van actus en potentia, van zekerheid en methodische twijfel, van ratio en „raisons du coeur", maar 's nachts vliegt hij rond om overgebleven kaaskorstjes en halve Rolducsche broodjes te verorberen: Een schreeuwende tegenspraak met *primum vivere deinde...*

Dit is de werkelijk heel gezellig stemmende beverving van ons Casino-lokaal.

„Gezellig" zeg ik, en met recht, want er is de sfeer van een gemoedelijke intimiteit. Als dierbare familiestukken verhoogden de portretten van vroegere Casino-bewoners deze stemming.

En nu kom ik aan de courramen met die hyperfijne uitkijk. Dit is het meest jammere van de Casino-verhuizing, dat de komende geslachten 't prachtige uitzicht zullen moeten missen.

't Diep-mooie panorama, dat een douchewerkende frisheid uitoeft op je hersens, afgepijngd door dorre „distinguo's".

't Mooiste van heel Rolduc zijn die Casinoramen. Herzogenrath in 't dal met blauwe en rooie daken, doormengeld met boomengroen. De kleine burcht, de heuvels rondom, 't zwoegende leven van fabrieken en mijnarbeid op den achtergrond.

Mooi was het wanneer over alles een witte damp hing.

Mooi was de zonopkomst, als de heele lucht kleurend was in violet of rood.

Mooi was de witte winter met de contrasteerende vlek die de burcht vormde.

Mooi was de opkomende lente met uitspringend groen aan het zwarte hout.

Mooi was de zomer met al zijn afwisseling en diep gevuld zijn.

Mooi was de geweldige wolkenstapelings bij regendreiging.

Mooi, mooi, altijd mooi was die uitkijk over die stille levende schoonheid....

Derde schuifje. Elegisch afscheid.

En nu, nu zal dat allemaal weg zijn. Als we nog eens terugkomen naar Rolduc, en we vragen naar 't Casino, dan zal men ons verwijzen naar een vreemd gebouw, naar 'n lokaal, kil van de nieuwigheid. En dan zullen

we ons weer voelen als die bekende ouwe katten in dat onbekende pakhuis.

Maar Casino, dit tot troost! Als we later aan Rolduc denken, dan zullen we denken aan jou. Je zult voor ons zijn en blijven: de herinnering aan zooveel schoons in ons leven.

Casino, adieu!

JEF. B.

INHOUD.

.....

B. A. Pothast (Annalist)	3
Kroniek .	20
Prijsuitdeeling .	26
Jaarverslagen :	
Maria-Congregaties .	35
Derde Orde .	36
Kruisverbond St. Gerlachus .	36
Missievereeniging Rolduc .	37
Academie Sanctus Augustinus .	39
Academie Alberdingk Thijm .	40
Tooneel, Muziek en Zang .	42
Sport en Spel :	
Voetbal .	45
Hockey-Cricket-Club Unitas .	48
Tennisclub R. T. C. .	49
Leerarencorps .	50
Lijst van Leerlingen .	51
Personalia .	56
In Memoriam :	
Jhr. Mr. G. Ruijs de Beerenbrouck .	58
J. C. Alberdingk Thijm S. J. .	59
H. Linssen .	60
A. Snieders .	60
J. Allofs .	61
Vóór zestig jaar (Mgr. Prof. H. Everts)	62
Rondom de Heiligdomsvaart (G. Widdershoven)	67
Heiligdomsvaart te Aken 1925 (A. Kauling)	68
Naar Aken (Jef B.)	70
Idealen daden (H. van der Sterren)	73
Herinnering aan de Rhetorica (F. Beltjens, S. V. D.)	79
Nationalisme op Rolduc (A. van Loy).	80
Het gouden droomsloot (F. Raats)	83
Oude Chronica te Rolduc .	85
Bouquets (J. Alberdingk Thijm S. J. †)	86
Meimaand op Rolduc (P. van de Ven)	89
Vloed verebt (F. Raats)	92
Mijn nieuwe kamer (Geheim Kamerheer)	93
Casino-mijmering (A. T.)	95
Casino Adieu ! (Jef B.) .	98

.....